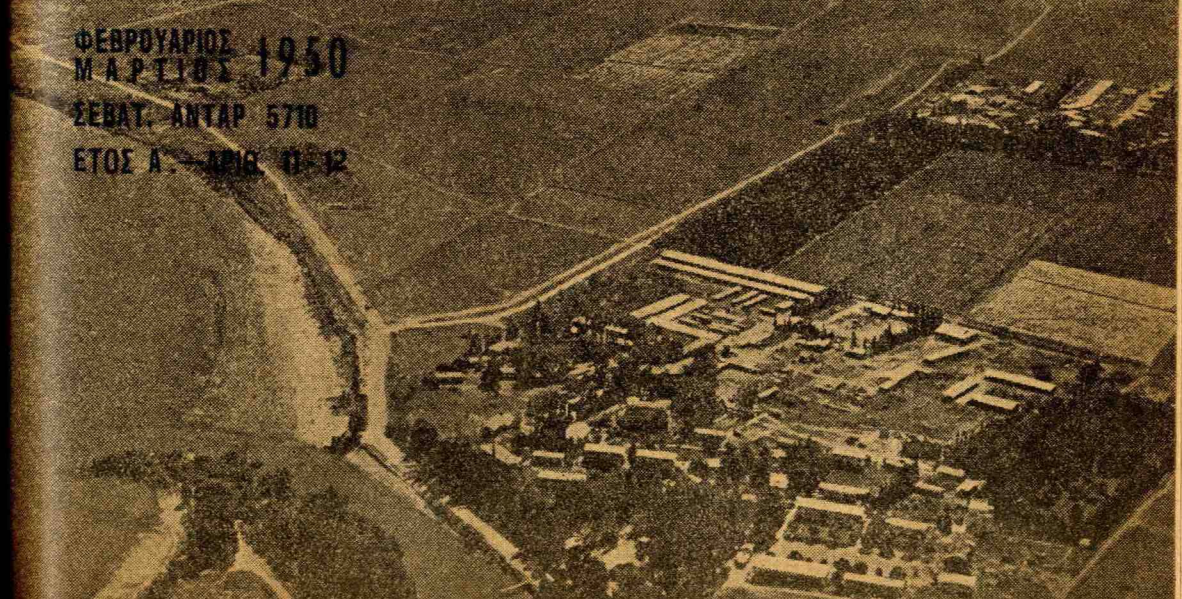

ΚΕΦΑΛΑ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1950
ΜΑΡΤΙΟΣ
ΣΕΒΑΤ. ΑΝΤΑΡ 5710
ΕΤΟΣ Α. - ΑΡΙΘ. 11-12

ΓΚΕΟΥΛΑ

(ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ)

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΚΕΡΕΝ ΚΑΓΙΕΜΕΤ ΛΕΪΣΡΑΕΛ
(ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΒΡΑΪΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ)

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΡΡΙΚΟΣ Κ. ΦΟΡΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΥ 3 - ΤΗΛ. 28556

ΕΤΟΣ Α' - ΑΡΙΘ. 11 - 12 ΑΘΗΝΑΙ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 1950
ΣΕΒΑΤ - ΑΝΤΑΡ 5710

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελ
Chaim Weizmann : Ἡ τελευταία φάσις	3
Historicus : Τὸ ἑβραϊκὸ ἔπος	9
Z. Tronik : Στρατιώτης τῆς Ἱερουσαλήμ	12
Yehouda Haezrahi : Πουρσίμ	15
M. L. : Πουρσίμ στὸ Ἰσραήλ	20
David Wesley : Ἴδὸ Ἰσραήλ στὸν Ο.Η.Ε.	26
E. Miller : Σιντουρσίμ Λά Γκολά	29
Γ. Φ. : Ἰεντιὰτ Ἀάρετς	33
Norman Lourie : Τὰ πρῶτα βήματα τοῦ Ἰσραηλιανοῦ φίλμ	36
P. Bat - Yedidiah : Ἠγετες τοῦ Ἰσραήλ	40
* * * : Ἰσραηλιανὴ ζωὴ	41
* * * : Εἰδήσεις τοῦ Κερέν Καγιέμετ	44
* * * : Γράμματα στὸν Διευθυντὴ	44
* * * : Ἑβραϊκὸ πνεῦμα	45

Στὸ ἐξώφυλλο: Ἰλιγιά (Μετανάστευση)

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΦΑΣΗ

Στὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ Προέδρου ΒΑ ΙΤΣΜΑΝ

Στις 28 Σεβὰτ ἦταν ἡ πρώτη ἐπέτειος τῆς ἐκλογῆς τοῦ Δρος Χαΐμ Βάιτ-
σμαν ὡς πρῶτου Προέδρου τοῦ Κράτους τοῦ Ἰσραήλ.

Ἐπὶ τῆς εὐκαιρίας θεωροῦμε τιμὴ μας νὰ δημοσιεύσουμε τὰ τελευταία
κεφάλαια τῆς αὐτοβιογραφίας του, ποὺ κυκλοφόρησε ἀγγλικά καὶ ἑβραϊκὰ πρὶν
λίγους μῆνες. «Ὁ ἐπίλογος», ποὺ δημοσιεύουμε στὸ τεῦχος αὐτὸ καὶ ποὺ θὰ
συνεχισθῇ στὸ προσεχὲς—εἶναι μία συγκλονιστικὴ ἀφήγησις τῆς τελευταίας φά-
σεως τοῦ ἀγῶνα, ποὺ ἔληξε μὲ τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ Κράτους τοῦ Ἰσραήλ, στις
14 Μαΐου 1948.

Πάνε ἐννέα μῆνες ποὺ ἔγραψα τὸ τελευταῖο κεφάλαιο αὐτῶν τῶν ἀπο-
μνημονευμάτων. Νόμιζα τότε ὅτι τὸ ἔργο μου εἶχε λήξει καὶ ὅτι ἡ μακρὰ—
ἴσως ὑπερβολικὰ μακρὰ—ἀφήγησή μου εἶχε τελειώσει. Ἀλλὰ τὰ γεγονότα
ποὺ ἐπακολούθησαν ὑπῆρξαν τέτοια, ποὺ μὲ σπρώχνουν νὰ προσθέσω λίγα
λόγια, καὶ ἀπὸ προσωπικὴ ἀποψη, καὶ ἀπὸ γενική. Δὲν ἄλλαξα τίποτα σὲ
ὅσα εἶχα γράψει πρὶν ἀπ' τὴν 30 Νοεμβρίου 1947, οὔτε κὰν τὰ σημεῖα ποὺ
ἔχουν κάπως ξεπερασθῇ ἀπ' τὸν καιρὸ. Νὰ λοιπὸν μιὰ σύντομη ἀνασκόπησις
τῶν σπουδαίων γεγονότων ποὺ ἔγιναν μετὰ.

Συνδρομαί: Ἔτησία Δρχ. 50.000 Ἑξαμηνιαία Δρχ. 25.000

Πήραμε την απόφαση των Ἠνωμένων Ἐθνῶν τῆς 29 Νοεμβρίου γι' αὐτὸ πὸν ἦταν : μιὰ ἐπίσημη διεθνὴ ἀπόφαση. Ὑποθέταμε—χωρὶς ἴσως νὰ τὸ πολυσκεφθοῦμε—ὅτι τὰ Ἠνωμένα Ἐθνη θὰ ἐπεμβαίνανε, ἂν ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀποφάσεως θ' ἀπαιτοῦσε τὴν ἐπέμβασή τους, ἀλλὰ ξέραμε ἐπίσης—καὶ σ' αὐτὸ βλέπαμε πὸ σωστὰ—ὅτι ἡ κυριώτερη εὐθύνη γιὰ τὴν ἐκτέλεση θὰ ἔπεφτε ἐπάνω μας. Ὅσον μὲ ἀφορὰ, αἰσθάνθηκα ὅτι ὅσο νωρίτερα θὰ ἤμουνα στὴν Παλαιστίνη, τόσο καλλίτερα θὰ ἦταν. Γι' αὐτὸ εἰτοιμάσθηκα νὰ φύγω.

Γιὰ οἰκογενειακοὺς καὶ ἄλλους λόγους, ἀποφασίσαμε νὰ καθίσουμε λίγο στὸ Λονδίνο κ' ἔτσι στὶς 23 Δεκεμβρίου 1947 γυρίσαμε στὸ παλιὸ σπίτι μας τοῦ Ντόρτσοστερ. Φαινόταν ὅτι ἀπὸ πολιτικὴ ἀποψη δὲν χρειαζόταν καὶ πολλὴ δουλειά, ἀφοῦ ἡ βρεταννικὴ κυβέρνησις εἶχε ἀναγγελεῖ τὴν πρόθεσή της νὰ δεχθῆ εἰλικρινὰ τὴν ἀπόφαση τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν. Καθίσαμε στὸ Λονδίνο γιὰ ν' ἀπολαύσουμε τὴν παρέα τῶν παιδιῶν μας καὶ μερικῶν φίλων. Ἀσχολήθηκα μὲ διάφορες ὑποθέσεις πὸ εἶχα ἀμελήσει πολὺ καιρὸ. Μίλησα σὲ μιὰ συγκέντρωση στὸ Πάλεσταϊν Χάους καὶ ἔλαβα μέρος σ' ἕνα μικρὸ γεῖμα ὑπὲρ τῆς Ἠνωμένης Παλαιστινιακῆς Δράσεως. Αὐτὲς ὑπῆρξαν οἱ μοναδικὲς δημόσιες ἐμφανίσεις μου. Κριτήσαμε μιὰ θέση σ' ἕνα ἀεροπλάνο πὸ ἐπρόκειτο νὰ φύγῃ γιὰ τὴν Παλαιστίνη στὶς 25 Ἰανουαρίου 1948.

Στὸ μεταξύ, κατὰ τίς λίγες αὐτὲς ἐβδομάδες, μιὰ δὺ ἀρεστὴ μεταβολὴ σημειώθηκε στὸ Λαίχη Σαξὲς—ἀποτέλεσμα τῆς καταστάσεως πὸ χειροτέρευε στὸ Λονδίνο καὶ στὴν Παλαιστίνη. Γρήγορα φάνηκε καθαρὰ ὅτι ἡ βρεταννικὴ κυβέρνησις ἐννοοῦσε νὰ δώσῃ μιὰ ἰδιαίτερη ἔννοια στὴν «εἰλικρινὴ ἀποδοχὴ» τῆς τῆς ἀποφάσεως τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν. Ἡ συνέλευση τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ἀέθεσε σὲ μιὰ πενταμελῆ ἐπιτροπὴ, πὸ τὴ βγάλανε ἀργότερα τοὺς «πέντε ἐρημούς προσκυνητές», νὰ πάῃ στὴν Παλαιστίνη γιὰ ν' ἀρχίσῃ τὴν ἐκτέλεση τῆς ἀποφάσεως. Ἐπρεπε νὰ δημιουργηθῆ μιὰ ἐβραϊκὴ πολιτοφυλακὴ καὶ ἕνα προσωρινὸ κυβερνητικὸ Συμβούλιο. Στὴν περίπτωσι πὸ μετὰ τὴν ἀποχώρησι τῆς Ἐντολοδόχου Δυνάμεως ἡ ἀραβικὴ ἀντίδρασι θάπαινε διαστάσεις, τὸ Συμβούλιο Ἀσφαλείας ἔπρεπε νὰ ἰδρῶσῃ μιὰ διεθνὴ δύναμι : στὸ μεταξύ, ἡ Ἐντολοδόχος Δύναμις θὰ ἦταν ὑπεύθυνη γιὰ τὴ διατήρησι τῆς τάξεως. Ἀλλὰ, ὅταν λίγες μέρες μετὰ τὴ συνεδρίασι τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας, οἱ Ἀραβες ἐπετέθησαν κατὰ τῶν ἐβραϊκῶν μεταφορῶν, ἡ Ἐντολοδόχος Δύναμις δὲν ἔλαβε κανένα μέτρο γιὰ νὰ θέσῃ τέραμα σ' αὐτὲς τίς ἐπιθέσεις. Ὅποσοδήποτε ἡ βρεταννικὴ κυβέρνησι θεωροῦσε ὅτι ἡ ἀπλὴ προστασία τῆς ἐβραϊκῆς ζωῆς ἀποτελοῦσε μέρος τοῦ σχεδίου χωρισμοῦ καὶ ὅτι ἡ «εἰλικρινὴ ἀποδοχὴ» τῆς ἀποφάσεως τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν δὲν ἀπαιτοῦσε τέτοιο πράγμα. Οἱ ταραχές, πὸ εὐκόλα μποροῦσαν νὰ κατασταλοῦν μὲ ἀποφασιστικὰ μέτρα, ἐνετάθησαν—εἶναι μιὰ ἱστορία πὸ ξέρουμε πολὺ καλά. Οἱ ἐβραϊκὲς ἀμυντικὲς δυνάμεις τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ἦσαν ἀκόμα στὴν «πορανομία» Οἱ παγκόσμιες ἀγορὲς ὀπλων τοὺς ἦσαν ἀπρόσιτοι. Τὰ ὄπλα πὸ εἶχαν, μποροῦσαν νὰ κατασθεθοῦν μόλις ἀνακαλυφθοῦν. Ἐνῶ ἀρνόταν νὰ προστατεύσῃ ἡ ἴδια τὸν ἐβραϊκὸ πληθυσμὸ, ἡ Ἐντολοδόχος Δύναμις δὲν ἀνεγνώριζε στοὺς Ἐβραίους τὸ δικαίωμα ν' ἀμυνθοῦν. Ἐρεῦνησαν τὰ φορητὰ τῆς Ἀγκανὰς, συνέλεβαν τοὺς ἀγωνιστὲς της, τὴ στιγμὴ πὸ ὑπεράσπιζαν τὴν ἐβραϊκὴ ζωὴ. Στὴν πραγματικότητι, ἡ «εἰλικρινὴ ἀποδοχὴ» τῆς ἀποφάσεως τοῦ ΟΗΕ ἔγινε μιὰ πράξι σαμποτάζ.

Ἐξ ἄλλου δὲν ἐπρόκειτο μόνον περὶ παθητικὴ στάσεως Ἡ Ἐντολοδόχος Δύναμις ἀπηγόρευσε τὴν εἴσοδο τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΟΗΕ στὴν Παλαιστίνη : δὲν ἐπέτρεψε τὴ σύστασι μιᾶς ἐβραϊκῆς πολιτοφυλακῆς γιὰ νὰ ὀργα-

νοθῆ ἡ ἄμυνα : ἀρνήθηκε νὰ συμμορφωθῆ στὴ σύστασι τῆς Συνελεύσεως ν' ἀνοιχθῆ ἕνα λιμάνι στὴ μετανάστευσι : ἀρνήθηκε νὰ παραδώσῃ τίς κυβερνητικὲς ὑπηρεσίες στὸν ἐβραϊκὸ διάδοχό της : ἔβγαλε τὴν Παλαιστίνη ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῆς στερίλας, ἐξάρθρωσε τὴ διοίκησι, χωρὶς νὰ παραδώσῃ οὔτε μιὰ ὑπηρεσία, καὶ ἐπέτρεψε τὴν ἀποσύνθεσι τῶν κυβερνητικῶν ὑπηρεσιῶν. Ἀλλὰ ἐνῶ ἔκλεισε τὰ σύνορα τῆς Παλαιστίνης γιὰ τὴν Ἐπιτροπὴ τοῦ ΟΗΕ, τὰ ἄνοιξε γιὰ τὴν εἰσβολὴ τῶν ἀράβων ἀτάκτων, πὸ πέρασαν τὴ γέφυρα Ἀλενμπη, πᾶν στὸν Ἰορδάνη, μιὰ γέφυρα πὸ μποροῦσε εὐκόλα νὰ φρουρηθῆ. Τί τὸ καταπληκτικὸ ἂν ὑπὸ τέτοιες συνθήκες, οἱ ἀραβικὲς ἐπιθέσεις πολλαπλασιάσθησαν. Οἱ Ἀραβες διαισθανόντουσαν ὅτι ἐκείνο πὸ δὲν μποροῦσαν νὰ πετύχουν ἀπ' τὸν ΟΗΕ, μὲ τὴ λογικὴ, θὰ μποροῦσαν νὰ τὸ πετύχουν μὲ τὴ δύναμι τῶν ὀπλων. Τοὺς ἐνεθάρρυνε στὸ δρόμο αὐτὸ, ἡ φαινομενικὴ ἀποτελεσματικότητι πὸ εἶχε πάνω στὴν κοινὴ γνώμη τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν καὶ τοῦ ΟΗΕ ἡ δικὴ τους περιφρόνησι τοῦ νόμου. Οἱ Ἐβραῖοι τῆς Παλαιστίνης, πὸ εἶχαν τὰ χέρια δεμένα ἀπ' τὴν Ἐντολοδόχο Δύναμι, ἐκρίθησαν βιαστικὰ ἀνίκανοι νὰ ἀμυνθοῦν καὶ σὲ μερικὸς κύκλους ἀκουσθηκα μιὰ κραυγὴ : μόνο μιὰ ἐνοπλὴ ἐπέμβασι τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν μποροῦσε νὰ σώσῃ τὴν ἀπόφασι τοῦ Νοεμβρίου—ἐνδεχόμενον πὸ γινόταν κάθε μέρα πὸ ἀόριστο. Οἱ Ἐβραῖοι κατηγορήθησαν ὅτι εἶχαν ὑπερβάλῃ τὴ δύναμή τους, ὅτι εἶχαν ὑποτιμήσει τὴ στρατιωτικὴ δύναμι τῶν Ἀράβων, ὅτι εἶχαν ἀποσπάσει τὸ δικαίωμα τους στὴν πολιτικὴ ἀνεξαρτησία μὲ κάτι πὸ ἦταν, οὔτε λίγο οὔτε πολὺ, μιὰ μπλόφα. Σὰν νὰ μὴ ἔφθαναν ὅλα αὐτὰ, οἱ Ἠνωμένες Πολιτεῖες ἀπηγόρευσαν τὴν ἐξαγωγή ὀπλων στὴ Μέση Ἀνατολή, πράγμα πὸ ἔθετε τοὺς ἀραβες ἐπιδρομείς καὶ τοὺς ἐβραϊκοὺς ὑπερασπιστὲς στὸ ἴδιο ἐπίπεδο. Ἐτσι δημιουργήθηκε μιὰ κατάστασι πὸ ἐπέτρεψε στοὺς ἐχθροὺς τοῦ Ἐβραϊκοῦ Κράτους νὰ κἀνουν μιὰ ὑστάτη ἀπόπειρα γιὰ νὰ βιάσουν τὰ Ἠνωμένα Ἐθνη ν' ἀναθεωρήσουν τὴν ἀπόφασί τους.

Κατὰ τὰ μέσα Ἰανουαρίου, μοῦ ἔφθασε στὸ Λονδίνο ἕνα κῦμα ἀπὸ γράμματα, τηλεγραφήματα καὶ τηλεφωνικὲς προσκλήσεις ἀπὸ φίλους πὸ εἶχαν ὑπεύθυνες θέσεις στὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες. Τὸ Ἐκτελεστικὸ τοῦ Ἐβραϊκοῦ Πρακτορείου μοῦστῆλε μιὰ ἐπίσημη πρόσκλησι νὰ ἐπιστρέψω στὴ Νέα Ὑόρκη γιὰ νὰ συνεργασθῶ μαζύ τους κατὰ τὴν ἐπικειμένη κρίσι. Ἀσταζα. Ἦλπιζα ὅτι τὰ πράγματα θάσσιαχαν μόνον τους μὲ τὸν ἕνα ἢ μὲ τὸν ἄλλο τρόπο καὶ σκεπτόμουνα ὅτι μποροῦσα νὰ εἶμαι πὸ χρήσιμος στὴν Παλαιστίνη. Ἀλλὰ ὅσο πλησίαζε ἡ ὥρα τῆς ἀναχώρησής μας, οἱ ἐκκλήσεις ἀπ' τὴ Νέα Ὑόρκη γινότουσαν πὸ ἐπιτακτικὲς, κ' ὅλοι οἱ φίλοι μου, ὁ ἕνας μετὰ ἀπ' τὸν ἄλλο, προσπαθοῦσαν νὰ μὲ πείσουν ν' ἀλλάξω κατεύθυνσι. Τὴν παραμονὴ τῆς μέρας πὸ ἐπρόκειτο νὰ φύγῃ τὸ ἀεροπλάνο, ἀκυρώσαμε τὸ ταξίδι μας καὶ κατορθώσαμε νὰ βροῦμε μιὰ καμπίνα στὸ «Κοὺν Μαίρη» πὸ ἐπρόκειτο νὰ φύγῃ στὶς 27 Ἰανουαρίου. Οἱ δύο τελευταῖες μέρες πὸ περάσαμε στὸ Λονδίνο μοιάζανε πολὺ μ' ἕνα ἐφιάλη. Εἶχαμε κανονίσει νὰ παραδώσουμε τὸ διαμέρισμά μας στὶς 25 Ἰανουαρίου καὶ τὰ πράγματα τῶν νέων ἐνοικιαστῶν κατέφθασαν ἀμέσως. Μᾶς διώξαμε ἀπὸ δωμάτιο σὲ δωμάτιο, βγάζοντας τὰ χαλιὰ κάτω ἀπ' τὰ πόδια μας, τὰ μαξιλάρια ἀπὸ πίσω ἀπ' τὴν πλάτη μας, τοὺς πίνακες ἀπὸ πάνω ἀπ' τὰ κεφάλια μας, κ' ἐκείνο πὸ ἐπὶ ἔννεα χρόνια ὑπῆρξε τὸ σπίτι μας στὸ Λονδίνο, ξαφανιζότανε μπροστὰ στὰ μάτια μας γιὰ νὰ ξαναγίνῃ ἕνα διαμέρισμα ξενοδοχείου. Στὸ μεταξύ, τηλεγραφήματα καὶ τηλεφωνικὲς προσκλήσεις καταφθάνανε ἀδιάκοπα καὶ εἶναι σὲ μιὰ κατάστασι τελείας ἐξαντλήσεως πὸ ἡ γυναίκα μου κ' ἐγὼ φύγαμε στὶς 27 Ἰανουαρίου.

Φθάσαμε στη Νέα Υόρκη στις 4 Φεβρουαρίου: την ίδια μέρα δημοσίευσα μια δήλωση στις εφημερίδες, στην οποία έλεγα μεταξύ άλλων:

«Ξέρω ότι η εκτέλεση της απόφασης των Ήνωμένων Έθνών προσκρούει σε πολλές δυσκολίες, αλλά αυτές οι δυσκολίες δεν είναι τίποτα μπροστά στους κινδύνους που θα προκύψουν αν η πολιτική των Ήνωμένων Έθνών τροποποιηθεί με τη βία. Αν κάτι τέτοιο πρόκειται να συμβή—και δεν νομίζω ότι μπορεί να συμβή—μία απ' τις συνέπειες θα είναι η παρακμή των Ήνωμένων Έθνών—αυτό θ' αποτελούσε βαρύ πλήγμα έναντιον της αρχής της διεθνούς εξουσίας. Η παράταση της ριζέως στην Παλαιστίνη θα ήταν μία άλλη συνέπεια. Συμφέρον της Αμερικής είναι να ενισχύση τα Ήνωμένα Έθνη, να έντοπίση τη διαφορά στη Μέση Ανατολή και να μείνη απόλυτα πιστή στην πολιτική που ανέλαβε...

Τò ακλόνητο θάρρος των Εβραίων της Παλαιστίνης με γεμίζει από μεγάλη υπερηφάνεια. Έχουν τὸ δικαίωμα να ελπίζουν ότι ὁ πολιτισμένος κόσμος, που ἀναγνώρισε με τὴν ὑπογραφή του τὸν πόθο τους για ἔθνικη ἀνεξαρτησία, δὲν θὰ τοὺς ἀφίση σὲ ἀμηχανία μπροστὰ στὴ δολοφονικὴ ἐπίθεση που φανερὰ ἐτοιμάζουν ἐναντίον τους οἱ δυνάμεις τῶν ἀκρων καὶ τῆς βίας τοῦ ἀραβικοῦ κόσμου... Σήμερα τὸ πὸ ἐπιτακτικὸ ἔργο εἶναι νὰ πεισθῆ ἡ ἀραβικὴ κοινὴ γνώμη, με χειροπιαστὰ γεγονότα, ὅτι δὲν μπορεί νὰ ἐμποδισθῆ ἡ γέννηση τοῦ Ἑβραϊκοῦ Κράτους».

Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅπως μπορούν ὅλοι νὰ τὴν ἀντιληφθοῦν σήμερα, ὅτι αὐτὰ τὰ γεγονότα ὑπῆρχαν πραγματικά, ἀλλὰ ἦσαν ἐπίτηδες σκεπασμένα ἀπὸ ἓνα πολιτικὸ ἐλιγμό. Ἡμῶνα βαθειὰ πεπεισμένος ὅτι ὄχι μόνο οἱ ἔβραιοι τῆς Παλαιστίνης ἦσαν ἀπόλυτα σὲ θέση ν' ἀμυνθοῦν, ἀλλὰ καὶ ὅτι ὁ κίνδυνος νὰ δημιουργηθῆ ἓνα πλήρες διοικητικὸ χάος λόγω τῆς ἀποχωρήσεως τῆς Ἐντολοδόχου Δυνάμεως, δὲν ἦταν παρὰ μία ψευδαίσθηση που εἶχε δημιουργηθῆ ἀπὸ τὴ βρετανικὴ πολιτικὴ καὶ διαψευσθῆ ἀπ' τὴ στερεότητα τῆς διαρθρώσεως τῆς ἔβραϊκῆς ζωῆς. Ἀλλὰ δὲν ἦταν εὐκόλο, ἐκεῖνες τὶς μέρες, νὰ πείση κανεὶς τὸν κόσμο ὅτι ἡ κατάσταση στὴν Παλαιστίνη δὲν ἦταν ὅπως τὴν παρουσίαζαν. Στὴν Οὐάσιγκτον θεωροῦσαν πιά ὡς βέβαιο ὅτι λόγω αὐτῶν τῶν «γεγονότων», θὰ γινόταν μία βασικὴ ἀναθεώρηση καὶ ὅτι τὴν ἀπόφαση τοῦ Νοεμβρίου, ἀν δὲν θὰ τὴν ἀκύρωναν, τουλάχιστο θὰ τὴν ἀνέβαλλαν ἐπ' ἀόριστο. Ὅταν κατὰ τὸ τέλος Φεβρουαρίου, τὸ Συμβούλιο Ἀσφαλείας ἀρχισε τὴ συζήτηση τοῦ προβλήματος, ἡ πολιτικὴ τῶν Ήνωμένων Πολιτειῶν φάνηκε ἀδύνατη. Ἀπ' ὅλες τὶς Δυνάμεις, που εἶχαν ὑποστηρίξει τὴν ἀπόφαση τοῦ Νοεμβρίου, μόνο ἡ Σοβιετικὴ Ἐνωση ἐπέμενε ἀκόμα νὰ ἐπιβληθῆ ἡ ἐξουσία τῶν Ήνωμένων Ἐθνῶν. Τὸ Συμβούλιο Ἀσφαλείας δὲν υἱοθέτησε κανένα ψήφισμα που νὰ ἐνίσχυε τὴν ἀπόφαση τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως.

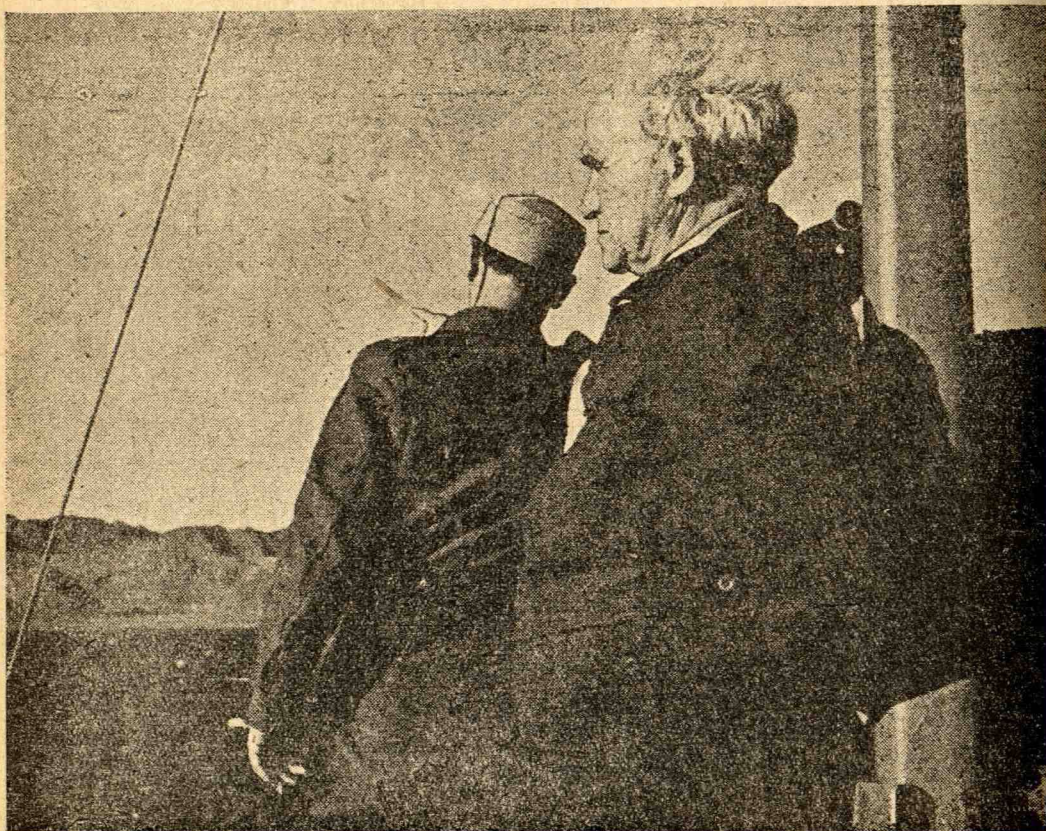
Σ' αὐτὲς τὶς περιστάσεις, πέτυχα μιὰ ἀκρόαση ἀπ' τὸν Πρόεδρο τῶν Ήνωμένων Πολιτειῶν, που δυστυχῶς ἀναβλήθηκε γιὰ πολλοὺς λόγους, μετὰ ξὺ τῶν ἄλλων ἡ κακὴ κατάσταση τῆς υγείας μου, λόγω τῶν κόπων καὶ τῆς πιέσεως τῶν γεγονότων. Ἐφθάσα στὴν Οὐάσιγκτον στις 18 Μαρτίου. Ἦταν πιά φανερό ὅτι τὸ ρεύμα ἐναντίον μας εἶχε γίνει ἀσυγκράτητο. Ὁ Πρόεδρος ἔδειξε προσωπικῶς μεγάλη συμπάθεια γιὰ τὴν ὑπόθεσή μας καὶ ἦταν ἀκόμη

ἀποφασισμένος νὰ ἐπισπεύση τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ χωρισμοῦ. Ἀναρωτιόμουν ὅμως ἀν ἤξερε μέχρι ποιοῦ σημείου τὴν πολιτικὴ τὸν τὴν καταπολεμοῦσαν μερικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ Στρίτ Ντιπάρτμεντ. Τὴν ἐπομένη, 19 Μαρτίου, ὁ γερουσιαστὴς Ὄστιν, ἀντιπρόσωπος τῶν Ήνωμένων Πολιτειῶν στὸ Συμβούλιο Ἀσφαλείας, ἀναγγέλλει μιὰ μεταβολὴ στὴν ἀμερικανικὴ στάση. Προτείνει ν' ἀνασταλῆ ἡ ἐκτέλεση τοῦ σχεδίου χωρισμοῦ, νὰ ἐπιβληθῆ μιὰ ἐκεχειρία στὴν Παλαιστίνη καὶ νὰ συγκληθῆ μιὰ ἐκτακτὴ σύνοδος τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως γιὰ νὰ ἐγκριθῆ ἓνα σύστημα κηδεμονείας, που θὰ ἐτίθετο ἐν ἰσχύει στις 15 Μαΐου, λήξη τῆς Ἐντολῆς. Παρ' ὅλες τὶς προειδοποιήσεις καὶ παρ' ὅλες τὶς προβλέψεις, τὸ πλήγμα ἦταν ξαφνικό, βαρὺ καὶ φαινομενικῶς μοιραῖο γιὰ τὶς ἐλπίδες μας.

Ἡ ἰδέα μιᾶς νέας κηδεμονείας στὴν Παλαιστίνη δὲν εἶχε ἐκείνη τὴν ἐποχὴ, καμμιά ἔννοια. Ὁ ἐβραϊσμός τῆς Παλαιστίνης εἶχε ξεπεράσει τὸ στάδιο τῆς κηδεμονείας. Καὶ ἐπὶ πλέον, ὅλα ἐκεῖνα που με τὴν Ἐντολὴ εἶχαν ἀποδειχθῆ ἀνεφάρμοστα, ὑπῆρχαν στὸ σύστημα κηδεμονείας: καὶ τὸ πρῶγμα γινόταν ἀκόμα πιδ σοβαρὸ ἀπ' τὸ γεγονὸς ὅτι λίγους μῆνες πριν μᾶς εἶχαν κρίνει ἄξιους νὰ ἀποτελέσουμε ἓνα Κράτος. Ἡ ἀποδοχὴ αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως θὰ σήμαινε γελοιοποίησι στὰ μάτια τῆς ἱστορίας.

(Συνεχίζεται)

ΤΟ ΕΒΡΑΪΚΟ ΕΠΟΣ

Τὰ κατορθώματα καὶ ὁ ἡρωϊσμός τῶν Ἑβραίων στρατιωτῶν στὸν πόλεμο τῆς ἀνεξαρτησίας εἶναι ἤδη γνωστὰ στοὺς ἀναγνώστες τῆς «Γκεουλᾶς», ἀπὸ διάφορα ἄρθρα ποὺ δημοσιεύσαμε κατὰ διαστήματα. Καὶ ἄλλα πρόκειται νὰ δημοσιεύσουμε στὸ προσεχές μέλλον. Γνωστὴ ἐπίσης εἶναι ἡ μάχη τοῦ Γκέτιο τῆς Βαρσοβίας, ἀπ' τὴν ἐμπιστευτικὴ ἐκθεση τοῦ γερμανικοῦ διοικητῆ ποὺ δημοσιεύσαμε στὸ 2ον τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ μας. Ἀλλὰ μεταξὺ τοῦ Γκέτιο καὶ τοῦ πολέμου τῆς ἀνεξαρτησίας ὑπάρχει μιὰ περίοδος, κατὰ τὴν ὁποία οἱ ἔβραῖοι πολέμησαν, ὑπὸ ξένες σημαίες, μὲ τέτοιο ἡρωϊσμό, ποὺ ἀπέσπασαν τὸ θαυμασμό τῶν ἀνωτέρων τους, ἢ προσέφεραν στὴ συμμαχικὴ ὑπόθεση ὑπηρεσίες ποὺ ἔδωσαν στὸν πόλεμο τοῦ τομέα τους μιὰ νέα τροπή. Λόγοι πολιτικῆς σκοπιμότητος ἐμπόδισαν ἐκείνους ποὺ ἐπωφελήθηκαν ἀπ' τὴν Ἑβραϊκὴ συμβολή, νὰ τὴν κάνουν γνωστὴ στὴ διεθνή κοινὴ γνώμη. Στὸ ἐξωτερικό, δημοσιογράφοι καὶ συγγραφεῖς, μὴ ἔβραῖοι, ἀνέλαβαν ἤδη ἀπὸ καιρὸ νὰ σηκώσουν τὸν πέπλο ποὺ σκέπαζε αὐτὸ «τὸ καλλίτερο φυλαγμένο μυστικὸ τοῦ πολέμου». Στὴν Ἑλλάδα, ἀναλαμβάνομε ἐμεῖς νὰ δώσουμε στὸ κοινό, μὲ μιὰ σειρά ἀπὸ ἄρθρα ποὺ ἀρχίζουμε σήμερον, μιὰ ἰδέα γιὰ τὴν ἔβραϊκὴ συμβολὴ στὴ νίκη τῶν ἐλευθέρων λαῶν κατὰ τὸν δεῦτερον παγκόσμιον πόλεμον.

Οἱ ἥρωες τοῦ Μεκίλι

Εἶναι γνωστὴ ἡ ἱστορία τῶν Ἑλευθέρων Γάλλων ποὺ ἐπὶ ἓνα μῆνα κράτησαν τὸ Μπιρ Χακίμ ἐναντίον τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ρόμμελ. Τὸ θαῦμα τῆς ἀντιστάσεώς τους θεωρήθηκε ἓνα δεῦτερον Βερντέν. Ἀλλὰ ὑπάρχει μιὰ ἄλλη ἱστορία, ὅμοια μ' ἐκείνη τοῦ Μπιρ Χακίμ, ποὺ κανεὶς δὲν γνωρίζει. Εἶναι ἡ ἱστορία μιᾶς ἔβραϊκῆς διμοιρίας τοῦ μηχανικοῦ «King's West African Rifles» ποὺ εἶχε σταλῆ νὰ τοποθετήσῃ ἓνα ναρκοπέδιο, προορισμένο νὰ ματαιώσῃ μιὰ ἐνδεχομένη

ἀπόπειρα τοῦ Ρόμμελ νὰ ὑπερφαλαγγίσῃ τὴν Ὀγδοὴ Στρατιά, ποὺ γύριζε τὴν πλάτη στὸ Ἑλ Ἀλαμείν.

Ἐνα γερμανικὸ ἀναγνωριστικὸ ἀεροπλάνο ἀνεκάλυψε τὴν ἔβραϊκὴ διμοιρία στὸ Μεκίλι. Τὴν πολυβόλησε κι' ἔφηνε. Μιὰ ἀμμοθύελλα ποὺ ξέσπασε λίγο ἀργότερον, ἔκρουσε ἐπὶ δύο μέρες ὅλη τὴν πεδιάδα τοῦ Μεκίλι ἀπὸ τὴν ἐχθρική ἀεροπορία. Οἱ ἔβραῖοι ἄκουγαν πάνω ἀπ' τὰ κεφάλια τους τὰ «Μέσσερμιτ» ποὺ πηγαίνοντο χωρὶς νὰ τοὺς δοῦν. Ἀλλὰ

μόλις κόπασε ή άμμοθύελλα, δέχθηκαν την επίσκεψη εξήντα βαρέων βομβαρδιστικών που κατέστρεψαν τὰ μισά απ' τὰ φορτηγά τους. Τήν επομένη, 4 Ιουνίου, ήρθαν τρεις φορές τὰ «στούκας» Νέος βομβαρδισμός. Τότε ο Διοικητής Φέλιξ Λίμπμαν, απ' τὸ Τέλ - Άβίβ, ζήτησε με τὸ ασύρματο μερικά αντιεροπορικά κανόνια από τὸ πλησιέστερο βρετανικὸ φυλάκιο. Τὸ φυλάκιο ἀπήντησε ὅτι θὰ ἔστειλαν ἀμέσως ὄχι μόνο δέκα ἀντιεροπορικά, ἀλλὰ καὶ μερικά ἀντιαρματικά γιατί οἱ Ἑβραῖοι ἔπρεπε νὰ περιορίζουν ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή μιὰ ἐπίθεση ἀπὸ τὴ ξηρά. Πράγματι, βρετανικὰ ἀναγνωριστικά εἶχαν ἀνακαλύψει μιὰ φάλαγγα ἀπὸ γερμανικά τάνκς που προχωροῦσε πρὸς τὸ Μεκίλι. Ταυτοχρόνως ὁ Λίμπμαν ἔλαβε διαταγή απ' τὸ στρατηγὸ Μονγκόμερη, νὰ βάλῃ τὶς νάρκες καὶ νὰ κρατήσῃ τὶς θέσεις του πάση θυσίας. Ὁ στρατηγὸς Μονγκόμερη ὑποσχόταν νὰ στείλῃ ἐνισχύσεις.

Οἱ ἐνισχύσεις δὲν φθάσανε ποτέ. Τρεῖς μέρες ἀργότερα, τὸ Μεκίλι, κυκλωμένο ἀπὸ ἰταλικά καὶ γερμανικά ἄρματα μάχης, εἶχε κοπῆ απ' τὸν κόσμο. Πρωτοῦ ἐξαπολύσῃ τὴν ἐπίθεσή του, ὁ γερμανὸς στρατηγὸς ζήτησε ἀπ' τοὺς Ἑβραῖους νὰ σηκώσουν λευκὴ σημαία. Ἦταν ἡ 10 Ἰουνίου. Ὁ Διοικητής Λίμπμαν ἀπήντησε στὸν γερμανὸ ἀξιωματικὸ πὸν ἔφερε τὴν πρόταση τοῦ στρατηγοῦ του : «Δὲν ἔχουμε λευκὴ σημαία ! Δὲν ἔχουμε παρὰ αὐτὴ τὴ σημαία, καὶ θὰ τὴν ὑψώσουμε ἀμέσως. Εἶναι ἡ γαλανόλευκὴ σημαία τῆς Σιών ! . . . »

«Εἶθε Ἑβραῖοι ; » εἶπε ὁ γερμανός, κατάπληκτος : ὕστερα χτύπησε τὰ ταλόνια, χαιρέτησε καὶ ἔφυγε.

Ἐξῆ ὥρες ἀργότερα καταφθάσανε τὰ ἄρματα μάχης, σὲ τρεῖς φάλαγγες, δύο ἀπὸ εἰκοσιπέντε καὶ μία ἀπὸ ἐξήντα. Ταυτοχρόνως ἐμφανίσθησαν πολλὰ «στούκας» πὸν ἀναγκάσθηκαν ὅμως ν' ἀποσυρθοῦν ἀπὸ τὰ βρετανικὰ ἀεροπλάνα. Οἱ Ἑβραῖοι ἄφισαν τὰ τάνκς νὰ φθάσουν ὡς τὰ συρματοπλέγματα, ὁπότε ἀνοιξαν πῦρ. Δύο ἄρματα πάτησαν πάνω σὲ νάρκες καὶ ἀνατινάχθηκαν. Ἄλλα δεκαεννέα ἀχρηστεύθηκαν

ἀπὸ τοὺς ἀντιαρματικὸς ὄλμους. Ἐνας Ἑβραῖος λοχίας πέτυχε ἐπτὰ μόνος του.

Μπροστὰ σ' αὐτὴν τὴν ἀπροσδόκητὴ ἀντίσταση, ἡ κυριώτερη φάλαγγα ἀπὸ τάνκς ἔκανε σήματα στὶς ἄλλες δύο, καὶ ἔκανε μεταβολή. Ὁ Διοικητής Λίμπμαν εἶχε προβλέψει αὐτὸ τὸ ἐνδεχόμενο ἔξῃντα απ' τοὺς ἄνδρες του, πὸν εἶχαν κρυφθῆ σὲ ὀρύγματα κοντὰ στὶς ἄκρες τοῦ ναρκοπέδιου, ἐξόρμησαν ἐναντίον τῶν Ἰταλῶν πὸν ὑποχωροῦσαν καὶ χτύπησαν τὸ τρωτὸ πίσω μέρος τῶν ἄρμάτων, μὲ χειροβομβίδες καὶ μπουκάλες γεμάτες βενζίνη. Μερικοὶ Ἑβραῖοι πήδησαν πάνω στὰ τάνκς καὶ ἄδειασαν τὰ περιστροφὰ τους στὶς πολεμίστρες καὶ στα στόματα τῶν κανονιῶν. Ἔτσι καταστράφηκαν ἄλλα πέντε ἄρματα. Ἐνῶ τὰ τελευταῖα τάνκς ἔφευγαν, βρετανικὰ ἀεροπλάνα ήρθαν καὶ πέταξαν χαμηλά, καὶ οἱ πιλότοι τους χαιρέτησαν μὲ τὸ χέρι τοὺς Ἑβραῖους.

Τὴν επομένη τὸ Μεκίλι ὑπέστη ἕνα ἀνελέητο ἀεροπορικὸ βομβαρδισμό, καὶ ἐπὶ μιὰ ἑβδομάδα οἱ γερμανοὶ ἐξαπόλυσαν τὰ ἀεροπλάνα τους δύο φορές τὴν ἡμέρα. Τὸ στρατόπεδο εἶχε γίνῃ μιὰ κόλαση ὅπου φαινόταν ἀδύνατο νὰ βαστήξουν ἀνθρώπινα νεύρα : Ἐπτὰ μέρες συνέχεια τὰ «στούκας» ἐρχόντουσαν, καὶ δὲν προλάβαιναν νὰ φύγουν πὸν ἀλλὰ τὰ ἀντικαταστοῦσαν στὸν οὐρανὸ. Βομβάρδιζαν τὰ φορτηγά, τὰ καταφύγια, τοὺς πυροβολητές. Αὐλάκωσαν τὸ στρατόπεδο, ἀνοιξαν κρατῆρες πὸν στὸν καθένα χωροῦσε ἕνα διόροφο σπίτι, καὶ τὸ Μεκίλι ἔγινε μιὰ κόλαση ἀπὸ βόμβες, στὴν κόλαση τῆς καυτερᾶς ἐρήμου. Οἱ Ἑβραῖοι βάστηξαν.

Στὶς 20 Ἰουνίου ξαναήρθαν τὰ τάνκς. Οἱ ὑπερασπιστὲς τοῦ Μεκίλι, πεινασμένοι καὶ ἐξηντλημένοι, βγήκαν ἀπὸ τὶς τρύπες τους καὶ λάβανε θέση στὰ κανόνια. Ἀπέκρουσαν πάλι τὴν ἐπίθεση τῆς μεραρχίας «Ἀριέτες», ἐνῶ πάνω απ' τὰ κεφάλια τους τὰ ἀγγλικὰ ἀεροπλάνα ἐδιωχναν τὰ «στούκας» πὸν εἶχαν ἔρθει νὰ δώσουν στοὺς Ἑβραῖους τὴ χαιριστικὴ βολή. Τὸ βράδυ σαρανταένα ἄρματα μαρτυροῦσαν τὴν

εὐστοχία τῶν Ἑβραίων πυροβολητῶν, ἀλλὰ απ' τοὺς πεντακόσιους ἄνδρες τοῦ διοικητῆ Λίμπμαν εἶχαν μείνει ζωντανοὶ μόνο ἐνενήντα.

Πέρασαν ἄλλες δέκα μέρες. Οἱ Ἰταλοὶ ξαναρχόντουσαν κάθε μέρα, μ' ἕνα φοβερὸ πῦρ, καὶ κάθε φορὰ πλησιάζαν καὶ περισσότερο πρὸς τὴν κεντρικὴ θέση. Μιὰ βόμβα πέτυχε τὸ πηγάδι, κα' ἔτσι ἄρχισε καὶ τὸ μαρτύριο τῆς δίψας. Ἀπὸ τὴ μέρα ἐκείνη οἱ ἄνδρες ἀναγκάσθηκαν νὰ περάσουν μὲ μισὴ λίτρα νερὸ ἡμερησίως, πὸν τοὺς ἔριχνε ἡ ΡΑΦ σὲ τενεκέδες.

Ὁ διοικητής Λίμπμαν συγκέντρωσε τοὺς ἄνδρες του στὸ κεντρικὸ καταφύγιο, τὸ βαθύτερο απ' ὅλα. Ἐκεῖ ἐπρόκειτο νὰ βαστήξουν ἕως τὸ τέλος τῆς πολιορκίας. Ἐξῶ τὸ ἔδαφος ἦταν σπαρμένο ἀπὸ τὰ πτώματα τῶν συντρόφων τους, πὸν τὰ «στούκας» δὲν ἄφριναν ἤσυχα. Σὲ κάθε βομβαρδισμὸ ἀναπηροῦσαν στὸν ἄερα, σ' ἕνα μακάβριο χορὸ, κόκκαλα καὶ κομμάτια ἀπὸ σάπια σάρκα. Δύο ἄνδρες τρελλάθηκαν στὶς 25 Ἰουνίου, ἄλλοι δύο τὴν επομένη. Τρεῖς ἔφυγαν κραυγάζοντας πρὸς τὴν ἐρημο...

Καὶ οἱ βόμβες πέφτανε συνεχῶς... Ἡ ζέση αὔξανε, ὁ καιτὸς ἄνεμος σηκωνε σύννεφα ἀπὸ σκόνη. Ἡ δίψα ἔγινε ἀφόρητὴ. Μερικοὶ ἤπιαν βενζίνη καὶ πέθαναν. Ἄλλοι ἤπιαν τὰ οὖρα τους καὶ τρελλάθηκαν ἀπὸ τὸ μαρτύριο πὸν τοὺς προσκάλεσε ἡ δίψα λίγο ἀργότερα. Κανένας δὲν μιλοῦσε πιά. Τὰ ὄπλα καίγανε στὰ χέρια. Οἱ κάθετες ἐφορμήσεις τῶν «στούκας» προκαλοῦσαν πίδακες ἀπὸ ἄμμο γύρω απ' τὸ καταφύγιο. Τὴν 7ην Ἰουλίου δὲν ἔμεναν παρὰ σαρανταπέντε ἄνδρες, μιὰ φρούχτα ἀπὸ σκιάχτρα, πὸν δὲν εἶχαν πιά τίποτε τὸ ἀνθρώπινο. Μερικοὶ, πὸν τὰ ρούχα τους εἶχαν σμισθῆ καὶ κομματιασθῆ ἀπὸ τὴν ἐκρηξὴ τῶν βομβῶν τῶν 250 κιλῶν πὸν εἶχαν πέσει κοντὰ τους, ἦσαν ἐντελῶς γυμνοὶ.

Στὶς 2 Ἰουλίου, στὶς 6 τὸ πρωί, ἀνθεξάν σὲ μιὰ νέα ἐπίθεση. χάσανε δύο ἄνδρες, καὶ ἀπέκρουσαν μιὰν ἀ-

κόμα φορὰ τοὺς Ἰταλοὺς. Στὶς 10, ἕνας σκοπὸς πὸν μὲ δυσκολία μπορούσε νὰ μιλήσῃ, —τόσο πολὺ εἶχε κολήσει ἡ γλῶσσα του στὸν οὐρανίσκο— ἀνήγγειλε στὸν διοικητῆ Λίμπμαν ὅτι μιὰ φάλαγγα ἀπὸ φορτηγὰ πλησίαζε, μ' ἐπὶ κεφαλῆς ἕνα αὐτοκίνητο μὲ τὴ γαλλικὴ σημαία. Μολονότι πληγωμένος στὸ κεφάλι καὶ στὰ πόδια, ὁ διοικητής σηκώθηκε γιὰ νὰ κἀνῃ σήματα ἀναγνωρίσεως.

Οἱ Γάλλοι φθάσανε. Ἦσαν οἱ ἐπιζήσαντες τοῦ Μπιρ Χακίν, απ' ὅπου εἶχαν διαταχθῆ ν' ἀποσυρθοῦν τὴν προηγούμενη νύχτα. Ὁ Γάλλος στρατηγὸς Καϊνίγκ ἀγκάλιασε τὸν διοικητῆ Λίμπμαν : «Βαστήξατε ὡς τὸ τέλος ! » τοῦ εἶπε, ὕστερα τὰ δάκρυα τὸν ἐμπόδιζαν νὰ συνεχίσῃ.

Οἱ Γάλλοι δώσανε νερὸ στοὺς Ἑβραῖους, καὶ ὁ ὄρχηγός τους τοὺς ἀνήγγειλε ὅτι θὰ συνόδευαν τὴ γαλλικὴ φάλαγγα. Ἡ πολιορκία εἶχε λήξει. Γάλλοι στρατιῶτες φόρτωσαν στὰ φορτηγὰ τὸ ὑλικὸ πὸν εἶχε μείνει. Πολλὰ Σπίτφαϊρς πετοῦσαν πάνω απ' τὸ Μεκίλι : οἱ πιλότοι χαιροῦσαν μὲ τὶς κάσκες.

Ἐνας Ἑβραῖος στρατιώτης κατέβασε τὴ γαλανόλευκὴ σημαία τῆς Σιών καὶ τὴ δίπλωσε γιὰ νὰ τὴ βάλῃ στὴ θήκη της. Ὁ στρατηγὸς Καϊνίγκ τὸν εἶδε καὶ ρώτησε γιατί κατέβαζαν τὴ σημαία τους.

«Δὲν ἔχουμε τὴν ἄδεια νὰ τὴν ὑψώσουμε—ἐξήγησε ὁ διοικητής Λίμπμαν. Ἀντίκειται στὸν κανονισμό...»

«Παρὸντὸν—εἶπε ὁ στρατηγὸς Καϊνίγκ—ἔδῶ διατάζω ἐγώ. «Je m' en fous pas mal du règlement» (Δὲν μοῦ καίγεται καρφὶ γιὰ τὸν κανονισμό). Αὐτὴ ἡ σημαία θὰ στηθῆ στὸ αὐτοκίνητό μου κοντὰ στὴ γαλλικὴ, στὴ θέση σου τῆς ἀνήκει. Εἶμαστε νικητὲς καὶ οἱ δύο». Ὑστερα, στράφηκε πρὸς τοὺς στρατιῶτες του καὶ φώναξε : «Λεγεωνάριοι ! Ἡ Ἑβραϊκὴ σημαία ! Χαιρετῆστε ! »

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ ΤΗΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

του Ζ. Τρόνικ

«Όπως όλοι οι άνθρωποι της γενιάς μου, έζησα επί πολλά χρόνια μιὰ ζωή εξαιρετικά περιπετειώδη. Υπήρξα διαδοχικῶς δραστήριος αγωνιστής κι' ανήμπορο παιγνίδι μιᾶς σκληρῆς μοίρας.

Υπήρξα στρατιώτης τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ καὶ πολέμησα στὴν ἀντίσταση. Ἀφοῦ κατόρθωσα, μέσα στὸ διωγμὸ, νὰ γλυτώσω ἀπὸ τὴν χιτλερική κόλαση, μὲ μιὰ ομάδα ἀπὸ «ἐθελοντὲς τοῦ ἔβραϊκοῦ στρατοῦ» πὸν εἶχε σχηματισθῆ ἀπὸ ἀπεσταλμένους τοῦ Γισούβ, ὑπῆρξα ἐπὶ μῆνες ἕνας ἀπὸ τοὺς πολλοὺς ἀπάτριδες πὸν περιπλανιόντουσαν στοὺς μεγάλους δρόμους τοῦ κόσμου, γέμιζαν τὶς φυλακὲς καὶ ἀγωνιζόντουσαν, ἔτσι, χωρὶς ὅπλα, μόνο καὶ μόνο ἐπειδὴ περιφέρονταν τὰ ἄθλια σώματά τους στὶς λεωφόρους τῶν μεγαλουπόλεων, γιὰ ἕνα καλλίτερο κόσμο.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι αὐτὸ πὸν θὰ διηγηθῶ στὰ παιδιά μου. Θὰ τοὺς πῶ ὅτι ὑπῆρξα ἕνας στρατιώτης τῆς Ἱερουσαλήμ ἀπὸ τὶς 4 Μαΐου 1948 ἕως τὶς 15 Μαΐου 1949. Καὶ ὅταν θὰ τοὺς ἔχω διηγηθῆ τὴ ζωή μου κατ' αὐτὴν τὴν ἱστορικήν περίοδο, θὰ τοὺς πῶ ἴσως ὅτι πρὶν ἤμουν ἕνας στρατιώτης ντυμένος πολιτικά—ἕνας στρατιώτης τῆς Ἀγκανᾶς—πού, ὀπλισμένος μ' ἕνα ἀπλό περιστροφικό, φύλαγε, τρεῖς νύχτες τὴν ἑβδομάδα, κατὰ τὸ φοβερὸ χειμῶνα τοῦ 1947|48, στὰ μικρὰ

σοκάκια τῆς Ἁγίας Πόλεως, ὅπου τὰ τάνκς τῆς ἀγγλικῆς ἀστυνομίας περιπολοῦσαν διδιάκοπα.

Εἶμαι ὑπερήφανος πὸν ὑπῆρξα στρατιώτης τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἀγαπῶ αὐτὴ τὴν εὐγενῆ, ἀριστοκρατικὴ καὶ ὑπερήφανη πόλη. Ἡ παραξενὴ ὁμορφιά της μὲ κατέκτησε ἀπ' τὴν ἀρχή, ἀλλὰ χρειάσθηκαν χρόνια γιὰ νὰ τὴν καταλάβω πραγματικά.

Μοῦ ἀρέσουν πρὸ παντὸς οἱ νύχτες τῆς Ἱερουσαλήμ. Ὅποιοι δὲν πέρασε μιὰ ὀλόκληρη νύχτα, τὸ καλοκαίρι, πάνω σ' ἕνα λόφο τῆς Ἁγίας Πόλεως, ὅποιος δὲν ὑπῆρξε στρατιώτης της, δὲν θὰ τὴν γνωρίσει ποτὲ ἐντελῶς.

Αὐτὴ ἡ πόλις τόσο ἥσυχη, τόσο ψυχρὴ ἐπιφανειακῶς, ἔχει πάντοτε ἕνα χαμόγελο ζωντανό, γεμάτο ἀνθρωπιά. Ἀκόμα καὶ στὶς νύχτες τὶς πιό μαύρες, μὲ τοὺς φοβεροτέρους βομβαρδισμούς, δὲν αἰσθάνεται κανεὶς ποτὲ μόνος του, ἐγκαταλειμμένος. Ἡ θέρμη μιᾶς μεγάλου ψυχῆς ζωῆς τὴ διαπερνᾶ συνεχῶς καὶ παρηγορεῖ ἐκείνους πὸν τῆς ἀνήκουν. Ποτέ, σὲ καμμιὰ στιγμή, οἱ ἄνθρωποι τῆς πόλεως αὐτῆς δὲν αἰσθάνονται στὴν ψυχὴ τους τὴν παγερὴ πνοὴ τοῦ θανάτου.

Εἶμασταν, σὲ συνταγμὴ μου, μιὰ ἑτερογενῆ παρέα. Υπήρχαν ἐκεῖ ἄνθρωποι ὅλων τῶν χρωμάτων, πραγματικά. Ἑβραῖοι Κοῦρδοι, σχεδὸν μαῦροι, Πολωνοὶ κοκκινομάλλιδες καὶ

χλωμοὶ, καὶ «σάμπρα» ξανθοὶ, ρωμαλέοι, εἰλικρινεῖς καὶ θαρραλέοι.

Ὅταν ἀφίσαμε τὸ κέντρο ἐκπαιδευσεως γιὰ νὰ πᾶμε ν' ἀντικαταστήσουμε τοὺς κατακτητὲς τοῦ Καταμόν, οἱ περισσότεροι ἀπὸ μᾶς δὲν ἔβρανε οὔτε κἂν νὰ οἴξουν μιὰ χειροβομβίδα. Ὅταν τοὺς βλέπανε στὸ χειρισμὸ τοῦ ὅπλου, οἱ παλιοὶ σκάγανε στὰ γέλια. Ἀλλὰ δὲν φοβόμασταν. Εἶχαμε τόση αὐτοπεποίθηση. Ἡ Ἱερουσαλήμ στὰ χέρια τῶν Ἀράβων; Ἦταν ποτὲ δυνατόν; Ἐνας Ἑβραῖος δὲν μπορεῖ νὰ φαντασθῆ τέτοιο πρᾶγμα.

Κι' ὅμως, ὅταν τὰ ἀραβικὰ τάνκς ἐμφανίσθηκαν στὸν ὁρίζοντα, ὅταν τὸ Ραμάτ - Ρασέλ βομβαρδίσθηκε φοβερὰ καὶ κατακτῆθηκε γιὰ λίγες ὥρες, ὅταν οἱ μπαλάσκες μας ἦσαν ἄδειες καὶ τὰ πρόσωπά μας σκαμμένα ἀπὸ τὶς στερεώσεις, ὅταν δὲν ὑπῆρχε σχεδὸν πιὰ νερὸ κι' ἕνας χαλύβδινος κλοιδὸς κόντευε νὰ μᾶς πνίξη, νὰ μᾶς καταδικάσει στὴν πείνα, νὰ μᾶς ἐκμηδενίσει, νὰ μᾶς κάψει ζωντανούς... οἱ πιὸ ἀδύνατοι ἀπὸ μᾶς φοβήθηκαν λίγο. Ἀλλὰ δὲν τολμοῦσαν νὰ τὸ ποῦνε.

Υπήρξα στρατιώτης τῆς Ἱερουσαλήμ ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος. Μὴ νομίζετε ὅτι τὸ λέω αὐτὸ γιὰ νὰ παριστάνω τὸν ἥρωα. Τί ἔννοια ἔχει αὐτὴ ἡ λέξη μπροστὰ τὸν μεγάλειο αὐτῆς τῆς πόλεως; Υπήρχαν μεταξὺ μας παιδιά 15 ἐτῶν πὸν κρυβόντουσαν στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου καὶ περιμέναν ὥρες, νὰ πλησιάσει ἕνα ἐχθρικό τάνκς. Μετά, χωρὶς φόβο, στὴν κατάλληλη στιγμή, ρίχνανε τὶς «μπουκάλες Μολότωφ» στὶς πολεμιστρες τοῦ ἄρματος. Μήπως ἦσαν ἥρωες γι' αὐτὸ; Ὁχι, ἦσαν στρατιῶτες τῆς Ἱερουσαλήμ, ὅπως ἐσὺ κι' ἐγώ.

Ἡ Ἱερουσαλήμ ἦταν ἀπαιτητικὴ στὴν ἀρχή. Γιὰ νάχουμε τὴν τιμὴ νὰ τὴν ὑπερασπίσουμε, ἔπρεπε νὰ φέρομε τὰ πράγματά μας. Αὐτὴ δὲν μᾶς ἔδινε οὔτε τὰ ἀπαραίτητα ὅπλα. Ἀλλὰ κανεὶς δὲν σκεπτόταν νὰ τῆς ζητήση λογαριασμὸ. Κι' ὅμως, μετὰ τὶς πρώτες μάχες, ἡ πατριδα εὐγνώμων μᾶς ἔκανε δῶρο ἕνα ζεῦγος παπούτσια καὶ δύο ζεύγη σῶβρακα; λεία ἀπὸ μιὰ

ἀποθήκη τῆς ἀγγλικῆς ἀστυνομίας πὸν εἶχε καταληφθῆ ἀπὸ τὸ Παλμάλ (τιμήματα κρούσεως).

Ὅταν οἱ σφαῖρες σφύριζαν πάνω στὰ κεφάλια μας, ὅταν οἱ βόμβες ἔσκαζαν δίπλα μας, βρῖσκαμε πάλι τὸν καιρὸ νὰ τὸ οἴξουμε στὸ ἀστεῖο. Γιὰ δοκιμάστε νὰ μείνετε σοβαροὶ βλέποντας τὸ Ρεβ Γιακώβ, πὸν οἱ μποῦκλες του ἦσαν τόσο μακρὺς πὸν βγαίνανε κάτω ἀπ' τὸ κράνος, νὰ θέλη νὰ πείσει τὸν Ρουβέν, ἕνα κομμουνιστὴ, ὅτι ὁ ἔβραϊκὸς νόμος τοῦ ἀπηγόρευε νὰ φέρῃ ὄπλο τὸ Σάββατο ἐκτὸς ἀπὸ τὴν περίπτωση ἐπιθέσεως.

«Καὶ πὸν θὰ βρῆς ἕνα ὄπλο τῆ στιγμῆ τῆς ἐπιθέσεως, ἀφοῦ θάχης ἀφίσει τὸ δικό σου κάπου ἄλλου, τὴν Παρασκευὴ βράδυ, στὶς 7 καὶ 22;»

«Οἱ δρόμοι τοῦ Αἰωνίου εἶναι ἀνεξερεύνητοι» ἀπήντησε ὁ Ρεβ Γιακώβ «ἀλλὰ παρασύρθηκα ἀπὸ σᾶς, ἡλίθιοι!. Θὰ φέρω τὸ ὄπλο μου τὸ Σάββατο, ἀλλὰ μόνο ὅταν θ' ἀκούσω πυροβολισμούς». Γιὰ πολλὰ Σάββατα, τὸ ὄπλο δὲν ἐγκατέλειπε τὰ λεπτὰ χέρια τοῦ Ρεβ Γιακώβ.

Ἀλλὰ τὴ μέρα πὸν ὁ διοικητὴς μας μᾶς διάβασε τὴν περίφημη ἡμερησία διαταγή, ὅπου γινόταν λόγος γιὰ τάνκς καὶ γιὰ τὴν ἀπόφαση τοῦ ἐχθροῦ νὰ κάμψῃ τὴν ἀντίστασή μας μὲ τὴν βοήθεια αὐτῶν τῶν φοβερῶν θηρίων, τὰ ἀστεῖα σταματήσανε. Ἡ ἡμερησία διαταγὴ ἔλεγε μεταξὺ ἄλλων: «Ἡ στρατιωτικὴ πείρα ἀποδεικνύει ὅτι τὸ τάνκς εἶναι μιὰ μηχανὴ ἰσχυρὴ ἀλλὰ βαρεῖα καὶ δυσκίνητη. Ὁ ἔβραῖος στρατιώτης θὰ δαμάσει αὐτὸ τὸ χαλύβδινο ἐχθρὸ μὲ τὸ θάρρος του καὶ τὴν ἐξυπάδα του. Δὲν διαθέτομε παρὰ μόνο ἐλαφρὰ ὅπλα, ἀλλὰ δὲν θ' ἀφίσομε νὰ περάσει οὔτε ἕνα τάνκς στὸ κέντρο τῆς Ἱερουσαλήμ». Καλὰ τᾶλεγαν, ἀλλὰ εἰλικρινὰ εἶμασταν ἀνήσυχτοι. Δὲν εἶμασταν παρὰ στρατιῶτες καὶ εἶχαμε τὴν ἐντύπωση ὅτι μᾶς κοροϊδεύανε. Ἐλαφρὰ ὅπλα: καὶ πὸν τὰ εἶδανε; Δὲν εἶχαμε οὔτε σφαῖρες. Τὰ ντουφέκια μας μύριζαν μουσεῖο κι' ὅσον ἀφορᾶ τὶς ἀντιαρματικὲς σφαῖρες... ἦταν ἕνα ὠραῖο ὄνειρο. Εἶ-

δατε ποτέ μὰ φάλαγγα ἀπὸ τάνκς νὰ πλησιάζει σιγά, βγάζοντας φωτιά, πρὸς μὰ φούχτα στρατιῶτες ὀπλισμένους μ' ἓνα τουφέκι χωρίς σφαῖρες καὶ δυὸ χειροβομβίδες; Εἶναι μὰ φοβερὴ στιγμή. Ἄν ὁ Γιάνκελ, πὺν εἶναι ξαπλωμένος πίσω ἀπ' ἓνα δένδρο, πενήντα μέτρα μπροστά μας, μὲ 4 «μπουκάλια», δὲν καταφέρει τὸ κόλλο του, τότε ἀς δεχθῆ ὁ Θεὸς μ' ἐπιείκεια τὴν ψυχὴ μας. Ἀλλὰ ὁ Γιάνκελ ἤξερε πολὺ καλά περὶ τίνος ἐπρόκειτο γιὰ νὰ ρίξει πρὶν ἢ μετὰ ἀπ' τὴν ὥρα, ἢ στραβά... καὶ ὁ Θεὸς κατεύθυνε τὸ χέρι του.

Μάλιστα, ὁ Θεὸς μᾶς βοήθησε, πῶς θὰ μπορούσαμε νὰ τὰ βγάλουμε πέρα διαφορετικά; Δὲν εἶμαι στρατηγός, ἀλλὰ νομίζω ὅτι κανεὶς δὲν θὰ μπορέσει νὰ σᾶς ἐξηγήσει γιὰτὶ νικήσαμε, γιὰτὶ κανένας στρατιώτης ἄραβας, ἄγγλος, γερμανὸς ἢ ὅλοι ἐκεῖνοι πὺν ἤσαν ἐναντίον μας, δὲν μπόρεσαν ποτέ νὰ βάλουν τὰ κατάραμένα πόδια τους στὴν Ἱερουσαλήμ... γιὰ νὰ καταλάβῃ κανεὶς, πρέπει νὰ ἦταν στρατιώτης— ἓνας στρατιώτης τῆς Ἱερουσαλήμ.

Ἐπαυα νὰ εἶμαι στρατιώτης τῆς Ἱερουσαλήμ, πολὺ πρὶν ἀποστρατευθῶ. Ἦδη μετὰ τὴν πρώτη ἀνακωχή, δὲν ἦταν πιά τὸ ἴδιο πράγμα. Ὄταν ἀπὸ τὸ Τὲλ - Ἀβιβ μᾶς στέλνανε, ἀπὸ τὸ «δρόμο τῆς Μπιρμανίας», μεγάλα φορ-

τηγὰ γεμάτα ὄπλα καὶ πολεμοφόδια, ἢ γοητεία εἶχε σβύσει ὀριστικά. Ὄταν μοίρασαν σὲ κάθε σύνταγμα τὴν κανονικὴ ποσότητα ὄπλων, ὅταν δώσανε σὲ κάθε τμήμα 8 τουφέκια, ἓνα ἐλαφρὸ πολυβόλο κι' ἓνα αὐτόματο, δεχθήκαμε αὐτὸ τὸ δῶρο μ' ἓνα ἀναστεναγμὸ ἀνακουφίσεως; ἀλλὰ καὶ ὡς μὴ προσβολὴ στὴν τιμὴ μας. Ἐπρόκειτο δηλαδή νὰ γίνουμε σφαγεῖς ἐξ ἀποστάσεως. Ὁ Ρεβ Γιακὼβ ἀρνήθηκε κατηγορηματικὰ νὰ φέρῃ ὄπλο τὸ Σάββατο καὶ διορίσθηκε σιτιστής. Δὲν καταδέχθηκε πιά οὔτε κἂν ν' ἀπευθύνῃ τὸ λόγο στὸν κομμουνιστὴ—ὄλα εἶχαν ἀλλάξει. Προσπαθοῦσαν νὰ μᾶς μεταβάλουν σὲ ρόδες μᾶς καλὰ φτιαγμένης καὶ λαδομένης μηχανῆς. Τώρα πιά εἴμασταν ἔθνος μὲ στρατὸ καὶ ἀξιωματικούς, τὶ διάβολο! παρελαύναμε κάτω ἀπ' τὰ χειροκροτήματα τοῦ πλήθους, οἱ σημαῖες ἀνέμιζαν στὸν ἀέρα. Οἱ πυροβολητὲς εἶχαν μάθει τὴ δουλειά τους, καὶ τὸ καινούργιο ἀτσάλι λαμποκοποῦσε στὸν ἥλιο.

Πιέσαμε τὴ σκανδάλη καὶ σκορπιζαμε τὸν τρόμο ἀνάμεσα στοὺς ἐχθρούς μας. Εἶναι λοιπὸν αὐτὴ ἡ τιμὴ τῆς ἀνεξαρτησίας; Τί τοὺς κἀνατε, πατέρες τοῦ ἔθνους, τί τοὺς κἀνατε τοὺς στρατιῶτες τῆς Ἱερουσαλήμ.....

Πουρεῖμ

Ἐσθήρ.

«... Καὶ ὁ Μορδοχαῖ ἔγραψε αὐτὰ τὰ πράγματα κι' ἔστειλε γράμματα σ' ὅλους τοὺς Ἑβραίους, πὺν ζοῦσαν σ' ὅλες τίς κοντινὲς καὶ μακρυνὲς ἐπαρχίες τοῦ Βασιλεῖ Ἀσσοῦ, γιὰ νὰ τοὺς πεῖ ὅτι ἔπρεπε νὰ θεωρήσουν κάθε χρόνο, τὴ δεκάτη τετάρτη μέρα τοῦ μηνὸς Ἀντάρ, καὶ τὴ δεκάτη πέμπτη, ὡς τὴ μέρα πὺν οἱ Ἑβραῖοι ἠσύχασαν ἀπ' τοὺς ἐχθρούς τους, καὶ τὸ μῆνα πὺν τοὺς εἶχε φέρει ἀπὸ τὴ λύπη στὴ χαρὰ, κι' ἀπὸ τὸ πένθος στὴ γιορτὴ ὅτι ἔπρεπε νὰ κἀνουν τίς μέρες αὐτὲς μέρες γιορτῆς καὶ χαρᾶς, πὺν θὰ ἔστειλναν μερίδες στοὺς ἄλλους καὶ δῶρα στοὺς φτωχοὺς... Γι' αὐτὸ... οἱ Ἑβραῖοι ἀποφάσισαν κι' ἀνέλαβαν γι' αὐτοὺς τοὺς ἴδιους καὶ γιὰ τοὺς ἀπογόνους τους νὰ θυμοῦνται αὐτὲς τίς μέρες καὶ νὰ τίς γιορτάζουν σὲ κάθε γενιά, σὲ κάθε οἰκογένεια, σὲ κάθε ἐπαρχία καὶ σὲ κάθε πόλη, καὶ αὐτὲς οἱ μέρες τοῦ Πουρεῖμ δὲν θὰ πρέπει νὰ λείψουν ἀπ' τὴ ζωὴ τῶν Ἑβραίων, κι' οὔτε ἡ ἀνάμνησή τους θὰ πρέπει νὰ σβύσει ἀπ' τοὺς ἀπογόνους τους.

(Βιβλίον τῆς Ἐσθήρ, Κεφ. 9)

Μ' αὐτὰ τὰ ἀπλᾶ ἀλλὰ συγκινητικὰ λόγια, τὸ Βιβλίον τῆς Ἐσθήρ περιγράφει σὸ τελευταῖο κεφάλαιο τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν τήρηση τῆς γιορτῆς τοῦ Πουρεῖμ, καὶ οἱ μεταγενέστερες γενιὲς χτίσανε πάνω σ' αὐτὰ τὰ θεμέλια. Ὅπως συμβαίνει τόσο συχνά, στοὺς πατέρες μας δὲν φάνηκε ὄραιο ν' ἀφίσουν τίς ἀρχικὲς ὁδηγίες ἔτσι γυμνὲς καὶ ἀστόλιστες. Καὶ σὸ σκέτο φόντο προσέθεσαν κεντήματα ζωντανὰ καὶ χτυπητὰ χρώματα, ἀλλὰ οἱ προσθήκες αὐτὲς ἦσαν πάντα ἐμπνευσμένες ἀπ' τὴ βαθειὰ συγκίνηση πὺν ἡ ἱστορία τοῦ Πουρεῖμ προκάλεσε στὴν ἐβραϊκὴ καρδιά στὴν ἀλληλοδιαδοχὴ τῶν γενιῶν.

Τέσσερα βασικὰ μοτίβα μποροῦν νὰ ὑπογραμμισθοῦν πάνω στὸν πίνακα τοῦ Πουρεῖμ, σὲ κάθε ἐποχὴ καὶ σὲ κάθε κοινότητα: 1) Χαρὰ γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ λαοῦ. 2) Ἀνάμνηση τῶν γεγονότων καὶ τῆς σημασίας.

τους. 3) Δώρα σὲ φίλους καὶ σὲ φτωχοὺς γιὰ νὰ εἶναι ἡ χαρὰ μοιρασμένη με τοὺς ἄλλους. 4) Οἰκογενειακὴ γιορτὴ ὡς μεταβατικὸ στάδιο γιὰ τὸ γενικώτερο γιορτασμὸ.

Χ Α Ρ Α

Αὐτὸ τὸ μοτίβο ἐπαναλαμβάνεται σ' ὅλα τὰ ἔθιμα τῶν γιορτῶν. Ἀρχίζει με τὴν πρώτη μέρα τοῦ μήνα: «Μόλις ἔρθη ὁ Ἄντάρ, ὡς διασκεδάση ὁ κόσμος παρὰ πολὺ». Στὰ σχολεῖα συνηθίζεται νὰ γίνουσι προετοιμασίες γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Πουρείμ πού θὰ παῖξουν τὰ παιδιά. Στὴν παλιὰ ἑβραϊκὴ κοινότητα τῆς Βόρμς οἱ φοιτητὲς τῆς «Γιεσιβᾶ», τοῦ Ραββινικοῦ κολλέγιου, συνήθιζαν νὰ ὀρίσων ἀπὸ πρὶν τὴν ποσότητα κρασιοῦ πού ὁ καθένας ἔπρεπε νὰ προμηθεύσῃ γιὰ τὶς γιορτὲς καὶ κανένας δὲν τολμοῦσε νὰ ἀγνοήσῃ αὐτὴ τὴν ἀπόφαση.

Στὶς 14 τοῦ Ἄντάρ ἡ εὐθυμία φτάνει στὸν κολοφῶνα. Τὸ πένθος ἀπαγορεύεται σὲ κάθε σχεδὸν περίστασι (κι' ὅσο παράξενο κι' ἂν μπορεῖ νὰ φανῇ ἐκ πρώτης ὄψεως, οἱ γάμοι ἀπαγορεύονται ἐπίσης, γιατί «δὲν πρέπει νὰ συγχέουμε τὴ μιὰ χαρὰ με τὴν ἄλλη» μολονότι ἀναγνωρίζονται μερικὲς φορὲς στοὺς γαμπροὺς εἰδικὰ προνόμια στὸ διάβασμα τῆς «Μεγκιλᾶς» (Βιβλίο).

Πολλὰ πράγματα πού ἐπικρίνονται σὲ ἄλλες περιπτώσεις, ὄχι μόνον ἐπιτρέπονται ἀλλὰ ὑποδεικνύονται τὸ Πουρείμ. Οἱ νέοι πρὸ παντός, ντύνονται με τὰ πιδ φανταστικὰ κοστούμια, πού μιμοῦνται μερικὲς φορὲς τὰ πρόσωπα τῆς «Μεγκιλᾶς», ἀλλὰ συχνὰ εἶναι ἀπλῶς κωμικά. Στὴν Ὀλλανδία, ὅπως μᾶς δείχνει μιὰ παλῆ στάμπα, συνήθιζαν πρὶν 300 χρόνια νὰ ντύνονται σὲ μαγειρικὰ σκευῆ!

Νὰ πίνῃ κανεὶς χωρὶς μέτρο θεωρεῖται στὴν περίπτωσή μας μιὰ ἀρετὴ: «Εἶναι καθῆκον γιὰ ἓνα ἄνδρα νὰ μεθάει τόσο πολὺ τὸ Πουρείμ πού νὰ μὴ καταλαβαίνει τὴ διαφορὰ μεταξὺ — Καταραμένος νάναι ὁ Ἄμμάν — καὶ — Εὐλογημένος νάναι ὁ Μορδοχαί —».

(Μερικοὶ ὅμως ἐξηγοῦν ὅτι φθάνει νὰ πίνῃ κανεὶς ἕως ὅτου ἀποκοιμηθῇ, γιατί αὐτὸ εἶναι ἀρκετὸ νὰ σᾶς κἀνῃ νὰ ξεχάσετε τὴ διαφορὰ).

Ἀκόμα καὶ οἱ γέροι καὶ οἱ γνωστικοὶ θὰ τὸ ρίξουν ἔξω. Ὑπάρχει ἓνα μικρὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ μιὰ ἐνδιαφέρουσα περιγραφή τοῦ τρόπου πού γιόρταζε ἓνας ἀπ' τοὺς μεγαλύτερους Ραββίνους τῶν νέων ἐτῶν, ὁ Ραβ Κούκ ἀρχιραββίνος τοῦ Ἐρέτς-Ἰσραήλ: «Ξαφνικὰ σηκώθηκε, ἔβαλε τὸ καπέλο του στραβά ὅπως κάνουν οἱ στρατιῶτες, κούμπωσε τὴ ζώνη του καὶ μίλησε με αὐταρχικὴ φωνὴ στοὺς φοιτητὲς τῆς Γιεσιβᾶς:

—Ἐλάτε παιδιά, καὶ θὰ σχηματίσουμε ἓνα τάγμα γιὰ νὰ κάνουμε πόλεμο τοῦ Ἄμαλέκ—Ὅλοι σχηματίζουν μιὰ μεγάλη ὀμάδα. Τοὺς ἐπιθεωρεῖ με γρήγορο μετρημένο βῆμα, δίνοντας διαταγὲς σὲ σπασμένα ρωσσικὰ καὶ ὀδηγώντας τὸ τάγμα στοὺς διαδρόμους τοῦ σπιτιοῦ, τραγουδάει ἐνῶ οἱ στρατιῶτες ἐπαναλαμβάνουν—. Θὰ σβύσουμε, θὰ σβύσουμε, θὰ σβύσουμε τὴν ἀνάμνηση τοῦ Ἄμαλέκ!»

Ἡ μεγαλύτερη χαρὰ σημειώθηκε στὴν ἐποχὴ μας στὴ γῆ τοῦ Ἰσραήλ, καὶ πρὸ παντός στὴν καθαρὰ ἑβραϊκὴ πόλη τοῦ Τελ-Ἀβίβ.

Α Ν Α Μ Ν Η Σ Η

Ἄσσοιρος.

συχνὰ ὁ ἑβραϊκὸς λαὸς μόλις γλύτωσε.

Στὶς λειτουργίες τῆς ἡμέρας ὑπάρχει μιὰ εἰδικὴ προσευχὴ εὐχαριστιῶν (πού λέγεται καὶ τὸ Χανουκά). «Γιὰ τὰ θαύματα καὶ τὴν ἀπελευθέρωση...» πού ὁ Θεὸς ἔκανε γιὰ τὸ λαὸ του, με μιὰ σύντομη περίληψη τῆς ἱστορίας τῶν ἑορτῶν.

Ἀλλὰ ἡ πράξη με τὴν ὁποία πρὸ παντός προκαλεῖται ἡ ἀνάμνηση, εἶναι ἡ ἀνάγνωση τῆς Μεγκιλᾶς Ἐσθήρ, τῆς πέργαμινῆς πού λέει τὴν ἱστορία τοῦ Πουρείμ. Εἶναι ταῦτο χρόνος μιὰ χαρούμενη καὶ μεγαλοπρεπῆς στιγμή. Καθένας πρέπει νὰ τὴ διαβάσῃ ἢ νὰ τὴν ἀκούσῃ, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, καὶ πρέπει νὰ διαβασθῇ ὀλόκληρη, μιὰ φορὰ τὸ βράδυ καὶ μιὰ φορὰ τὴν ἡμέρα. Ἀλλὰ ἡ ἀνάγνωση τῆς Μεγκιλᾶς δίνει καὶ τὴν εὐκαιρία γιὰ εὐθυμία. Κάθε φορὰ πού προφέρεται τὸ ὄνομα τοῦ Ἄμμάν, τοῦ ἀρχιεχθροῦ, τὰ παιδιά κάνουν ὅσον περισσότερο θόρυβο μποροῦν, εἴτε με τὰ πόδια, εἴτε με κάτι ξυλαράκια πού ἀγοράζουν ἐπίτηδες.

Ἡ ἐπιθυμία νὰ ξεκάνουν τὸν Ἄμμάν ἔχει ἐμπνεύσει μερικὰ περὶεργα καὶ ἐνδιαφέροντα ἔθιμα. Στὴ Γαλλία καὶ σὲ μερικὲς ἄλλες χώρες, τὰ παιδιά ἐτοιμάζουν μικρὲς πέτρες με τὸ ὄνομα τοῦ Ἄμμάν γραμμένο ἀπάνω καὶ ὑστερα τὶς τρίβουν μεταξύ τους ἕως ὅτου τὸ ὄνομα ἐξαφανισθῇ τελείως. Στὴν Περσία καὶ στὴ Βαβυλωνία οἱ νέοι ἔφτιαναν ἀπὸ λίγες μέρες πρὶν, ἓνα ὁμοίωμα τοῦ Ἄμμάν καὶ τὸ καίγανε

Ἡ χαρὰ δὲν θὰ εἶχε ἔννοια (χωρὶς τοὺς λόγους πού τὴ δικαιολογοῦν, δηλαδὴ τὴν ἀπελευθέρωση ἀπὸ τὴν κακία καὶ τὸν κίνδυνο. Ἐνα σοβαρὸ τόνο προσδίνει ἡ περικοπὴ τῆς Τοράς πού διαβάζεται στὶς συναγωγὲς τὸ Σάββατο πρὶν ἀπ' τὶς γιορτὲς, καὶ πού λέγεται «Παρσάτ Ζαχόρ» ἀπὸ τὶς πρώτες λέξεις του: «Θυμήσου τί σοῦ ἔκανε ὁ Ἄμαλέκ...» (Δευτερονόμιο, κεφ. 25, στ. 16). Οἱ Ἄμαλεκῆτες ὑπῆρξαν ὁ πρώτος λαὸς πού ἐπετέθη κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν ὅταν αὐτοὶ ἐγκατέλειψαν τὴν Αἴγυπτο, κι' ἐμεῖς τὸ θυμόμαστε πάντοτε ὡς ἓνα τυπικὸ παράδειγμα ἐχθρῶν καὶ τυράννων. Καὶ ὁ Ἄμμάν, ὅπως θὰ θυμᾶστε, κατήγετο ἀπὸ τὸν Ἄμαλέκ.

Ἡ μέρα πρὶν ἀπ' τὸ Πουρείμ εἶναι μέρα νηστείας, γνωστὴ ὡς «Τὰ ἀνὶ Ἐσθήρ», εἰς μνήμη τῆς νηστείας πού ἔκανε ἡ Ἐσθήρ, πρὶν πάει νὰ δῆ τὸν Βασιλέα Ἄσσοιρος. Μπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ ἐπίσης γιὰ νὰ μᾶς ὑπενθυμίσῃ τὸν σοβαρὸ κίνδυνο ἀπ' τὸν ὁποῖο τόσο

Μορδοχαί.

πάνω σὲ μιὰ πυρά, τὴ νύχτα τῆς γιορτῆς. Στὴν Καυκάσια οἱ γυναῖκες, ἐνῶ οἱ ἄνδρες λείπουν στὴ συναγωγή, ἐτοιμάζουν στὴν κουζίνα ἕνα κομμάτι ἀπὸ μαῦρο ξύλο. Ὄταν ὁ ἄνδρας γυρίζει, ρωτᾷ τὴ γυναῖκα του: «Τί εἶναι αὐτό;» «Εἶναι ὁ Ἄμμάν», ἀπαντᾷ ἐκείνη. Τότε ὁ ἄνδρας, σὲ μιὰ προσποιητὴ ἔκρηξη ὀργῆς, φωνάζει: «Κάψτο! Κάψτο!» Καὶ ἀφοῦ τὸ κλοτσήσουν ὅλοι, τὸ πετᾶνε πάνω στὴ φωτιά.

Ἕνας ἄλλος, καὶ ἡρεμώτερος, τρόπος ἀναιμνήσεως εἶναι τὸ ἔργο τοῦ Πουρεῖμ, πού παίζουν οἱ φοιτητὲς στὶς «Γιεσιβότ». Κάποτε στὴ Ρωσία καὶ στὴν Πολωνία, θίασοι ἀπὸ ἐρασιτέχνες ἠθοποιούς πηγάλνανε ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι καὶ παίζανε, πρὸς μεγάλη ἀπόλαυση, φυσικά, τῶν παιδιῶν. Καὶ σήμερα ἀκόμα, κανένας γιορτασμὸς τοῦ Πουρεῖμ δὲν θὰ εἶναι πλήρως χωρὶς τὴ θεατρικὴ παράσταση, χιουμοριστικὴ, σατυρική ἢ καὶ ἀπλῶς κωμική.

Τὸ ἔργο τοῦ Πουρεῖμ ἀρχίζει μὲ τὴν ἱστορία τοῦ Μορδοχαί καὶ τῆς Ἑσθήρ, ἀλλὰ πολλές φορές προχωρεῖ πολὺ προτοῦ φθάσῃ στὸ αἶσιον τέλος του. Ὅλα παριστάνονται ἀπὸ τὴν κωμικὴ πλευρὰ τους. Ἡ κακοήθεια τοῦ Ἄμμάν, ἡ ὑπερηφάνεια τοῦ Βασιτὶ καὶ φυσικά ἡ ἀνοησία τοῦ Ἀσσοῦρου. Ἔτσι ἦταν στὰ πολὺ παλιὰ χρόνια, ὅταν ἡ «Γιεσιβὰ Μποχουρίμ» τῆς Πράγας ἢ τῆς Βίλνας τῶρριχνε ἔξω, μετὰ τοὺς κουραστικὸς μῆνες τῆς μελέτης, κ' ἔτσι εἶναι καὶ σήμερα. Σχεδὸν ὅλα μποροῦν νὰ μπουῖν σ' ἕνα ἔργο τοῦ Πουρεῖμ. Ἡ κακία, τὸ μῖσος, ὁ κίνδυνος γιὰ τὰ ὁποῖα μιλάει ἡ ἱστορία τοῦ Πουρεῖμ καὶ πού μᾶς ἐγιναν τόσο γνωστὰ στὴν πρόσφατη ἱστορία μας, ἀναποδογυρίζονται γιὰ νὰ γίνουν ἀφορμὴ γέλιου.

Δ Ω Ρ Α

Τὴν εὐτυχία πρέπει νὰ τὴ μοιρασθῇ κανεὶς μὲ τοὺς ἄλλους, ἂν θέλῃ νὰ τὴν ἀπολαύσῃ πλέρεια καὶ ὁ τρόπος πού πρέπει νὰ τὴ μοιρασθῇ δίνεται λεπτομερῶς ἀπὸ τὴν περικοπή πού παραθέσαμε στὴν ἀρχὴ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ. Πρῶτα ἔρχεται τὸ «Σαλάχ Μόνες», ἢ καλλίτερα τὸ «Μισλόαχ Μανότ»—ἢ μοιρασιά τῶν «μερίδων» στοὺς φίλους. Αὐτὲς οἱ μερίδες εἶναι συνήθως ζαχαρωτὰ ἢ ἄλλα τρόφιμα, καὶ σὲ κάθε πρόσωπο πρέπει νὰ σταλοῦν τοῦλάχιστον δύο εἶδη. Μετὰ ὑπάρχουν τὰ δῶρα γιὰ τοὺς φτωχοὺς—πάλι δύο τοῦλάχιστον γιὰ κάθε φτωχὸ—πού ἀποτελοῦνται μόνο ἀπὸ τρόφιμα καὶ ποτὰ γιὰ τὸ γεῦμα τοῦ Πουρεῖμ. Εἶναι ἐπίσης ἔθιμο πρὶν ἀπὸ τὸ διάβασμα τῆς «Μεγκιλλάς», νὰ δίνονται τρία μισὰ «σέκελ» (νόμισμα) (πού ἀντιστοιχοῦν στὸ μισὸ «σέκελ» πού ἔδιναν τὴν ἐποχὴ τοῦ Ναοῦ) πού προορίζονται γιὰ τὸ Ἔρετς—Ἰσραήλ.

Η «ΣΕΟΥΔΑ» Ἡ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΕΟΡΤΗ

Τὸ τραπέζι τοῦ Πουρεῖμ εἶναι τὸ ἀποκορύφωμα τῶν γιορτασμῶν τῆς ἡμέρας. Ὁ καθένας προσκαλεῖ τὴν οἰκογένειά του καὶ ὁποιοδήποτε φίλο πού

Ἄμμάν.

δὲν πρόκειται νὰ ἔχῃ τὴ δική του «Σεουδά». Τὸ γεῦμα ἀρχίζει ἀπὸ τὴ μέρα τῆς 14 τοῦ Ἄντάρ καὶ συνεχίζεται ὡς τὴ νύχτα. Σύμφωνα μὲ τὴν παράδοση ἐτοιμάζονται εἰδικὰ φαγητὰ! Τὸ «Ἄμμάν-τάσεν», τρία γλυκὰ μὲ παπαρονόσπορο, γνωστὰ μὲ τὸ ὄνομα «Μόν», πού ὁ λαὸς ταυτίζει μὲ τὸ μάνα πού οἱ Ἰσραηλίτες φάγανε στὴν ἔρημο: Τὸ «Κρεπλά», ἔξαιρετικοὶ κεφτέδες βουτιγμένοι στὸ ζυμαρί: καὶ ἕνα εἶδος φασόλια πού λέγονται «Μπόμπ» (ἀλλὰ δὲν ξέρω γιατί). Οἱ ὀρθόδοξοι Ἑβραῖοι τρῶνε ἕνα γαλόπουλο, πού ἑβραϊκὰ λέγεται «ταρνεγκὸλ χοντοῦ», Ἰνδικὸ κοτόπουλο, εἰς μνήμη τοῦ Ἀσσοῦρου πού κυβερνοῦσε «ἀπὸ τὶς Ἰνδίες ἕως τὴν Αἰθιοπία». Ἀλλὰ νομίζω ὅτι δὲν χρειάζεται καμμιά δικαιολογία γιὰ νὰ φάῃ κανεὶς τὸ γαλόπουλο. Καὶ φυσικά δὲν ὑπάρχει μόνο τὸ φαί, ἀλλὰ καὶ τὸ ποτό, πού ὅπως εἴπαμε προηγουμένως, εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τῆς γιορτῆς. Αὐτὰ εἶναι τὰ κυριώτερα ἔθιμα τῆς πρὸ εὐθυμίας καὶ τῆς πρὸ ἀπλῆς ἀπ' τὶς γιορτῆς μας. Δὲν περιέχει, ἢ γιορτῆ αὐτῆ, καμμιά πολὺ βαθειὰ ἢ πολὺ διατυμπανισμένη ἠθικὴ ἀρχή: εἶναι ἀπλῶς ἡ αὐθόρμητη ἔκφραση ἑνὸς στοιχειοδέστατου ἀνθρώπινου αἰσθήματος—χαρὰ καὶ ἀνακούφιση γιὰ τὴν ἀπαλλαγὴ ἀπ' ἕνα θανάσιμο κίνδυνο, καὶ ἡ φυσικὴ ἀντίδραση ὑπὸ τὴ μορφή τοῦ γιορτασμοῦ καὶ τῆς εὐθυμίας. Ἀλλὰ ἔχει πολλὰ γνωρίσματα πού εἶναι χαρακτηριστικὰ τοῦ ἑβραϊκοῦ λαοῦ· πρῶτα ἀπ' ὅλα ὁ τρόπος πού ἔχει κανονισθῆ ἢ γιορτῆ σὲ κάθε λεπτομέρεια, τόσο πολὺ πού ἐκτὸς ἀπὸ μερικὲς ἀσήμαντες παραλλαγῆς τοπικοῦ χαρακτήρα, οἱ Ἑβραῖοι ὅλου τοῦ κόσμου γιορτάζουν τὴν ἴδια μέρα μὲ τὸν ἴδιο τρόπο. Αὐτὸ εἶναι ἄλλωστε ἕνα ἀπ' τὰ βασικὰ μυστικὰ τῆς ἑβραϊκῆς ἐνότητος σ' ὅλες τὶς ἐποχές. Δεύτερο, αὐτὰ τὰ ἐνιαῖα ἔθιμα περιορίζουν ἀκόμα καὶ τὴ χαρὰ μέσα σὲ θεμιτὰ ὄρια—δὲν ὑπάρχει πραγματικὸ μεθύσι στὴ Σεουδά, παρ' ὅλες τὶς προσταγῆς τοῦ Ταλμούδ. Καί, τρίτο, τὸ Πουρεῖμ εἶναι μιὰ ἀπ' τὶς ἐκφράσεις τῆς βαθειᾶς ἱστορικῆς αἰσθήσεως τοῦ ἑβραϊκοῦ λαοῦ. Ὁ Ἄμμάν δὲν εἶναι μόνο ἕνα πρόσωπο τοῦ παρελθόντος—ἡμεῖς τὸν γνωρίσαμε σὲ διαφορετικὲς μορφῆς καὶ χρώματα, σὲ διαφορετικὲς χώρες καὶ σὲ διαφορετικὲς ἐποχές. Ὅπως καὶ τόσες ἄλλες ἀπ' τὶς γιορτῆς μας, τὸ Πουρεῖμ εἶναι ταῦτο-χρόνως μιὰ πολὺ παλιὰ καὶ συνεχῶς σύγχρονη γιορτῆ. Ἴσως αὐτὸ ἐννοοῦσε ὁ μεγάλος Μαϊμονίδης ὅταν ἔλεγε: «Ὅταν θάρθῃ ὁ Μεσσίας, θὰ πρέπει ἐὰ καταργηθοῦν ὅλα τὰ βιβλία τῶν προφητῶν καὶ ὅλα τὰ «Κετουμπιμ» (τρίτο μέρος τῆς Βίβλου), ὅλα ἐκτὸς ἀπ' τὴ «Μεγκιλλά τῆς Ἑσθήρ».

ΓΙΕΧΟΥΝΤΑ ΧΕΖΡΑΧΗ

ΠΟΥΡΕΙΜ ΣΤΟ ΙΣΡΑΗΛ

Τὸ Πουρείμ γιορτάσθηκε ἐπὶ δύο χιλιάδες χρόνια σὲ κάθε γωνιά τῆς γῆς, ἀλλὰ πούθενά μὲ τόση χαρὰ, μὲ τόση πληρότητα καὶ τόση ἐλευθερία, ὅπως στῆ Γῆ τοῦ Ἰσραὴλ στὰ νεώτερα χρόνια. Σὲ κάθε ἄλλη χώρα ὁ γιορτασμός ἔχει ὡς κέντρο τὴ Συναγωγή καὶ τὸ σπῆτι, μόνο στῆ Γῆ τοῦ Ἰσραὴλ οἱ Ἑβραῖοι μπόρεσαν νὰ γιορτάσουν στοὺς δρόμους, γιατί μόνο ἐκεῖ οἱ δρόμοι ἀνήκουν στοὺς Ἑβραῖους. Καὶ εἶναι αὐτὸ τὸ αἶσθημα τῆς ἀπόλυτης ἐλευθερίας, τῆς δυνατότητας νὰ διασκεδάσουν ὅπουδήποτε καὶ ὄχι μόνο στὰ στενά ὄρια τῆς κοινότητας ἢ τοῦ οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντος ὅπου οἱ μὴ Ἑβραῖοι δὲν μποροῦν νὰ μποῦνε, πού δίνει στὸ Πουρείμ τοῦ Ἰσραὴλ ὅλη ἐκείνη τὴ λαμπρότητα πού αἰχμαλωτίζει τὴν φαντασία τῶν Ἑβραίων παντοῦ στὸν κόσμο.

Στὰ τελευταῖα χρόνια, οἱ τραγικὲς στιγμὲς πού πέρασε ὁ ἑβραϊκὸς λαὸς εἶχαν μιὰ ἀνασταλτικὴ ἐπίδραση στὸν δημόσιο γιορτασμὸ τοῦ Πουρείμ, πού μετριάσθηκε πολὺ. Ἀπὸ τὸ 1936 ἕως τὸ 1939 ἡ χώρα ἦταν τὸ θέατρο τῶν ἀραβικῶν ταραχῶν πού ἔκαναν βαρεῖα τὴν ἀτμόσφαιρά της : μετὰ ἦρθε ὁ δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος μὲ τὶς φρικτὲς σφαγὲς πού ξεπέρασαν καὶ τὰ ἀγριότερα ὄνειρα τοῦ Ἀμμάν ! Καὶ μετὰ τὸν πόλεμο, ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἀναγκάσθηκε νὰ δώσῃ τὰ πάντα γιὰ τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν Ἀνεξαρτησία, πού ἔληξε μὲ μιὰ τόσο ἔνδοξη νίκη. Ἀλλὰ μπορούμε νὰ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι τὸ Πουρείμ στὸ Ἰσραὴλ θὰ ξαναγίνει ἐκεῖνο πρὶν ἦταν κάποτε, καὶ θὰ ξεπεράσει τοὺς τελευταίους θριάμβους του. Ἄς ρίξουμε λοιπὸν μιὰ ματιὰ σ' ἕνα πίνακα τῶν γιορτασμῶν τοῦ παρελθόντος πού θὰ εἶναι σὰν προμήνυμα τῶν λαμπροτέρων Πουρείμ τοῦ μέλλοντος.

ΣΤΟ ΤΕΛ - ABIB

Καθὼς πλησιάζει τὸ Πουρείμ, τὸ Τέλ - Ἀβιβ συνέρχεται. Ἐδῶ, στὴν πρώτη πόλη καθαρῶς ἑβραϊκῆ περισσότερο παρὰ ὅπουδήποτε ἄλλου, καὶ στῆ Γῆ τοῦ Ἰσραὴλ ἀκόμα, ἔχει κανεὶς αὐτὸ τὸ αἶσθημα πλείριας χαρᾶς, ξέρει ὅτι μπορεῖ νὰ χορεύῃ καὶ νὰ φωνάζῃ καὶ νὰ τραγουδάῃ, στὸ σπῆτι, στὶς δημόσιες αἴθουσες, στοὺς δρόμους.

Μερικὲς μέρες πρὶν ἂν τῆ γιορτῆ, ἡ πόλις κατέχεται ἤδη ἀπὸ μιὰ διάθεση διακοπῶν. Ἐκατοντάδες ἐπισκέπτες ἀρχίζουν νὰ καταφθάνουν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς χώρας. Ὅλοι ἐτοιμάζονται, πρὸς παντὸς τὰ παιδιά. Εἰδικὰ κοστούμεια ἀγοράζονται ἢ φτιάχνονται, προμήθειες γίνονται γιὰ τὴ «Σεουδά», καὶ οἱ τελευταῖες δοκιμὲς γιὰ τὶς θεατρικὲς παραστάσεις καὶ γιὰ τὰ «πάρτυ» τοῦ Πουρείμ προχωροῦν πυρετωδῶς.

Τὴν παραμονὴ τοῦ Πουρείμ ὁ ὄργασμός ἀρχίζει ἀπὸ τὸ πρωὶ ἠρός.

Ἐκατοντάδες παιδιά μὲ μάσκες καὶ μὲ ἀστεῖα κοστούμια συνωστίζονται στοὺς δρόμους, πηγαίνοντας στὸ σχολεῖο. Τίποτε μαθήματα σήμερα—μόνο γιορτασμός στὰ σχολεῖα, ἕνας πρόλογος στὶς δημόσιες ἐκδηλώσεις πού θὰ γίνουν ἀργότερα.

Τὰ ἐστιατόρια καὶ τὰ καφενεῖα γρήγορα γεμίζουν ἀπὸ ξένους καὶ Τελαβιδιάνους, οἱ δρόμοι γεμίζουν ἀπὸ κόσμο εὐθυμο, πού θέλει νὰ διασκεδάσῃ. Ἐνα μεγάλο καρναβάλι πρόκειται νὰ γίνῃ στὴν περιοχὴ τῆς ἐκθέσεως καὶ ἐκεῖνοι πού δὲν εἶναι μετεμφιεσμένοι συνωστίζονται στὰ πεζοδρόμια καὶ πλυμμηρίζουν τὸ δρόμο, περιμένοντας νὰ δοῦν τὴν πομπή. Ἀπὸ τὶς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα εἶναι ὅλοι οὐσιαστικὰ στοὺς δρόμους. Ἡ κυκλοφορία τῶν ὀχημάτων παραλύει, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ τροχοφόρα τῆς πομπῆς.

Στὸ ὑπαίθριο θέατρο τοῦ «Μπέτ Α' ἄμ» παίζεται μιὰ θεωρυβώδης φάρσα, βασισμένη στὴν πατροπαράδοτη ἱστορία, πρὸς τέρψη ὄλων τῶν θεατῶν. Μόλις τελειώνει ἡ παράσταση, τὸ πλῆθος ἐξογκώνεται, περιμένοντας μὲ ἀνυπομονησιὰ τὴν πομπή πού πρόκειται νὰ ξεκινήσῃ ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος. Παρ' ὅλον τὸν συνωστισμό, ἔχουν ὅλοι κέφι - δὲν εἶναι μέρα γιὰ γκρίνιες. Ἀκόμα καὶ οἱ στέγες καὶ τὰ μπαλκόνια εἶναι γεμάτα ἀπὸ κόσμο.

Μ' αὐτὴ τὴν εὐκαιρία τὰ παιδιά ζοῦνε μιὰ μεγάλη μέρα. Στὴν περιοχὴ τοῦ καρναβαλιῶ ὑπάρχουν ὅλες οἱ διασκεδάσεις ἐνὸς πανηγυριοῦ, κούνιες, παιχνίδια, καὶ πραγματικὲς γκαμήλες πού προσφέρονται γιὰ περίπατο !

Στὶς πέντε ἀρχίζει ἡ πομπή. Τὴν ἀνοίγει ἡ ἐφιππη ἀστυνομία. Ἐρχονται μετὰ κάρρα καὶ αὐτοκίνητα μὲ συμβολικὲς ἀναπαραστάσεις κάθε εἶδους. Ἐκεῖ μπορεῖ νὰ δεῖ κανεὶς ὅλα τὰ γνωστὰ πρόσωπα, τὴν βασίλισσα Ἐσθήρ μὲ τὴν ἀκολουθία, τῆς τὸν Μαρδοχαῖο μὲ βασιρικὰ ρούχα πάνω στὸ ἄλογο, τὸν Ἀμμάν μὲ τὰ δέκα τὸν παιδιά. Πολλὲς ἐμπορικὲς ἐταιρεῖες καὶ ἰδρύματα παρουσιάζουν ἀναπαραστάσεις πού σχετίζονται μὲ τὰ εἶδη ἢ τοὺς σκοποὺς τῆς ἀρμοδιότητάς τους. Ἐνας ἄνδρας, μὲ ψηλὸ λαιμὸ, ντυμένος σὰν μπουκάλι, παριστάνει μιὰ γνωστὴ μάρκα κρασιοῦ : τὰ ἐργοστάσια σοκολάτας μοιράζουν δείγματα ἀπ' τὰ προϊόντα τους : τὸ Ἐθνικὸ Ἑβραϊκὸ Κεφάλαιο παρουσιάζει μιὰ εἰκόνα πού ὑπογραμμίζει τὴ σημασία τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς γῆς. Μιὰ χρονιά τὸ πρῶτο βραβεῖο τὸ πῆρε ἡ γεωργικὴ σχολὴ τοῦ Μηκβέ Ἰζραέλ, πού σὲ μιὰ εἰκόνα φτιαγμένη ἀπὸ φυτὰ, φρούτα καὶ στάβια, ἔδειχνε τὰ πλεονεκτήματα τῆς ἀγροτικῆς ζωῆς ἐναντὶ τῆς ζωῆς στὴν πόλη. Μιὰ ἄλλη χρονιά, ὅταν ἕνα κορίτσι ἀπ' τὴν Ἰεμένη ἐξελέγη ὡς Ἐσθήρ, Βασίλισσα τοῦ Καρναβαλιῶ, ὅλοι οἱ Ἰεμενῖνες ξεχύθηκαν στοὺς δρόμους μὲ τὰ πολύχρωμα ἀνατολίτικα κοστούμια τους, τραγουδώντας μὲ τὸν ἠμίμητο τρόπο τους, γιὰ νὰ ξάρουν τὴν τιμὴ πού εἶχε γίνει σ' ἕνα ἀπ' τὰ κορίτσια τους. Καὶ ὑπῆρχαν ἄλλες ἑκατοντάδες κόσμοι, νέοι καὶ γέροι, μετεμφιεσμένοι μὲ κάθε δυνατόν τρόπο, πού τραγούδαγαν καὶ χόρευαν στὸ πέρασμά τους ἀπ' τοὺς ἀνθρωποπλυμμηρισμένους δρόμους.

Ἡ ΓΙΟΡΤΗ ΣΤΗΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

Στὴν Ἁγία Πόλη ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι πῶ ἡσυχὴ καὶ πῶ οἰκογενειακή. Κι' ἐκεῖ οἱ δρόμοι γεμίζουν ἀπὸ παιδιά καὶ μεγάλους μετεμφιεσμένους. Ἀλλὰ τὸ μεγαλύτερο ἐνδιαφέρον στὴν Ἱερουσαλήμ παρουσιάζεται ἀπὸ τὰ εἰδικὰ ἔθιμα καὶ παραδόσεις τῶν διαφόρων κοινοτήτων τῆς πόλεως, στὸν γιορτασμὸ στὸ σπῆτι καὶ στὴ συναγωγὴ.

Στὴν περσικὴ κοινότητα, ἡ οἰκογένεια κάθεται συγκεντρωμένη πάνω στὸ μεγάλο χαλί, γιὰ τὸ γεῦμα τὸ Πουρείμ. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογένειας μὲ τὴ μεγάλη γενειάδα, φοράει ἕνα σαρίκι ἀπὸ χονδρὸ ὕφασμα καὶ ἕνα ἄσπρο φόρεμα μὲ ἀσημένιες ρίγες, σφιγμένο στὴ μέση ἀπὸ ἕνα μεγάλο ζωνάρι. Στὴν Περσία, κατὰ τὸ διάβασμα τῆς «Μεγκιλλᾶς», ὁ θόρυβος δὲν σταματοῦσε ποτέ,

και κανένας δέν μπορούσε ν' ἀκούση ποτέ τί διάβαζαν. Ἀποτελοῦσε συνήθεια γιὰ τὴν οἰκογένεια νὰ γιορτάσῃ τὴν ἡμέρα στὸ σπίτι, γιὰτὶ στὴν Περσία ἀπαγορευόταν στοὺς Ἑβραίους νὰ βγαίνουν ἔξω μὲ τὰ ρούχα τῆς γιορτῆς.

Διαφορετικὸς ἦταν ὁ γιορτασμὸς τῶν Κούρδων Ἑβραίων. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογένειας στεκόταν στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ γιὰ νὰ καλοσορήσῃ τοὺς ξένους. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς γιορτῆς φοροῦσε ἓνα μοντέρνο σακκάκι πάνω στὰ φαρδνὰ πανταλόνια (ὅμοια μ' ἐκεῖνα τῶν Ἀράβων). Δέν ὑπῆρχε κανεὶς στὸ μικρὸ δωμάτιο. Τὰ πολλὰ παιδιά του ἦσαν ὅλα ἔξω, νὰ γλεντήσουν στοὺς δρόμους μαζὺ μὲ τὸν εὐθύμο κόσμο.

Ἀπὸ τὰ σπίτια μερικῶν Ἑβραίων τῆς Ὑμενῆς ἀκούγεται ἓνα ἀνατολίτικο τραγοῦδι ποὺ μοιάζει μὲ ψαλμὸ. Τὸ μικρὸ δωμάτιο εἶναι ὀλοκάθαρο καὶ ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογένειας κάθονται ἀνατολίτικα πάνω σ' ἓνα χαλί. Ὁ πατέρας θὰ κουνᾷ τὸ κεφάλι του, θὰ παίξῃ μὲ τὶςμποῦκλες του καὶ θὰ καπνίξῃ τὸ ναργιλέ του.

Τὸ γεῦμα τοῦ Πουρεῖμ γίνεται ἀπὸ τοὺς Ὑμενίτες μὲ μεγάλη ἐπισημότητα. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς γιορτῆς τρῶνε γλυκά, ἀντὶ τῶν καρυκευμένων φαγητῶν ποὺ τρῶνε κάθε μέρα. Τὰ κορίτσια τους, στολισμένα μὲ ἀσημένια δακτυλίδια, χορεύουν στὸ ρυθμὸ τῶν τυμπάνων. Οἱ «Γκουρτζίμ», ποὺ ἦρθαν ἀπὸ τὸν Καύκασο, ἔφεραν μαζὺ τους τὶς καυκασιώτικες παραδόσεις. Ντύνονται ὅλοι μὲ τὰ κουτούμια τοῦ Κανκάσου μὲ τὰ μαχαίρια στὴ μέση, σχηματίζον μιά πομπή καὶ πᾶνε στὶς πλούσιες συνοικίες. Ἐκεῖ χορεύουν τὴν «Τσερκάσια», ἓνα λαϊκὸ χορὸ ποὺ συνοδεύεται ἀπὸ τὸν κρότο τῶν μαχαϊριῶν.

Οἱ Σεφαραδεῖμ μαζεύνονται στὰ σπίτια τους καὶ κάθονται γύρω ἀπ' ἓνα χαμηλὸ τραπέζι, ἐνῶ κάτω ἀπ' τὸ βάρος του σκάνε εὐθύμα σπόροι ἀπὸ ἡλιοτρόπιο. Ὁ πατέρας θὰ ρουφᾷ τὸ ναργιλέ του καὶ θὰ παίξῃ μὲ τὸ κομπολόι του, ντυμένος μὲ ἀραβικὰ ρούχα, φαρδνὰ πανταλόνια σκεπασμένα ἀπ' ἓνα μακρὸ φόρεμα. Τὰ κορίτσια στολίζουν τὰ μαλλιά τους μὲ λουλούδια καὶ τὰ ἀγόρια πηγαίνουν ἔξω μὲ τὶς κιθάρες.

Ἐὰν συναντήσετε στὸ δρόμο κόσμο ντυμένον πολύχρωμα, νὰ φωνάξῃ καὶ νὰ κἀνῃ ἓνα ἐκκοφαντικὸ ἰθόρυβο, νὰ εἰσθε βέβαιοι ὅτι εἶναι Ἑβραῖοι ἀπὸ τὴ Μπουκχάρα. Ὁ πατέρας, ἓνας ψηλὸς, ρωμαλέος ἄνδρας μὲ ἓνα ταρταρικὸ μουστάκι, μένει στὸ σπίτι ντυμένος μὲ μεταξωτὰ πολύχρωμα ρούχα. Οἱ ἄνθρωποι τῆς Μπουκχάρας ζοῦνε σὲ μεγάλα δωμάτια καὶ τρῶνε καθισμένοι ἀνατολίτικα πάνω σὲ μεγάλα χαλιά.

Οἱ Ἑβραῖοι τῆς Αἰγύπτου ζοῦνε σὲ ὡραῖα σπίτια ποὺ μοιάζουν μὲ μικρὰ παλάτια. Ὁ πατέρας φορεῖ τὸ φέσι, ἀλλὰ κατὰ τὰ ἄλλα εἶναι ντυμένος εὐρωπαϊκά. Κι' ἂν ἀκόμα ὁ ἐπισκέπτης δέν ἔχει ὄρεξη νὰ φάῃ, θ' ἀναγκασθῇ νὰ καθίσῃ, νὰ φάῃ καὶ νὰ πιῇ ἓνα τούρκικο καφέ, ἕως ὅτου τὸ τραπέζι μείνῃ ἐντελῶς ἄδειο.

Ἔτσι οἱ κοινότητες τῆς Ἱερουσαλὴμ γιορτάζουν τὸ Πουρεῖμ. Ἐνῶ ἡ ὑπόλοιπη χώρα τὸ Πουρεῖμ μπορεῖ ν' ἀπολαύσῃ ἤδη τὴ ζέστη καὶ τὸν ἥλιο, ἡ Ἱερουσαλὴμ βρίσκεται ἀκόμα ἀνάμεσα στοὺς δυνατοὺς ἀνέμους καὶ στὶς βροχὲς καὶ καμμιά φορὰ στὸ χιόνι. Γι' αὐτὸ ὁ ξένος δέν μπορεῖ νὰ αἰσθανθῇ τὴ γιορτὴ στοὺς δρόμους, ἀλλὰ μπορεῖ νὰ εἶναι βέβαιος ὅτι κάθε σπίτι εἶναι ποτισμένο ἀπ' τὸ πνεῦμα τῆς.

M. L.

ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Τὸ στρατόπεδο τοῦ Μπέτ Λίντ.

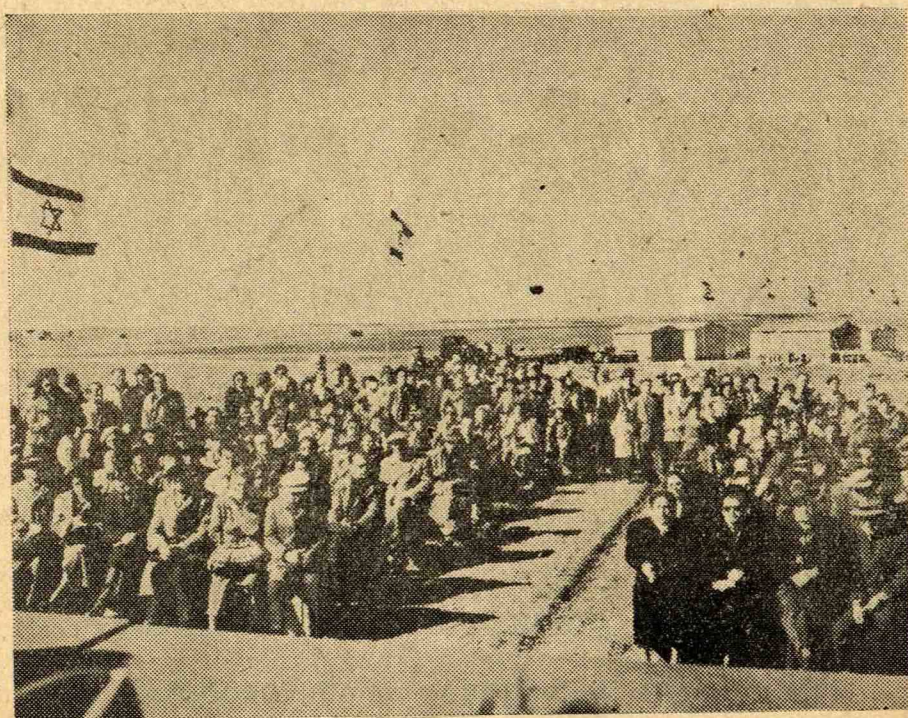
Ἐνα σχολεῖο σ' ἓνα στρατόπεδο ὑποδοχῆς.

Οι «Όλιμ» τακτοποιούν τὰ τσαντήρια τους.

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΕΝΟΣ ΧΩΡΙΟΥ

Ὁ κ. Γκρανόττ, πρόεδρος τοῦ Κέρεν Καγιέμετ, μιλάει στοὺς κατοίκους τοῦ νέου χωριοῦ.

ΤΟ ΙΣΡΑΗΛ ΣΤΟΝ ΟΗΕ

του Δάβιδ Ουέσλεϊ

Κάτι καινούργιο έφερε στον ΟΗΕ τὸ νεαρότερο μέλος του. Τὸ Ἰσραήλ ἔγινε γιὰ ὅλον τὸν κόσμο ὁ «Κύριος Μεταξύ».

Ένα ἀπὸ τὰ κυριότερα πολιτικὰ φαινόμενα ποὺ προκάλεσε ὁ ψυχρὸς πόλεμος, εἶναι ἡ ἐνδιάμεση θέση μετὰ τῶν δυὸ κολοσσῶν τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς, θέση ποὺ σημειώνεται μὲ τὸν μαγικὸ ἀριθμὸ «Τρία». Σὲ διάφορες περιοχές, αὐτὴ ἡ θέση ἀπέκτησε μιὰ σημαντικὴ μορφή. Οἱ Γάλλοι σοσιαλιστὲς τὴν ὀνομάζουν «Τρίτη Δύναμη». Ἡ Ἀργεντινὴ τὴ λέει «Τρίτο στρατόπεδο». Στὸ τελευταῖο ταξίδι του στὴ Δύση, ὁ Ἰνδὸς πρωθυπουργὸς Παντίτ Νεχρού, ὑπογράμμισε τὴν οὐδετερότητα τῆς χώρας του. Ἡ ἀνεξάρτητη ὅμως αὐτὴ τρίτη «θέση» ποτὲ δὲν μπόρεσε νὰ κερδίσει ἔδαφος στὸν ΟΗΕ. Στὴν τετραετὴ ἱστορία τοῦ ὀργανισμοῦ, ἡ ἀπουσία μιᾶς τρίτης παρατάξεως ἀπὸ μικρὰ ἔθνη ἀπετέλεσε τὸ καταπληκτικότερο γεγονός τῆς. Ἐλάχιστα πράγματα ἔγιναν γιὰ τὸ ἰδεώδες μιᾶς δημοκρατικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τὰ βασικότερα προβλήματα — ἐκεῖνα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξαρτῶνται ἡ ὑπόληψη καὶ τὸ κύρος αὐτῆς τῆς παγκοσμίας ὀργανώσεως — βρῆσαν πάντοτε τὶς μικρὲς χώρες ἐνταγμένες σ' ἓνα ἀπὸ τοὺς δύο μεγάλους συνασπισμούς.

Στὴν πρώτη του κανονικὴ σύνοδο τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, τὸ ἀδύνατο ἔθνος τοῦ Ἰσραήλ, ποὺ ἡ ἀνακήρυξή

τοῦ εἶχε δώσει στοὺς Ἑβραίους τὴ δυνατότητα ν' ἀκουσθῆ ἢ ἐπίσημη φωνὴ τους στὰ διεθνῆ ζητήματα γιὰ πρώτη φορὰ μετὰ ἀπὸ τὸσα χρόνια, ἔσπασε ἐπὶ τέλους αὐτὴ τὴν παράδοση κα' ἔδειξε πῶς ἓνα μικρὸ ἔθνος μπορεῖ ν' ἀκολουθήσῃ μιὰ δική του γραμμὴ στὸν ΟΗΕ. Τὸ Ἰσραήλ εἶναι τὸ πρῶτο μέλος ποὺ χάραξε μιὰ σταθερὴ κα' ἀνεξάρτητη πολιτικὴ σ' ὅλες τὶς ψηφοφορίες, σύμφωνα μὲ προκαθορισμένες ἀρχές.

Οἱ ἀρχὲς αὐτές, ποὺ διαμορφώνουν τὴ θέση τοῦ Ἰσραήλ, φαίνονται ὅτι εἶναι οἱ ἑξῆς:

1) Νὰ δίνεται σὲ κάθε ζήτημα ἡ σημασία ποὺ πραγματικὰ ἔχει, χωρὶς νὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψη ξένοι παράγοντες καὶ πρὸ παντὸς ὁ ψυχρὸς πόλεμος καὶ 2) Νὰ ἐπιδιώκεται ἡ συμφωνία σὲ ζητήματα καθαροῦ ψυχροῦ πολέμου, νὰ καταπολεμοῦνται τὰ ζητήματα αὐτὰ ἂν ἡ συμφωνία εἶναι ἀδύνατη, καὶ νὰ δηλώνεται ἀποχὴ στὶς ψηφοφορίες ὅταν τὰ ἴδια ζητήματα πρόκειται νὰ προκαλέσουν ἀποφάσεις ἱκανὲς νὰ ἐντείνουν τὴ γενικότερη ἀντίθεση μετὰ τῶν Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς.

Μπορεῖ νὰ φανῆ πολὺ ἀπλοϊκὴ αὐτὴ ἡ τακτικὴ, ἀλλὰ σάντια ὁ ΟΗΕ τὴν εἶδε μέχρι σήμερα, πρὸ παντὸς στὰ σοβαρότερα πολιτικὰ ζητήματα, καὶ ποτὲ ἐφαρμοσμένη σθεναρὰ ἀπὸ ἓνα καὶ μόνο μέλος του.

Ένα καλὸ παράδειγμα εἶναι τὸ ζήτημα τῆς συνεχίσεως καὶ στοὺς μέλ-

λον τοῦ θεσμοῦ τῆς Μικρῆς Συνελεύσεως. Ὁ προσορισμὸς τῆς ἦταν νὰ συνεδριάζει στὰ διαστήματα μετὰ τῶν κανονικῶν συνόδων τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, καὶ ὁ σοβιετικὸς συνασπισμὸς τὴν εἶχε μποῦκοτάρει ἐπὶ δύο χρόνια. Πρῶτο τὸ Ἰσραήλ ἔθιξε τὸ θέμα αὐτὸ καθ' ἑαυτό, τονίζοντας ὅτι ἡ Μικρὴ Συνέλευση δὲν εἶχε συνεδριάσει τακτικὰ καὶ πάντως εἶχε ἀποτύχει στὸ σκοπὸ τῆς ν' ἀφαιρέσῃ τὸ φρόντος ἐργασίας ἀπὸ τὴ Γενικὴ Συνέλευση. Ἐπὶ πλέον — προσέθεσαν ὁ Ἰσραηλιανὸς ἀντιπρόσωπος — ἐφ' ὅσον ἡ Μικρὴ Συνέλευση ἀποτελεῖ ἀντικείμενο διαφορῶν μετὰ τῶν μεγάλων δυνάμεων, καλὸ θὰ ἦταν νὰ καταργηθῆ.

Ἐγινε τότε γνωστὸ ὅτι ἰδιωτικῶς πολλὲς ἀντιπροσωπευεὲς συμφώνησαν μὲ τὴν Ἰσραηλιανὴ ἀποψη καὶ ἀνεγνώρισαν τὴν ἀξία τῶν Ἰσραηλιανῶν ἐπιχειρημάτων. Μολαταῦτα, ὅταν τὸ ζήτημα ἔφθασε στὴν ψηφοφορία, ἀποφασίσθηκε ἡ ἐπ' ἀόριστον συνέχιση τοῦ θεσμοῦ τῆς Μικρῆς Συνελεύσεως μὲ μεγάλη πλειοψηφία. Ἐπειδὴ εἶχε ἀποτύχει στὴν προσπάθειά του νὰ ἐπιρροῆσῃ τοὺς ἄλλους ἀντιπροσώπους πρὸς μιὰ νέα κατεύθυνση, κα' ἐπειδὴ αὐτὴ ἡ ἀποτυχία του ὀφείλετο φανερὰ στὴν ἐπέμβαση σκέψεων ποὺ εἶχε ὑπαγορεύσει ὁ ψυχρὸς πόλεμος, τὸ Ἰσραήλ δῆλωσε ἀποχὴ.

Γιὰ τοὺς ἰδίους λόγους, τὸ Ἰσραήλ ἀπέφυγε νὰ ψηφίσῃ σὲ μερικὰ παρόμοια ζητήματα — ὅπως στὸ πρόβλημα τῆς Κορέας, στὸ Βαλκανικὸ, στὴν παραβίαση τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων στὴν Οὐγγαρία, στὴ Βουλγαρία καὶ στὴ Ρουμανία —. Κάθε φορὰ ἀγωνίσθηκε γιὰ συμβιβαστικὰ μέτρα, ἐπιμένοντας στὴ βασικὴ ἀπόφαση ποὺ ὁ ΟΗΕ εἶχε λάβει ὁμοφώνως στὸ κάθε ζήτημα, καὶ δηλώνοντας ἀποχὴ ὅταν ἡ ἐκκλήσῃ του δὲν εὗρισκε ἀνταπόκριση.

Τὸ γεγονός ὅτι τὸ βιβλιόριο τοῦ

Ἰσραήλ ἔχει πολλὰ ἀποχές, μολονότι ἔχει προκαλέσει μερικὲς ἐπικρίσεις, δείχνει ὅτι τὸ νέο Κράτος αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη νὰ προχωρῆ σιγὰ καὶ προσεκτικὰ στὴ διαμόρφωση τῆς πολιτικῆς του. Εἶναι ἐπίσης φανερὸ ὅτι μὴ ψηφίζοντας σὲ ὀρισμένες περιπτώσεις, τὸ Ἰσραήλ ἀπέφυγε νὰ ἐμφανισθῆ μόνο του μὲ τὸν σοβιετικὸ συνασπισμὸ, πρῶγμα ποὺ προοῦσε νὰ δώσῃ τὴν ἐντύπωση ὅτι προσανατολιζοῦτο πρὸς ἐκεῖνη τὴν κατεύθυνση.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ τὸ ἑβραϊκὸ Κράτος ἔδωσε στὴ συζήτηση γιὰ τὶς Ἰταλικὲς ἀποικίες ἓνα καταπληκτικὸ παράδειγμα ἐμμονῆς στὴν ἀρχὴ τῆς τοποθετήσεως τοῦ κάθε ζητήματος στὰ πραγματικὰ του πλαίσια, ἀνεξάρτητα ἀπὸ ἄλλες σκέψεις. Πράγματι τὸ Ἰσραήλ ἀγωνίσθηκε σθεναρὰ γιὰ τὴ δημιουργία ἐνὸς ἀνεξάρτητου κράτους τῆς Λιβύης, μολονότι αὐτὸ θὰ προσέθετε ἓνα νέο ἔθνος στὴν ομάδα τῶν ἀραβικῶν ἐθνῶν μὲ τὰ ὁποῖα, ὅπως παρατήρησε ὁ Ἰσραηλιανὸς ἀντιπρόσωπος Ὁμπρεῦ Ἡμπαν, τὸ Ἰσραήλ βρῆσκειται σὲ σχέσεις ὄχι καὶ πολὺ εὐχάριστες.

Σ' αὐτὸ τὸ πρῶτο στάδιο, οἱ προσπάθειες τοῦ Ἰσραήλ ὡς παράγοντα εἰρήνης δὲν μπόρεσαν ἀκόμα νὰ προκάλεσουν κάποια κίνηση πρὸς ἀνάπτυξη ἐνὸς γνησίου τρίτου συνασπισμοῦ στὸν ΟΗΕ. Γενικῶς, σὲ κάθε πολιτικὸ ζήτημα οἱ μικρὲς δυνάμεις μὲνον προσκολλημένες στοὺς μεγάλους συνασπισμούς. Ἀλλὰ τὸ γεγονός ὅτι ὁ ψυχρὸς πόλεμος εἶναι οὐσιαστικὰ ἀσυμβίβαστος μὲ τὴν ἀντίληψη τοῦ ΟΗΕ, ἀσχετὴ μιὰ συνεχῆ πίεση γιὰ μιὰ τέτοια κίνηση. Αὐτὸ ἰσχύει πρὸ παντὸς γιὰ τὸ πρόβλημα τῆς ἀτομικῆς ἐνέργειας καί, ἂν μὴ τι ἄλλο, τὸ Ἰσραήλ μπορεῖ νὰ εἶναι τὸ πρῶτο μέλος τοῦ ΟΗΕ ποὺ ὅταν αὐτὸ τὸ χρονίον ζήτημα θὰ φθάσῃ στὴν ψηφοφορία, θὰ κόψῃ κάθε δεσμὸ μὲ τοὺς δύο μεγάλους συνασπισμούς.

Από τη διάσκεψη του Κέρεν Καγιέμετ. Μιλάει ο κ. Καμίνι, διευθυντής του Κέρεν Καγιέμετ του Ισραήλ. Δεξιά του ή κ. Γκόλντα Μέγερσον, υπουργός της Έργασίας, άριστερά του ο κ. Γκρανότ, γενικός διευθυντής του Κέρεν Καγιέμετ.

Τελετή τής φυτεύσεως τών πρώτων δένδρων για τó Δάσος τών Ύπεροπιστών, στό Νέγκεβ.

Σιντουρίμ Λά Γκολά

Έκπομπές για τή Διασπορά

του *E. Mileg*

«Άπ' τή Σιών θά βγῆ ó λόγος». (Ήσαΐας)

Αυτά τά λόγια του άρχαίου προφήτη του Ισραήλ περιέχουν τήν ἴδια τήν ιδέα που ένέπνευσε τίς «Έκπομπές για τή Διασπορά». Άπό τή γῆ του Ισραήλ πρέπει νάρθη ó λόγος του Ισραήλ στον λαό του Ισραήλ που βρίσκεται στη Διασπορά.

Όταν οί έκπομπές θά φέρουν στα έβραϊκά σπίτια τήν άτμόσφαιρα τής Ισραηλιανής ζωής, οί Έβραίοι όλου του κόσμου θά πεισθούν ότι τό Ισραήλ είναι ένα ζωντανό έθνος, που ξέρει να τους μιλάει ζωντανά. Αυτός είναι ó σκοπός τών «Σιντουρίμ Λά Γκολά».

Άπό κάμποσο καιρό τό ζήτημα τών έκπομπών για τίς υπερπόντιες χώρες άποτελούσε τό άντικείμενο τών συζητήσεων μεταξύ τής Κυβερνήσεως του Ισραήλ, τής Σιωνιστικής Όργανώσεως, του Έβραϊκού Πρακτορείου του Κέρεν Άγιεσσόντ και του Κέρεν Καγιέμετ. Δεδομένου ότι επρόκειτο για ένα ζήτημα πολύ σπουδαίο για τό λαό μας, τά μέσα για τήν πραγματοποίηση του βρέθηκαν γρήγορα.

Τά γραφεία τής Σιωνιστικής

Όργανώσεως θά είναι υπεύθυνα για τά προγράμματα, ή Κυβέρνησις θά αναλάβη τή μετάδωσή τους.

Ό κ. Μορδεχάϊ Άβιντα (Ζλότνικ), που ήταν πριν διευθυντής τών έβραϊκών προγραμμάτων τής παλαιστινιακής Ραδιοφωνίας, άποπάσθηκε άπ' τή θέση του ως διευθυντή του Τμήματος Βρετανικής Συμπολιτείας του Ύπουργείου Έξωτερικών, στη Σιωνιστική Όργάνωση για να διευθύνη τίς έκπομπές για τή Διασπορά.

Τά προβλήματα τά σχετικά με τό σχέδιο αυτό ήσαν πολλά. Καλό θά ήταν αν μπορούσε να βρεθῆ άμέσως ένα προσωπικό ειδικευμένο στην ραδιοφωνική εργασία στις κυριώτερες γλώσσες. Τό ιδανικό θά ήταν να βρεθῆ ένας Ισχυρός πομπός και τά μέσα για τή διοργάνωση καθημερινών έκπομπών για όλες τίς χώρες όπου ζουν Έβραίοι. Αΐθουσες καλά εφοδιασμένες, όπου θά μπορούσαν να γίνουν οί πρόβες και οί φωνοληψίες, και να έκτελεσθούν με τήν ακρίβειαν που άπαιτεί τό ραδιόφωνο τά μουσικά κομμάτια και οί ήχητικοί συνδυασμοί, θά είχαν διευκολύνει πολύ τήν πραγματοποίηση τών πιό σημαντικών υποδείξεων.

Ἀπὸ τὶς πολλὲς προτάσεις ποὺ ἐφθασαν ἀπ' ὅλες τὶς πλευρὲς— ἀπὸ τὶς πιὸ πρακτικὲς ἕως τὶς πιὸ φανταστικὲς— γεννήθηκε μιὰ ραδιοφωνικὴ ὑπηρεσία, μ' ἓνα πληρὲς προσωπικὸ, συγγραφεῖς, ἐκφωνητές, διερμηνεῖς, μεταφραστὲς, τεχνικοὺς καὶ προγράμματα ἀξίας. Δὲν παρουσιάζουμε αὐτὲς τὶς ἐκπομπὲς πῶς θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι, ἀλλὰ πῶς θὰ εἶναι, ἀναγνωρίζοντας ὅλες τὶς ἀτέλειές τους καθὼς καὶ τὶς δυνατότητές τους. Θὰ μεταδίδονται ἀπ' τὴν Ἱερουσαλὴμ σὲ μῆκος κύματος 30.03 μέτρων— 9.009 χιλιοκύκλων, γιὰ τὴν Εὐρώπη καὶ τὴν Ἀφρική,

Οἱ ἐκπομπὲς μας θὰ γίνουν ἀγγλικά, γαλλικά καὶ σὲ γιντίς. Οἱ γαλλικὲς ἐκπομπὲς προορίζονται γιὰ τοὺς γαλλόφωνους Ἑβραίους τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Βορειαφρικῆς. Οἱ ἀγγλικὲς γιὰ τοὺς ἀγγλόφωνους Ἑβραίους τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Νοτιοαφρικῆς. Τὸ γιντίς προορίζεται γιὰ τοὺς πολλοὺς Ἑβραίους ποὺ τὸ ἔχουν ὡς μητρικὴ γλῶσσα.

Κατὰ τὴν πρώτη ἑβδομάδα τοῦ Νοεμβρίου 1949 ἔγιναν πειραματικὲς ἐκπομπὲς γιὰ νὰ μελετηθῇ ἡ ἀντίδραση τῶν διαφόρων κοινοτήτων, ἀλλὰ πρό παντός γιὰ νὰ διαπιστωθοῦν οἱ τεχνικὲς δυνατότητες. Ἐνα γράμμα ποὺ ἦρθε ἀπ' τὸ Μεξικὸ δίνει τὸν τόνο πολλῶν ἄλλων ἐπιστολῶν. «Στὶς 2, 3 καὶ 4 Νοεμβρίου δὲν μπορέσαμε νὰ πάρομε τὸ σταθμό σας. Μὲ καλλίτερα ραδιόφωνα στὶς 4 Νοεμβρίου μπορέσαμε νὰ πετύχουμε τὴν ἐκπομπὴ ἀπὸ τὶς 21.45 μέχρι 22.15, ἀλλὰ μὲ δυνατὰ παραόσια. Στὶς 5 Νοεμβρίου χρησιμοποίησαμε τὸ ραδιόφωνο τῆς μεξικανικῆς κυβερνήσεως». Μολονότι ἡ συνεργασία τῆς μεξικανικῆς κυβερνήσεως ὑπῆρξε πολὺτιμη, χρειάσθηκε νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει τὸ συμπέρασμα τοῦ ἴδιου τοῦ εἰδικοῦ, ποὺ ἔλεγε στὸ τέλος τῆς ἀναφορᾶς του. «Σύμφωνα μὲ τὶς παρατηρήσεις αὐτὲς, νομίζομε

ὅτι ἡ ἀκρόαση στὴ Βόρειο Ἀμερικὴ θὰ εἶναι ἀδύνατη γιὰ τὸ κοινὸ, ἔστω κι' ἂν οἱ καιρικὲς συνθηκὲς εἶναι ἐξαιρετικὲς». Ἀργὰ ἢ γρήγορα ἡ κυβέρνησις θὰ μᾶς δώσῃ ἓνα ἰσχυρότερο πομπό. Στὸ μεταξὺ εἶναι ὑπὸ μελέτη σχέδια ποὺ προβλέπουν μεταξὺ ἄλλων φωνοληψίαις ποὺ θὰ σταλοῦν ἀεροπορικῶς. Ἀλλὰ δυστυχῶς οἱ ἐκπομπὲς δὲν θ' ἀκουσθοῦν στὸ δυτικὸ ἡμισφαίριο.

Τὰ «Σιντουρίμ Λὰ Γκολὰ» θὰ γίνον καθε βράδυ ἀπὸ τὶς 20.30 ἕως τὶς 22.45 (ἀγγλικὴ ὥρα). Ξέρουμε ὅτι αὐτὲς οἱ ὥρες δὲν εἶναι οἱ καλλίτερες κι' ὅτι 2 ὥρες ἐκπομπῆς δὲν φθάνουν. Αὐτοὶ οἱ περιορισμοὶ ὀφείλονται στὸ γεγονός ὅτι ὁ σταθμὸς τῆς Ἱερουσαλὴμ χρησιμοποιεῖται σχεδὸν ὅλη τὴν ἡμέρα ἀπ' τὶς κρατικὲς ἐκπομπὲς.

Αὐτὲς οἱ προσωρινὲς τεχνικὲς δυσκολίες ἐξουδετερώνονται κατὰ πολὺ ἀπὸ τὸ ψηλὸ ἐπίπεδο ποὺ φθάσαμε ἤδη στὴν προετοιμασία τοῦ μεγαλύτερου μέρους αὐτῶν τῶν προγραμμάτων.

Γιὰ ὅλες τὶς σκηνές, τὰ μουσικὰ προγράμματα, τὰ δελτία εἰδήσεων, χρειάζεται μιὰ σπιθαμὴ ἐμπνεύσεως, κάποια διάισηση ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων, ποὺ ἀνέλαβαν νὰ μεταδώσουν τὸ ζωντανὸ λόγο τοῦ Ἰσραὴλ στοὺς Ἑβραίους τῆς Διασπορᾶς.

Ἡ μετάδοση τῶν εἰδήσεων τῆς μέρας εἶναι καθ' ἑαυτὴ ἓνα σημαντικό μέρος καθε ραδιοφωνικῆς ὑπηρεσίας. Ἀλλὰ τὰ «Σιντουρίμ Λὰ Γκολὰ» δὲν θ' ἀρκεσθοῦν στὴν μετάδοση τῶν νέων. Θὰ τὰ παρουσιάσουν μ' ἓνα ἐλκυστικὸ τρόπο. Τὸ συνηθισμένο δελτίο θ' ἀντικατασταθῇ ἀπὸ φωνοληψίαις τῶν καθημερινῶν εἰδήσεων. Ἡ φωνὴ τοῦ ἐκφωνητῆ θ' ἀντικατασταθῇ μὲ τὴν φωνὴ τῶν ἰδίων τῶν πρωταγωνιστῶν τῶν νέων. Ἐὰν ἡ εἶδηση ἀφορᾶ τὶς ἐργασίες τῆς Κνέσσετ, ἡ ὑπηρεσία μας θὰ σᾶς ὀδηγήσῃ στὴν Κνέσσετ, ἔτσι οἱ ἀκροατὲς θάχουν

ὄχι μόνο τὴ φωνὴ τοῦ σπῆκερ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς Βουλῆς. Ἐὰν πρόκειται γιὰ κάτι πιὸ πρακτικὸ, ὅπως ἡ ἀνέγερση τοῦ Μεγάλου τοῦ Συνεδρίου τῆς Παγκόσμιας Σιωνιστικῆς Ὄργανώσεως, ὁ ἀκροατὴς θὰ ὀδηγηθῇ ἐπὶ τόπου καὶ θ' ἀκούσῃ τὸ θόρυβο τῶν μηχανῶν ἢ τὴ γνώμη τοῦ ἐργολάβου Ἐτσι στὶς εἰδήσεις θὰ προστεθοῦν ἐντυπώσεις ἀπ' τὴν Ἰσραηλιανὴ ζωὴ.

Κάθε ὄψη τῆς ἱστορίας μας, τόσο πλούσιας σὲ δραματικότητα, καὶ οἱ σπαρακτικὲς ἀφηγήσεις τῆς πρόσφατης ἱστορίας τοῦ ἑβραϊκοῦ λαοῦ, ἔχουν ἐξερευνηθῇ γιὰ νὰ προετοιμασθοῦν ραδιοφωνικὲς σκηνές, ποὺ θὰ εἶναι ἴσως τὸ πιὸ ἐνδιαφέρον μέρος τῶν προγραμμάτων. Θὰ παρουσιάσουμε στὶς τρεῖς γλώσσες μερικὰ ἱστορικὰ γεγονότα, ὅπως τὴν «ἀληθινὴ ἱστορία ἐνὸς ὄρφανοῦ κατὰ τὴν πολιορκία τῆς Ἱερουσαλὴμ», «τὸ ἡμερολόγιον τοῦ νοσοκομείου», «ἡ διασκευὴ τῆς ἀφηγήσεως μιᾶς παλιᾶς Παλμαχνικ (μέλος τῆς Παλμάχ, τμήματα κρούσεως), «Ἐλισσέβα Γιαρντένη», «Οἱ πρωτοπόροι τῆς Σιών», ἀφιερωμένο στοὺς ἡγέτες τοῦ Σιωνισμοῦ, «τὸ μαγικὸ χαλί» σχετικὸ μὲ τὴν ἀφιξὴ στὸ Ἰσραὴλ τῶν Ἑβραίων τῆς Ἰερουσαλὴμ—ὄλα ἐκεῖνα ποὺ ἀντιτίθενται στὴ διεθνοποίηση τῆς Ἱερουσαλὴμ. Σ' ἓνα σκέτος γιὰ τοὺς «Σιδεροφάγους», ὅλος ὁ κόσμος πλημμυρίζεται ἀπὸ στρατιᾶς ἀπὸ ἔντομα, ποὺ τρῶνε ὄλο τὸ σίδηρο πρὸς μεγάλη δυσφορία τοῦ ἀνθρώπινου γένους, καὶ ἔτσι καθιστοῦν ἀδύνατο τὸν πόλεμο—παρωδία, αὐτῆς τῆς γνωστῆς προφητείας τοῦ Ἡσαΐα: «Τὰ σπαθιά θὰ γίνον ἀλέτρια».

Δεκαπέντε λεπτὰ τοῦ προγράμματος σὲ κάθε γλῶσσα θ' ἀφιερώνονται στὴν ἑβραϊκὴ καὶ Ἰσραηλιανὴ μουσικὴ, μὲ σχόλια τοῦ ἐκφωνητῆ. Τὰ μουσικὰ κομμάτια θὰ διαλεγοῦν μὲ προσοχή, γιὰ νὰ εἶναι ἰδιαιτέρως εὐχάριστα.

Νὰ μερικοὶ τίτλοι: Ἰσραηλιανοὶ συνθέτες κλασσικῆς μουσικῆς, Ἰσραηλιανὰ τραγούδια καὶ χοροί, σολίστες, τραγούδια τοῦ κιμπούτς, τραγούδια τοῦ Στρατοῦ τῆς Ἀπελευθερώσεως, τραγούδια τῆς Ἀνατολῆς, ἑβραϊκὴ μουσικὴ ἀπὸ μὴ Ἑβραίους συνθέτες.

Ἐτσι ἐτοιμάσθηκε ἓνα ἐκτενὲς πρόγραμμα μὲ διάφορες ἐκπομπές, ποὺ ἐπιδιώκουν διαφόρους σκοποὺς καὶ παρουσιάζουν ὅλη τὴν ἱστορία τοῦ Ἰσραὴλ. Θὰ ὑπάρχουν ἐξ ἄλλου ἑβραϊκὰ μαθήματα, —κουβέντες ἀνάμεσα σὲ καθηγητὴ καὶ σπουδαστὴ— γιὰ τοὺς ἀρχάριους: τὸ τραγούδι τῆς ἑβδομάδος: ἓνα ἑβραϊκὸ τραγούδι τὴν ἑβδομάδα γιὰ νὰ τὸ μάθουν οἱ ἀκροατὲς: ἡ Σιωνιστικὴ Ἐπιθεώρηση, γιὰ τὰ γεγονότα τοῦ σιωνιστικοῦ κόσμου: «ἀπ' τὸ Ντάν στὴν Μπερσέμπα», ὁ σταθμὸς ποὺ θὰ διασχίσῃ τὴ χώρα γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ λάβῃ μέρος στὸ πρόγραμμα ὁ Ἰσραηλιανὸς λαός: τὸ «Ὀλέ» μιὰ σειρά ἀπὸ σκέτος γιὰ τὴ ζωὴ τῶν μεταναστῶν μὲ τὴ συμμετοχὴ πολλῶν «Ὀλίμ»: «Κιμπούτς Γκαλουγιότ» ποὺ θὰ παρουσιάσῃ ἡθὴ καὶ ἔθιμα τῶν Ἰσραηλιανῶν, τῶν Κούρδων καὶ ὄλων τῶν στοιχείων ποὺ ἀποτελοῦν σήμερα τὸν πληθυσμὸ τοῦ Ἰσραὴλ. Στὸ P.O.B. 754 οἱ ἀρμοδίιοι θ' ἀπαντήσουν στὶς ἐρωτήσεις τῶν ἀκροατῶν σχετικῶς μὲ ὅλα τὰ θέματα ποὺ ἀφορᾶνε τὸ σιωνισμὸ καὶ τὸ Ἰσραὴλ. Ἐνα ἄλλο πρόγραμμα, ποὺ ἐτοιμάζεται τώρα, σχετικῶς μὲ τὰ ἐπαγγέλματα καὶ τὶς δυνατότητες ἐργασίας στὸ Ἰσραὴλ, θὰ δίνῃ συμβουλές στοὺς μελλοντικούς μετανάστες. Περιλαμβάνει ἐπίσης: γιορτασμὸ τοῦ Σαββάτου καὶ τῶν ἄλλων γιορτῶν: διάβασμα τοῦ Τορᾶ, θρησκευτικὴ μουσικὴ, ὕμνος τοῦ Σαββάτου καὶ τέλος συνεντεύξεις μὲ προσωπικότητες τοῦ ἑβραϊκοῦ κόσμου.

Μερικὰ προγράμματα θὰ μεταδίδονται μόνο σὲ μιὰ γλῶσσα: οἱ «Μελωδίες Γιντίς τῆς Ἀνατολι-

κης Εύρωπης» θά είναι μόνο για τις έκπομπές σέ Γιντίς. Τό άγγλικό τμήμα θά παρουσιάση : «Look who's here», τήν άπροσδόκητη συνάντηση τριών πολεμιστών του πολέμου τής άνεξαρτησίας, που ήρθαν έθελοντές άπ' τό έξωτερικό, ξαναβρίσκονται κοντά στο μικρόφωνο και διηγούνται τήν ιστορία τους. Δύο σημεία ένδιαφέρουν είδικώς τό γαλλικό τμήμα : «Ρυθμοί και ποιητές του Ισραήλ», γαλλικά ποιήματα πάνω σ' έβραϊκά θέματα, ή γαλλικές μεταφράσεις τής Ισραηλινής λογοτεχνίας : και «Φιλικές φωνές», ένα πρόγραμμα για τήν έπαφή μεταξύ Ισραηλιανών και των συγγενών τής Βορειαφρικής. Αύτά είναι τά προγράμματα των «Σιντουρίμ Λά Γκολά». Μπορούμε νά άνακεφαλαιώσουμε έτσι μερικές άπ' τις άρχές μας και άπ' τους σκοπούς μας.

1. Νά παρουσιάσουμε στους Έβραίους τής Διασποράς ένα πίνακα τής Ισραηλιανής ζωής, όπως είναι. Νά μὴν κρύψουμε ή νά μὴ αλλοιώσουμε τά γεγονότα. "Αν οί συνθήκες στα στρατόπεδα ύποδοχής είναι κακές, αν οί τιμές είναι ψηλές, αν δέν βρίσκονται σπίτια, νά μὴ τό κρύψουμε και νά έξηγήσουμε τους λόγους και νά μέτρα που έλήφθησαν.

2. Νά βοηθήσουμε τό Σιωνιστικό κίνημα στο έργο του για τή μετανάστευση, τήν άπορρόφηση, τόν άποικισμό, τήν εκπαίδευση και τόν προσανατολισμό των μεταναστών και νά προσπαθήσουμε νά φθάσουμε σέ έβραϊκούς κύκλους που βρίσκονται ακόμα μακριά άπ' τή σιωνιστική επίδραση και άπ' τό Ισραήλ.

3. Νά διαδώσουμε τά έβραϊκά,

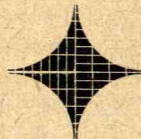
τή μουσική και τις ήθικές αξίες τής θρησκευτικής φιλολογίας, μ' άλλα λόγια νά μεταφέρουμε τό πνεύμα του Ισραήλ στη Διασπορά.

4. Τά «Σιντουρίμ Λά Γκολά» είναι έξω άπ' τά κόμματα κι' άπ' τήν πολιτική.

5. 'Απευθυνόμαστε πρώτα άπ' όλα στους Έβραίους τής Διασποράς. 'Αλλά θά ύπάρχουν και άκροατές μὴ Έβραίοι και μετά από τόσους αιώνες που είδικοί, όπως ο Ρόζενμπεργκ, ασχολούνται με τό έβραϊκό ζήτημα, θά είναι ίσως διδακτικό για τά έθνη ν' άκούσουν κάτι για τους Έβραίους από τους ίδιους τους ένδιαφερομένους.

"Ετσι κάθε βράδυ, στις 1.30, στα έβραϊκά σπίτια του Μάντσεστερ, τής Βαρσοβίας, τής Πράγας, τής Μασσαλίας, τής Καζαμπλάνκας ή του Γιοχάνεσμπουργκ, ένας ήσυχος σκοπός θ' άκούγεται άπ' τό ραδιόφωνο, τό μουρμουρητό θά μεγαλώση, ύστερα έννέα νότες τής 'Ατκιβάς, ένας θόρυβος από τύμπανα, και τά «Σιντουρίμ Λά Γκολά» θάχουν άναγγελίη τις έκπομπές άπ' τήν 'Ιερουσαλήμ, πρωτεύουσα του Κράτους του Ισραήλ. Είναι μιá παλιά μελωδία, τόσο γνωστή κι' αγαπητή, που θά βγαίνει άπό τό ραδιόφωνο κι' όμως δέν είναι τό ίδιο τραγούδι. Δέν είναι πιά τό συγκινητικό τραγούδι μιás άβέβαιης έλπίδας, έγινε ένας ύμνος θάρρους, διαφορετικός, που ένθουσιάζει. Αυτό σημειώνει μιá νέα έποχή, νιά έναν άρχαίο λαό. Είναι ή νέα 'Ατικβά που άναγγέλλει τό μήνυμα των «Σιντουρίμ Λά Γκολά», του Ισραήλ στους Έβραίους του κόσμου όλου.

I ΜΙΑΕΡ

ΙΕΝΤΙΑΤ ΑΑΡΕΤΣ

Τί θά πη 'Ιεντιάτ 'Ααρετς ; Δέν θά δώσω μιá επί λέξει έξήγηση, διότι δέν θάλεγε τίποτε τό συγκεκριμένο. Θά δώσω μιá έξήγηση εύρύτερη, πιδ ούσιώδη, κάτι που θά προσδώση στη φράση αύτή ένα στεφάνι ένδιαφέροντος και ώμορφιάς. 'Ιεντιάτ 'Ααρετς είναι ή γνωριμία με τή χώρα μας. Δέν είναι μόνο μιá γνωριμία επιφανειακή, κάτι τό πρόχειρο. Κάτι τέτοιο τό παίρνουν και οί τουρίστες που έρχονται για 15 μέρες στο Ισραήλ, γυρίζουν έτσι, άσκοπα και χωρίς πρόγραμμα, και μετά λένε οτι είδαν τή χώρα. Και αν μὴν κατά τις 15 αυτές μέρες έτυχε νά έχουν δη μερικά καλά πράγματα, τότε τό Ισραήλ είναι καλό. "Αν αντίθέτως έτυχε στο δρόμο τους νά έχουν δη μόνον μερικά χωριουδάκια και κανένα λασπωμένο δρόμο, τότε τό Ισραήλ είναι άπαισιο και φρικτό. 'Αλλά έμείς δέν είμαστε τουρίστες. Είμαστε πιά Ισραηλινοί. Και σαν τέτοιοι πρέπει νά γνωρίσουμε τή γη μας σ' όλες της τις πτυχές, νά μάθουμε τήν ιστορία της, νά εκτιμήσουμε αύτή τή λάσπη που σ' άλλους φαίνεται συχαμερή και άσημαντή.

'Εγώ άρχισα. Μου επιτρέπετε νά σας δώσω σέ σειρά άρθρων τις έντυπώσεις μου ; Δέν θά είναι ύμνοι προπαγανδιστικοί, αλλά άπλως μιá όσο τό δυνατόν άμερόληπτη έξέταση των πραγμάτων. Σας τό υπόσχομαι. "Ας υποθέσουμε λοιπόν οτι συντάκτης και άναγνώστες συμφωνούν. Και άρχίζω : ή πρώτη μου επίσκεψις δέν μπορούσε νά ήταν άλλου άπό τό διάδρομο τής 'Ιερουσαλήμ.

Λίγο πριν άπό τήν Άγια Πόλη, κρυμμένη μέσα στα βουνά, βρίσκεται ή κβουτσά⁽¹⁾ του Κυριάτ 'Αναβίμ. "Οταν τό αυτοκίνητο άφίνει τή σκονισμένη άσφαλτο Τέλ 'Αβίβ-'Ιερουσαλήμ και μπαίνει στη σκιώδη δενδρο-

(1) κβουτσά : κολλεκτίβα

στοιχία της κβουτσας, αισθάνεται κανείς μιὰ ανακούφιση πραγματική. Μιὰ δροσάδα σὲ καταλαμβάνει, ἔτσι, ἀνεξήγητη, καὶ σὲ βάζει σὲ κέφι.

“Όταν ρωτᾶς ἕναν χαβέρ⁽¹⁾ τῆς κβουτσᾶς νὰ σοῦ δείξη τὰ ἀξιοθέατα τοῦ ἀριστουργήματος αὐτοῦ, μπροστὰ στὸ ὁποῖο καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ ἐμπειρογνώμονες ἔμειναν μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό, δύο πράγματα θὰ σοῦ δείξει μὲ τὴν ἴδια περηφάνεια καὶ μὲ τὴν ἴδια συγκίνηση: τὸ μικρὸ στρατιωτικὸ νεκροταφεῖο, βαλμένο σὲ μιὰ ἡσυχὴ καὶ πράσινη γωνιά, καὶ τὰ ἐπιβλητικὰ κοττέτσια, κάτι τὸ ἀπίστευτο καὶ τὸ πρωτοφανές, γιὰ μένα τουλάχιστον.

«Ἐδῶ ἀναπαύεται ἡ νεολαία μας» μοῦ λέγει ἕνας γέρος ἡλιοκαμμένος χαβέρ. «Μᾶς ἐπετέθησαν ὑπουλα καὶ ἡ πατρίδα μᾶς κάλεσε ἐκεῖ, στὴν ἄσφαλτο, νὰ πολεμήσουμε γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς πρωτεύουσας. Πῆγανε τὰ παιδιὰ μας, τρέξανε μὲ τὰ ὄπλα στὰ χέρια καὶ ἔμειναν ἐκεῖ, νεκροὶ ἀλλὰ καὶ τότε γεμάτοι ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀγάπης γιὰ τὴ γῆ τους. 150 παλληκάρια, ὅλα ὄχι περισσότερο ἀπὸ 20 ἔτων. Πέσανε ὅλοι». Τὸ σκληρὸ του χέρι, γεμάτο κάλλους, σκουπίζει τὸ δάκρυ ποῦ ἐμφανίζεται στὰ βλέφαρά του. Εἶναι δάκρυ πονοῦ ἀλλὰ καὶ ὑπερηφάνειας. Μένω λίγα λεπτὰ μπροστὰ στὴ μάκαβρη συλλογὴ ἀναμνήσεων καὶ ἄθελά μου ἡ σκέψη μου πάει ἀκριβῶς σ’ αὐτὰ τὰ ἄγνωστα παιδιὰ, πραγματικοὺς χτίστες ἑνὸς τόσο ωραίου οἰκοδομήματος.

Πάρα πέρα εἶναι τὰ κοττέτσια. Τὶ διαφορετικὰ θέματα. Ἀκοῦστε. Στὸ Κυριάτ Ἀναβίμ ὑπάρχουν 16.000 προυλερικά. Εἶναι βαλμένα κατὰ οἰκογένεια, ἡ κάθε κόττα ἔχει τὸν ἀριθμὸ τῆς στὸ πόδι, στὸ κάθε σπιτάκι (σᾶς βεβαίῳ ἐξ ἴσου καθαρὸ μὲ τὸ δικό μας) ὑπάρχει μιὰ πινακίδα ὅπου γράφονται τὰ αὐτὰ ποῦ ἡ κάθε μιὰ παράγει, ἡ κάθε μιὰ ὅταν ἀρχίζει τὴν παραγωγὴ τῆς ἀπομονώνεται καὶ εἰδικῶς τὴν παρακολουθοῦν, Δέν τὸ πιστεύω ἀκόμα ὅτι μπορεῖ νὰ ὑπάρχει ἕνα τέτοιο πρᾶγμα καὶ κάθομαι ἐπ’ ἀρκετὴ ὥρα νὰ κυττάξω αὐτὰ τὰ εὐτυχεῖ ὄντα. Ὁ χαβέρ μὲ παίρνει ἀπὸ τὸ χέρι: «Χαβέρ, εἶναι ἀργά. Θὰ σκοτεινιάσῃ».

Φεύγω ἀπὸ τὸ Κυριάτ Ἀναβίμ, ἐνῶ ὁ ἥλιος πέφτει. Ἀπέναντί μου τὸ Καστέλ ὑψώνεται ἀπειλητικὸς καὶ τραχύς, γνώστης τοῦ αἵματος ποῦ ἔχει στίς πλαγιές του, αἶμα ἐβραϊκό, ἴσως τῶν νέων τοῦ Κυριάτ Ἀναβίμ.

Πάνω στὸ βουνό, ἐκεῖ στὴ διασταύρωση Ἱερουσαλήμ καὶ Μπέτ Τζουμπρίν, σάν ἐγὼ μικρὸ σκοῦφο πάνω σ’ ἕνα κεφάλι ἄσχημο καὶ φαλακρό, βρίσκεται ἡ Τσοραά. Τὶ νομίζετε ὅτι εἶναι ἡ Τσοραά; 5 σπίτια, προκατασκευασμένα, ποῦ μῆκانه στὸ Ἰσραὴλ μέσα στὰ πλαίσια τοῦ προγράμματος τσένας τοῦ Ντόβ Ζοζέφ. Καθὸς ἀνεβαίνω λαχανιασμένος στὴν κορυφή, ἀναρωτιέμαι πῶς ἀνάβηκαν αὐτὰ τὰ σπίτια ἐκεῖ πάνω.

Ἐνας δρόμος ἀδιάβατος, γεμάτος πέτρες καὶ πρασινάδα. Ἀλλὰ ὅταν φθάνεις στὴν κορυφή, μένεις ἔκθαμβος μπροστὰ σὲ τὸση ὠμορφιά. Ἐκεῖ στὸ βάθος τὰ σκληρὰ βουνὰ τῆς Ἰουδαίας μὲ τὸ Μπάμπ Ἐλ Οὐάντ, καὶ οἱ κεραεῖς τῆς ἀραβικῆς Ραμάλλας, πάρα πέρα τὰ ἐρείπια τῆς ἡρωϊκῆς Χαρτούβ, καὶ νὰ καὶ οἱ ἀραβικὲς βάσεις ἐξορμήσεως,

Ἡ χαβερὰ ποῦ μᾶς μιλάει, τὰ λέγει μὲ ἀπλότητα. Ἐδῶ πέρασε ἡ τάδε φάλαγγα ποῦ ἔκοψε τὶς ἀραβικὲς γραμμές, ἐκεῖ στήσανε ἐνέδρα, ἐδῶ θὰ κτισθῇ μιὰ πόλις 20.000 κατοίκων.

“Όταν τὴ ρωτᾶς γιὰ τὴ δουλειά τους καὶ τὴ ζωὴ τους, σὲ κυττάζει μέσα στὰ μάτια καὶ σοῦ λέγει: Κάνουμε τὴ ζωὴ μας. Εἴμαστε εὐ-

(1) Χαβέρ: σύντροφος

χαριστημένοι, σπείραμε τὸ στάρι μας, τὶς ἐλῆές μας, τὰ σταφύλια μας. Καὶ φυλάμε τὴ νύχτα τὴν Πατρίδα. Εἴμαστε περήφανοι γι’ αὐτό. Σὲ βεβαίῳ, οἱ Ἀραβες δὲν θὰ περάσουν ἀπὸ δῶ καὶ τόσο εὐκόλα.

Κφάρ Οὐριά. Πάνω σ’ ἕνα χάνι σχεδὸν κατεστραμμένο, δῶρο τῶν πρώην ἀράβων κατοίκων, μιλάμε μὲ τὸν ὑπεύθυνο τοῦ μοςάβ.⁽¹⁾ Δείχνει μὲ τὸ χέρι του τὰ γύρω γύρω. Μιλάει μὲ λίγες, κοφτὲς κουβέντες καὶ μᾶς διηγεῖται τὴν ἱστορία τοῦ τόπου. Ἐπισκεπτόμαστε ἕνα ὑπόγειο σωληνα, μῆκους δὲν ξέρω πόσων μέτρων, ποῦ χρησίμευε γιὰ νὰ ἐπικοινωνήσῃ τὸ μοςάβ μὲ τὶς γραμμές μας, ὅταν ἦταν περικυκλωμένο ἀπὸ τοὺς Ἀραβες. Τὰ σπίτια, καινούργια καὶ νόστημα μὲ τὸ κουκλιστικο ὕφος τους, σχηματίζουν ἕναν ἡμίκυκλο ποῦ ἔχει στὴ μέση τὸ χάνι. Ἀρχίζουν καὶ διακρίνονται δρόμοι, τὸ ἀράπικο χωριὸ μετατρέπεται σιγὰ σιγὰ σὲ μιὰ νόστιμη γωνιά στὰ βουνὰ τῆς Ἰουδαίας. Μιλάω μὲ τοὺς χαβερὶμ τοῦ χωριοῦ. Δέν εἶναι ὅλοι εὐχαριστημένοι. Πολλὰ τὰ παράπονα. Λεῖπει τὸ ἕνα, λεῖπει τὸ ἄλλο, δυσκολευόμαστε γι’ αὐτό, ὑποφέρουμε γιὰ τὸ ἄλλο. Ἀλλὰ καὶ ποῖός δὲν παραπονιέται σήμερα στὸ Ἰσραήλ. Ἀκόμα καὶ ὁ Μπέν Γκουριὸν ἔχει τὰ παράπονά του. Θὰ περάσουν κι’ αὐτὰ. Κάποιος ο’ ἕνα χωριὸ μούλεγε: «Ξέρεις ποῖο εἶναι τὸ ὄνειρό ὅλων; Νὰ ἔρθῃ ἡ μέρα ποῦ θὰ ψάξουμε νὰ βροῦμε ἕναν παραπονούμενο».

Νομίζω ὅτι θὰ περιμένουμε ἀκόμα πολὺ γιὰ νὰ φθάσουμε σ’ αὐτὸ τὸ σημεῖο.

Στὸ Τάλ Σάχαρ συναντᾶμε μερικοὺς Ἑλληνες. Λάσπη καὶ κακὸ. Ἀλλὰ ὅταν μιλάει κανεὶς μαζί τους αισθάνεται πολὺ ἀναρμόδιος γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ συζητήσῃ. «Ἐδῶ εἶναι ὁ τόπος μας. Ὅτι δῆποτε καὶ νὰ μοῦ δώσουν δὲν φεύγω ἀπὸ τὸ Τάλ Σάχαρ». Ἐτσι μοῦ λέγει ἕνας νεαρός, Σασσῶν λέγεται, ποῦ ἔφυγε τὸ 1945 ἀπὸ τὸ Μοσχάτο. Θυμᾶμαι μαζί του ὅτι εἶχα τρέξει στίς 3 τὴ νύχτα μ’ ἕνα ταξὶ γιὰ νὰ πάω νὰ τὸν πάρω. Γελάμε μαζί καὶ μοῦ λέγει: «Τὸ θυμήθηκα πολλὲς φορές ὅταν ἤμουνα στὸ Λατροῦν. Ἀλήθεια, πῶς ἀλλάζει ὁ κόσμος». Μοῦ μιλάει ἰβρίτ⁽²⁾ ὁ χαβέρ Σασσῶν τοῦ Τάλ Σάχαρ καὶ αἰσθάνομαι λίγο κατώτερός του καθὼς σὲ μιὰ ὀρισμένη στιγμή δέν τὰ βγάζω πέρα. Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰσραηλινός, αὐτὸς ὁ κάτοικος τοῦ λασπωμένου Τάλ Σάχαρ, ἕνας ἀπὸ τοὺς τόσο φρουροὺς τοῦ δρόμου πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Γ. Φ.

(1) Μοςάβ: Χωριὸ βασισμένο στὴν ἀτομικὴ ἰδιοκτησία.

(2) Ἰβρίτ: Ἑβραϊκά.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛΙΑΝΟΥ ΦΙΛΜ

του Νόρμαν Λούρι

Πάνε τρία χρόνια απ' τή μέρα—1. Δεκεμβρίου 1946—που παρέλαβα τον τεχνικό έπλισμό του φίλμ της «Κλίνε-Λέβιν» «Τό σπίτι του πατέρα μου», τήν ώρα που στήν Ίερουσαλήμ οι ταραχές φθάνανε στον κολοφώνα, για να ιδρύσω μια δργάνωση για τήν παραγωγή ταινιών στο Ίσραήλ. Έως τότε, ή δράση στον τομέα αδιό περιοριζόταν στα «έπικαιρα» και στήν παραγωγή μερικων «ντοκμανιέρ» για τα έθνικά ιδρύματα, βασισμένα πάνω σε ύλικό που προερχόταν απ' τις βιβλιοθήκες της Νέας-Υόρκης.

Ήταν φανερό ότι μια μόνιμη κινηματογραφική βιομηχανία δέν μπορούσε να στηριχθή στις οπιοραδικές επισκέψεις των ξένων παραγωγών, που δέν είχαν καμιά πρόθεση να εγκατασταθούν δορισικά στή χώρα. Έξ ίσου φανερό ήταν ότι, εκτός αν μπορούσε να εξασφαλισθ ή κάποια χρηματοδότηση της παραγωγής, ήταν αδύνατον να προσελκυσθούν οι άνθρωποι που χρειαζόντουσαν για τήν παραγωγή καλών ταινιών.

Έκεί που ήσαν τα πράγματα το 1946, δέν υπήρχαν ειδικοί, δέν υπήρχαν εγκαταστάσεις, δέν υπήρχαν χρήματα. Ή μόνη έλπίδα ήταν να πεισθούν οι άρχες που έδειχναν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τήν παραγωγή ταινιών, να χρηματοδοτήσουν τουλάχιστον τα φίλμ που ήθελαν. Κάθε φίλμ που θάβγαине έτσι θα μπορούσε να βοηθήσει στο ναρθούν στο Ίσραήλ νέα ταλέντα—σεναριογράφοι, σκηνοθέτες, όπερατέρ κι άλλοι που θα μπορούσαν ν' αποτελέσουν τον πυρήνα γύρω απ' τον όποιο μπορούσε να δημιουργηθ ή μια κινηματογραφική βιομηχανία.

Αλλά ή Παλαιστίνη το 1946 δέν ήταν μια πολύ έλκυστική προοπτική για ανθρώπους που έπαιρναν ψηλούς μισθούς με πλήρη ασφάλεια στή Νέα Υόρκη, στο Χόλλυγουντ, ή άλλου. Όσον άφορα τον τεχνικό έπλισμό, εκτός από μερικά είδη που είχε φέρει ή «Κλίνε-Λέβιν» ούσιαστικά δέν υπήρχε τίποτε. Μέν τέτοιες συνθήκες, ή παραγωγή ταινιών δέν μπορούσε να θεωρηθ ή πολύ πρόσφορο πεδίο δράσεως για ιδιωτικές επιχειρήσεις και πρωτοβουλίες.

Πάντως, μ' ένα μικρό κεφάλαιο της «Γιοννάιτεντ Πάλεσταϊν Άππήλ», και με το προσωπικό που μπορούσε να βρεθ ή τότε, έβαλα εμπρός το «Σπίτι στήν Ξρημο» — τήν ιστορία του Μπέτ Άαραβά. Αυτό το φίλμ, που τώρα πια είναι ιστορικό ντοκουμεντο, κέρδισε το πρώτο βραβείο στο φέστιβαλ της Βενετίας του 1948 κι' άπετέλεσε μια καμπή στήν ιστορία του κινηματογράφου στο Ίσραήλ. Άρχισε τότε μια φάση ένταρύνσεως των έγχωριων ταλέντων και προσσελκύσε στο Ίσραήλ ανθρώπων που στα τελευταία τρία χρόνια είχαν συμβάλει στήν ανάπτυξη της κινηματογραφικής μας βιομηχανίας.

Ή άφιξη ξένων πεπειραμένων παραγωγών βοήθησε πολύ στήν ενθάρ-

ρυνση και στήν ανάπτυξη έγχωριων ταλέντων. Σ' αυτά τα τρία χρόνια ή εταιρεία μα, έκανε έννέα φίλμ, υπό τήν αίγίδα διαφόρων δργανώσεων. «Ή άναγέννηση του Ίσραήλ» και «Τό Ίσραήλ έν δράσει», τα μόνα «ντοκμανιέρ» για τον πόλεμο της άνεξαρτησίας, γυρίσθηκαν στο Ίσραήλ έβραϊκά. Αύτα τα φίλμ έπρόκειτο να είναι τα πρώτα της σειράς «Ή πορεία του χρόνου» για τή νέα ιστορία του Ίσραήλ, αλλά δυστυχώς σιάθηκε αδύνατον να γυρισθούν άλλα λόγω οικονομικών δυσκολιών. Μια άλλη όψη των δυσκολιών αυτής της περιόδου άποτελείται από τήν άπαγόρευση των σιρατιωτικών άρχων να «γυρίσουμε» τήν πολιορκία της Ίερουσαλήμ, μολονότι είμαστε τελείως δργανωμένοι για το έγχείρημα αυτό. Έτσι χάθηκε μια σπάνια ιστορική εύκαιρία.

Έξακολουθήσαμε να εξαρτόμαστε οικονομικά από τις διάφορες δργανώσεις. Για τήν UJA γυρίσαμε «1949, έτος της επιστροφής» και «Για να θυμηθούμε μια νίκη» για τήν Χαντάσσα «48 ώρες τήν ήμέρα», για τήν Ίσταντινούτ «Περιορισμένη έλευθερία» και «Όχι πια όνειρα». Ός μέρος ενός γενικότερου σχεδίου του E.E.K. για τήν παραγωγή μορφωτικών ταινιών, τελειώσαμε το φίλμ «Ίσραηλιανοί χοροί». Άλλα δύο φίλμ γυρίζονται τώρα: «Άγκανά» και «Ή ιστορία του Κουπάτ Χόλιμ». Έτοιμάζονται «ντοκμανιέρ» για το Έβραϊκό Πανεπιστήμιο και για το Ίστυτιούτο Βάιτμαν.

Μέ τή δημιουργία του Κράτους, τεχνικοί άρχίζουν κι' έρχονται έξ ίδιας πρωτοβουλίας. Δεδομένου ότι οι συνθήκες δέν είναι και πολύ καλές στις άλλες χώρες, δέν υπάρχει πια πρόβλημα προσελκύσεως ταλέντων στο Ίσραήλ. Άλλά το ούσιαστικό πρόβλημα παραμένει ή παρατεινομένη έλλειψη τεχνικών διευκολύνσεων και ή ανάγκη χρηματοδότησεως. Φίλμ γυρισμένα για λογαριασμό των διαφόρων δργανώσεων δέν μπορούν ν' αποτελέσουν τή σταθερή βάση για μια κινηματογραφική βιομηχανία στή χώρα μας. Και δέν βλέπω ούτε το Κράτος ούτε το Έβραϊκό Πρακτορείο να διαθέτουν ανάλογα κονδύλια για τήν παραγωγή ταινιών.

Έως ότου το Ίσραήλ μπορέσει να παράγει ταινίες για ψυχαγωγία κι' όχι για προπαγάνδα, ταινίες που θα ενδιαφέρουν το κοινό και θα σταθούν εμπορικά, δέν θα έχουμε βιομηχανία. Δέν μπορούμε να συναγωνισθούμε κι' ούτε θα προσπαθήσουμε να μιμηθούμε το Χόλλυγουντ. Θα πάρουμε το δρόμο της ιταλικής παραγωγής, τονίζοντας τις ιστορικές αξίες και γυρεύοντας να εκφράσουμε τα μοναδικά, χιτυπητά χαρακτηριστικά του νέου Ίσραήλ.

Γι' αυτό το σκοπό χρειαζόμαστε εμπνευσμένους και ικανούς παραγωγούς, συγγραφείς, σκηνοθέτες, όπερατέρ, που να γνωρίζουν αυτή τή χώρα και να ξέρουν τις άνάγκες των άγορών του έξωτερικού, πρό άντων της Άμερικής, απ' τήν όποια μοιραίως θα εξαρτηθ ή μια άκμαία βιομηχανία. Χρειαζόμαστε ένα καλό εργατήριο, για να εμφανίσουμε άρνητικά έξαιρετικής ποιότητας. Χρειαζόμαστε ιδιωτικά κεφάλαια για να πάρουμε θάρρος και να βάλουμε εμπρός σ' ένα τομέα που, αν τα πράγματα πάνε καλά, ύπόσχεται ούσιαστικά κέρδη, και αν πάνε άσχημα, το κίνδυνο της ζημίας.

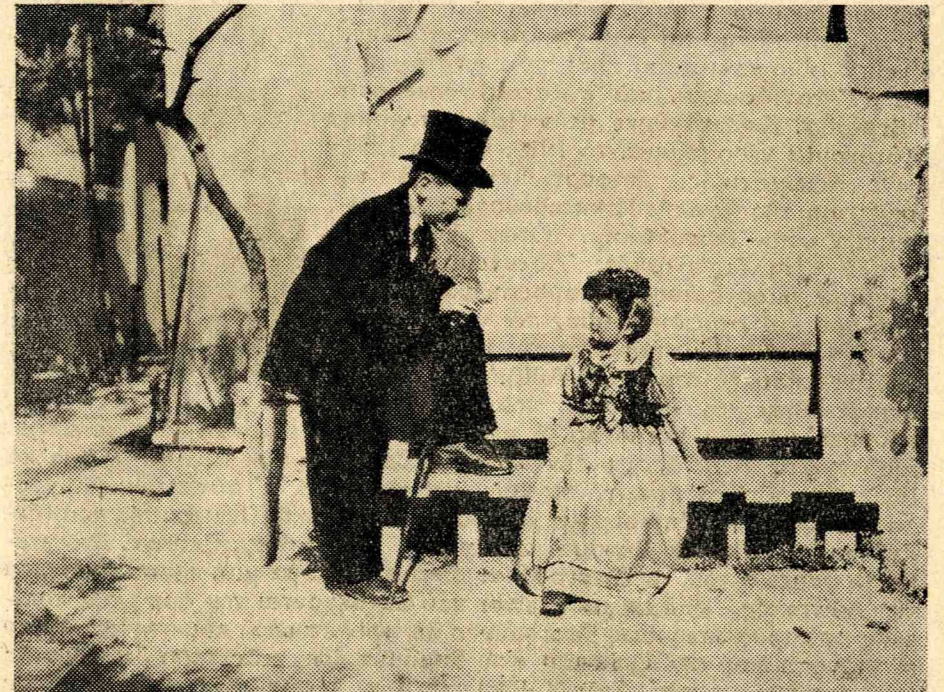
Άπό τήν κυβέρνηση πρέπει να έχουμε ήθική ύποστήριξη και πρακτική βοήθεια, στα όρια των δυνατοτήτων της.

ΤΑΝΤΟΥΡΑ, τὸ ἑλληνικὸ χωριὸ τοῦ Ἰσραήλ

ΠΟΥΡΕΙΜ ΣΤΟ ΙΣΡΑΗΛ

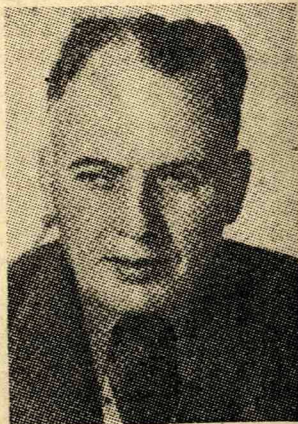
Ἡγέτες τοῦ Ἰσραήλ

τοῦ Π. Μπατ - Ἰεντιντιᾶ

Ὁ Φέλιξ Ρόζεν γεννήθηκε στὴ Γερμανία, ἀπὸ ἀστική οἰκογένεια. Μετὰ τὸν πρῶτο παγκόσμιο πόλεμο, ἀνέλαβε τὴν προεδρία τῆς Σιωνιστικῆς Ὁμοσπονδίας τῆς Γερμανίας. Ἀφοῦ ἔγινε μέλος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ τοῦ Ἑβραϊκοῦ Πρακτορείου, ἐργάσθηκε στὰ Γραφεῖα τοῦ Λονδίνου ἀπὸ τὸ 1925 ἕως τὸ 1931, ὅποτε πῆγε νὰ ἐγκατασταθῆ στὴν Παλαιστίνη, ὅπου ἄνοιξε δικηγορικὸ γραφεῖο. Εἶναι ἓνας ἀπ' τοὺς ἰδρυτὲς τῆς «Ἀλιγιᾶ Χαντασᾶ» καὶ ἓνας ἀπ' τοὺς πρωτεργάτες τῆς μεταμορφώσεώς της σὲ Προοδευτικὸ Κόμμα. Εἶναι ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἀπ' τὴν ἀνακήρυξη τοῦ Κράτους.

Ὁ Μποχώρ Σίτριτ, εἶναι τὸ μόνον μέλος τῆς κυβερνήσεως ποὺ γεννήθηκε στὴν Παλαιστίνη, καὶ εἶναι καὶ ὁ μόνος σεφαραδεΐτης, ἀφοῦ ἡ οἰκογένειά του ἦρθε πρὶν ἑκατὸ χρόνια ἀπ' τὸ Μαρόκο, καὶ ἐγκαταστάθηκε στὴ Τιβεριάδα. Κατατάχθηκε στὴν Παλαιστινιακὴ Ἀστυνομία νέος ἀκόμα, τὸ 1919, καὶ τὸ 1931 ἔγινε ἀξιωματικός, ἐπιφορτισμένος μὲ τὴ διεύθυνση τῆς Σχολῆς Ἐκπαιδεύσεως Ἀστυνομικῶν στὴν Ἱερουσαλήμ. Ὅταν αἱ σχέσεις μεταξὺ Παλαιστινιακῆς Ἀστυνομίας καὶ Ἑβραίων χειροτέρευσαν, παραιτήθηκε ἀπ' τὴ θέση του καὶ στράφηκε πρὸς τὰ νομικά, γιὰ νὰ γίνῃ δικαστής: καὶ ἀπὸ τὸ 1945 ὑπῆρξε πρῶτος δικαστὴς τοῦ Τελ - Ἀβίβ. Φυσικὰ δὲν ἀνακατευθῆκε ἄμεσα στὴν πολιτικὴ, ἀλλὰ πείσθηκε μὲ τὸν καιρὸ ὅτι ἡ σεφαραδεΐτικὴ μειονότητα εἶχε εἰδικὰ προβλήματα στὰ ὁποῖα δὲν ἔδιναν λύση οὔτε τὰ Ἐθνικὰ Ἑβραϊκὰ Ἰδρύματα οὔτε τὰ ὑπάρχοντα πολιτικὰ κόμματα. Γι' αὐτὸ πρὶν ἕξι χρόνια συνέβαλε στὴ δημιουργία μιᾶς Σεφαραδεΐτικῆς Ἐπιτροπῆς ποὺ ἐξελίχθηκε σὲ πολιτικὴ δύναμη τῆς χώρας. Μὲ τὴ διαχυτικὴ καὶ ἀνοιχτόκαρδη γοητεία του, ὁ Σίτριτ εἶναι ἀναμφισβήτητα μιὰ προσωπικότητα τῆς Ἀνατολῆς. Ἀκόμα καὶ ἐκεῖνοι ποὺ δὲν δέχονται τὴν ἀρχὴ τῆς πολιτικῆς ἀντιπροσωπεύσεως βασιζομένης σὲ «φυλετικὲς» κοινότητες, εἶδαν μὲ ἱκανοποίηση τὴν ἐμφάνισή του στὴ δημόσια ζωὴ μιᾶς τόσο ξεχωριστῆς καὶ χτυπητῆς μορφῆς. Στὴν Κυβέρνηση ὁ κ. Σίτριτ εἶναι ὑπουργὸς τῆς Δημοσίας Τάξεως.

Ἰσραηλιανὴ ζωὴ

Ἡ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ

Διαπραγματεύσεις διεξάγονται μεταξὺ τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων καὶ τοῦ Ὑπουργείου τοῦ Ἐμπορίου πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ καταστῇ τὸ Ἰσραήλ ὁ μοναδικὸς προμηθευτὴς θρησκευτικῶν εἰδῶν γιὰ τὴ Διάσπορα. Ὑπολογίζεται ὅτι οἱ Ἑβραῖοι τῆς Διάσπορας ξοδεύουν 100.000.000 δολλάρια τὸ χρόνο γι' αὐτὰ τὰ εἶδη. Στὸ ποσὸν αὐτὸ περιλαμβάνεται ἡ τιμὴ γιὰ τὴν ἀνέγερση συναγωγῶν.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΙΣΡΑΗΛ - ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

Μία νέα ἐμπορικὴ συμφωνία Ἰσραήλ - Οὔγγαρίας ὑπεγράφη στὶς 7 Φεβρουαρίου ἀντικατάσταση τῆς συμφωνίας τῆς 12 Ἰανουαρίου 1949. Ἡ νέα συμφωνία ἰσχύει γιὰ ἓνα χρόνο καὶ προβλέπει συναλλαγὰς ἀξίας 4 ἑκατομμυρίων δολλαρίων. Τὸ Ἰσραήλ θὰ εἰσαγάγῃ ἀπ' τὴν Οὔγγαρία πρῶτες ὕλες καὶ τρόφιμα καὶ θὰ στείλῃ ἐσπεριδοειδῆ, βιομηχανικὰ διαμάντια, τεχνητὰ δόντια, αἰθέρια ἔλαια, ζυλουργικὰ προϊόντα.

ΤΑ ΑΡΑΒΙΚΑ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Ἐφέτος ἡ ἀραβικὴ γλῶσσα διδάσκειται σὲ 77 σχολεῖα στὸ Ἰσραήλ: σὲ 40 μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ σὲ 37 δημοτικά.

ΤΟ ΚΡΥΟ

Γιὰ πρώτη φορά στὴν ἱστορία τοῦ τόπου τὸ χιόνι σκέπασε τὶς ἀκτὲς τῆς Νεκρῆς Θάλασσας, περισσότερο ἀπὸ

400 μέτρα κάτω ἀπ' τὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας.

Σὲ πολλὲς περιοχὲς τῆς χώρας, τὸν περασμένο μῆνα ἡ θερμοκρασία ἔμεινε σταθερὴ κάτω ἀπ' τὸ μηδέν. Στὸ Ραμάτ Δαβὶδ κατέβηκε μέχρι -12 ποὺ ἀποτελεῖ ἡ κατώτερη θερμοκρασία ποὺ σημειώθηκε ποτέ στὴ χώρα. Στὴν Ἱερουσαλήμ ἔφθασε -4 τὴ νύχτα καὶ -1 τὴ μέρα.

ΖΗΜΙΕΣ ΑΠ' ΤΗΝ ΚΑΚΟΚΑΙΡΙΑ

Πολλὲς ἑκατοντάδες δουνάμ καλλιεργημένα μὲ μπανάνες στὴν κοιλάδα τοῦ Ἰορδάνη, ἔχουν σχεδὸν ἐντελῶς καταστραφῆ ἀπ' τὴν κακοκαιρία. Τὰ φρούτα μαύρισαν καὶ τὰ περισσότερα δένδρα πάγωσαν. Οἱ μπανανιὲς θὰ πρέπει νὰ ξεριζωθοῦν καὶ εἶναι ἀναμφίβολο ἂν ὑπάρχουν ἀρκετὰ φυτὰ γιὰ ν' ἀντικατασταθοῦν. Οἱ μαθητὲς τῶν σχολείων ἐπιτρατεύθηκαν γιὰ νὰ τυλίξουν τὰ φρούτα ποὺ ἐπάγωσαν, σὲ χάρτινες σακκὺδες. Ἡ ἐσοδεία ποὺ ἔπρεπε νὰ φθάσῃ τοὺς 1.300 τόνους μόλις θὰ φθάσῃ τοὺς 200. Οἱ ζημιὲς ὑπολογίζονται σὲ πολλὲς ἑκατοντάδες χιλιάδων λιρῶν. Ζημιὲς ἔχουν ὑποστεί καὶ οἱ τομάτες. Μολονότι δὲν ἔχουν ὑπολογισθῆ ἀκόμα οἱ ζημιὲς σὲ ἄλλες περιοχὲς, αἱ πρῶτες ἐκθέσεις εἶναι μᾶλλον ἀπαισιόδοξες. Στὴ λίμνη τῆς Τιβεριάδας, τὰ ἀλιευτικὰ τοῦ Ἐἰν Γκέβ ἀναγκάσθηκαν νὰ χρησιμοποιήσουν γιὰ πρώτη φορά τὴν πυξίδα λόγω τῆς χιονοθύελλας.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΠΑΛΕΣΤΑΙΝ ΠΟΤΑΣ ΚΟΜΠΑΝΗ

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν οικονομικῶν τῆς Κνέσσετ ἔλαβε τὶς ἐξῆς ἀποφάσεις σχετικῶς μὲ τὸ μέλλον τῆς μεγάλης Ἐται.

ρίας Παλέσταϊν Πότας Κομπάνη. Προκειμένου να εισηγηθῆ ἡ Κυβέρνησις στὴν Τράπεζα Εἰσαγωγῶν Ἐξαγωγῶν τὴν χορήγηση ἑνὸς δανείου ἀπὸ Λι. 2.500.000 στὴν Ἑταιρία, τὸ διοικητικὸ συμβούλιό της ποὺ ἐδρεύει στὸ Λονδίνον, θὰ πρέπει νὰ μεταφερθῆ στὸ Ἰσραήλ ἐντὸς τοῦ 1950 καὶ ἡ πλειοψηφία τῶν μετοχῶν ν' ἀνήκουν σὲ πρόσωπα ἢ ἰδρύματα Ἰσραηλιανὰ. Ἡ Κυβέρνηση θὰ ἀσκήσῃ μιὰ ἀποφασιστικὴ ἐπιρροή στὴν Ἑταιρία.

Ἡ Ἑταιρία πρέπει ν' ἀποδείξῃ διδιαθέτει ἕνα συμπληρωματικὸ κεφάλαιο ἀπὸ Λι. 2.500.000, σὲ συνάλλαγμα, ποὺ θὰ χρησιμοποιηθῆ γιὰ τὴν ἐπανάληψη τῶν ἐργασιῶν στὶς νότιες ἀκτὲς τῆς Νεκρῆς Θάλασσας καὶ γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν ἐγκαταστάσεων γιὰ τοὺς ἐργάτες. Αὐτὸ τὸ κεφάλαιο πρέπει νὰ συγκεντρωθῆ ἐντὸς τοῦ 1950. Ἡ Ἑταιρία πρέπει νὰ εἶναι σὲ θέση νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ὑδρευση τῆς περιοχῆς γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ γίνουν τὰ ἔργα, καὶ ν' ἀναλάβῃ τὰ μισὰ ἐξοδα γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ δρόμου Μπερσεμπά - Λορνούμπ - Σόδομα, ποὺ κατασκευάζεται ἤδη ἀπ' τὴν Κυβέρνηση. Ἡ Ἑταιρία πρέπει ν' ἀρχίσῃ ἀμέσως διαπραγματεύσεις μὲ τὴν Κυβέρνηση γιὰ νὰ κανονισθοῦν οἱ τροποποιήσεις ποὺ θὰ ἐπέλθουν στὶς σχέσεις μεταξὺ ἑταιρίας καὶ Κράτους, καὶ νὰ τροποποιηθοῦν ὀρισμένες διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ της γιὰ νὰ ἐξυφασισθῆ μιὰ ἀνάλογη ἀντιπροσώπευση τῆς κυβερνήσεως στὴ διευθύνουσα ἐπιτροπὴ. Αὐτὲς οἱ διαπραγματεύσεις πρέπει νὰ λήξουν ἐντὸς τοῦ 1950. Ἡ Ἑταιρία πρέπει νὰ εἶναι ἐτοιμὴ ν' ἀρχίσῃ, ἀφοῦ προειδοποιηθῆ ἕνα χρόνο πρὶν, διαπραγματεύσεις μὲ τὴν κυβέρνηση γιὰ νὰ καθορισθῆ ποιά ἀπ' τὰ ἐργοστάσια της θὰ διαβιβασθοῦν στὴν κυβέρνηση ἔναντι ἀνάλογης ἀμοιβῆς.

Ο ΑΒΒΑΣ ΣΑΛΥΣ ΣΤΟ ΙΣΡΑΗΛ

Ὁ ἀββᾶς Λουὶ Σαλύς, ὁ βέλγος παππᾶς ποὺ συνέβαλε στὴ διάσωση ἑβραϊοπαίδων κατὰ τὴ γερμανικὴ κατοχὴ τοῦ Βελγίου, ἐφθάσε στὸ Ἰσραήλ τὴν πρώτη ἑβδομάδα τοῦ Μαρτίου, γιὰ νὰ δεῖ δύο κορίτσια ποὺ εἶχεν ἀναλάβῃ ὑπὸ τὴν προστασία του ἐπὶ τρία χρόνια. Τὰ δύο κορίτσια ποὺ εἶναι τῶρα σ' ἕνα κιμπούτς, διηγήθηκαν σ' ἕνα μηχανικὸ τοῦ Τέλ Ἀβιβ ὅτι οἱ γονεῖς τους πέθαναν κατὰ τὸν πόλεμο καὶ ὅτι ὁ ἀββᾶς Λουὶ Σαλύς τις εἶχε μαζέψῃ μαζὺ μὲ τὰ δύο ἀδελφία τους. Ὁ παππᾶς ὄχι μόνον δὲν προσπάθησε νὰ τις προσυλητίσῃ, ἀλλὰ ἀντιθέτως τις παρακολούθησε γιὰ νὰ πρὶνε τις ἑβραϊκὲς τους τις προσευχὲς καὶ ὅταν ἕνα ἀπ' τὰ ἀγόρια ἐφθάσε στὴν ἡλικία τοῦ Μπαρ-

μησβά, τοῦ προμήθευσε τὰ τεφιλίμ. Ὁ μεγαλύτερος ἀπ' τὰ δύο ἀγόρια ἐργαζόταν σ' ἕνα ἀγρόκτημα καὶ εἶδινε στὸν παππᾶ ὅλα τὰ κέρδη του, ὅταν ὅμως τὰ παιδιὰ φύγαγε γιὰ τὸ Ἰσραήλ, ὁ παππᾶς καὶ ἡ οἰκονόμα του, ποὺ τὸν συνόδευσε στὸ ταξίδι του, ἐπέστρεψαν στὸ νεαρὸ τὰ χρήματα ποὺ τοὺς εἶχε δώσει, δηλαδὴ 5.500 φράγκα. Παρ' ὅλη τὴ φτώχεια του, ἀρνήθηκε νὰ δεχθῆ ὅτιδήποτε γιὰ τὴ συντήρηση τῶν τριῶν παιδιῶν ἐπὶ τρία χρόνια.

Αὐτὴ ἡ ἱστορία συγκίνησε τόσο πολὺ τὸν μηχανικὸ ποὺ ἔγραψε στὸν παππᾶ καὶ τὸν προσκάλεσε νάρθῃ νὰ δεῖ τὰ παιδιὰ στὸ νέο τους Κράτος τοῦ Ἰσραήλ. Μὲ μερικοὺς φίλους ἀνέλαβε τὰ ἐξοδα τῆς διαμονῆς τοῦ παππᾶ. Τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Οἰκονομικῶν πλήρωσε τὰ ναῦλα τοῦ ταξιδιοῦ μὲ τὴν Ἰσραηλιανὴ ἀεροπορικὴ Ἑλ - Ἀλ. Τὸ τμήμα τουρισμοῦ συνέβαλε στὴ διοργάνωση ἑνὸς προγράμματος ἐπισκέψεων στὴ χώρα καὶ στοὺς Ἁγίους Τόπους.

ΡΩΣΙΚΗ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ

Ἡ Ρωσία παρήγγειλε μιὰ σημαντικὴ ποσότητα ἀπὸ σχοινιά στὸ ἐργοστάσιο Γιερουσάλμ.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΠΕΡΣΕΜΠΑ

Τρία ἑκατομμύρια λίρες θὰ ἐπενδυθοῦν ἐφέτος στὴν ἀνάπτυξη τῆς Μπερσεμπας. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ 500 στήλια ποὺ εἶναι ὑπὸ κατασκευὴ (200 εἶναι ἤδη ἔτοιμα) ἄλλα 500 θὰ ἀνεγερθοῦν προσεχῶς.

ΑΡΑΒΕΣ ΛΙΠΟΤΑΚΤΕΣ

Κατόπιν αἰτήσεως τῆς Ὑπεριορδανίας, τρεῖς λιποτάκτες τῆς Ἀραβικῆς Λεγεώνας, ποὺ εἶχαν καταφύγει σὲ Ἰσραηλιανὸ ἔδαφος τὸν περασμένον Μάιο, ὠδηγήθησαν στὴν πύλη Μάντελμπαουμ, στὴν Ἱερουσαλήμ, γιὰ νὰ συναντήσουν τὸ διοικητὴ Χινταβί, τῆς Ἀραβικῆς Λεγεώνας. Ὁ ἄραβας ἀξιωματικὸς πρότεινε στοὺς λιποτάκτες νὰ ἐπιστρέψουν στὴν Ὑπεριορδανία καὶ τοὺς προσέφερε, ἐκ μέρους τοῦ Γκλάμπ πασᾶ, διοικητῆ τῆς Ἀραβικῆς Λεγεώνας, χάρι καὶ ἀποστράτευση γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ γυρίσουν στὴν πολιτικὴ ζωὴ τους. Οἱ τρεῖς Ἀραβες ἀπέρριψαν τὴν πρόταση καὶ ἀπεφάσισαν νὰ μείνουν στὸ Ἰσραήλ.

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ

50.000 χριστιανοὶ ζοῦνε σήμερα στὸ Ἰσραήλ ἔναντι 32.000 τοῦ Νοεμβρίου 1948. 20.000 εἶναι Ἑλληνεὶ Καθολι-

κοί, 15.000 Ἑλληνεὶ Ὀρθόδοξοι, 6.000 Καθολικοί, 2000 Μαρωνίτες, 1000 Διαμαρτυρόμενοι, 1000 Κόπτες καὶ 2000 Ἀρμένιοι Καθολικοί.

ΝΕΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ

Ἀπὸ τὸν περασμένον μῆνα ἕνα νέο ἐργοστάσιο κατασκευάζει προϊόντα ἀπὸ φελλό, κοντὰ στὴ Νατάνια. Εἶναι τὸ πρῶτο σύγχρονο ἐργοστάσιον τοῦ εἶδους στὴ χώρα. Τὰ περισσότερα ἀπ' τὰ προϊόντα ἀπὸ φελλὸ ἔπρεπε μέχρι σήμερα νὰ εἰσαχθοῦν ἀπ' τὸ ἐξωτερικὸ καὶ νὰ πληρωθοῦν σὲ συνάλλαγμα.

ΕΞΑΓΩΓΗ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ

Ἀπὸ τὸν περασμένον Δεκέμβριον πολλὰ κυβώτια μὲ τομάτες καὶ κουνουπίδια ἐστάλησαν ἀεροπορικῶς στὴν Ἀγγλία, στὴν Ἑλβετία καὶ στὸ Βέλγιο. Τὰ φορτία ἐφθασαν σὲ ἄιστη κατάσταση. 10 τόννοι ἔχουν ἐπίσης ἐξαχθῆ στὴ Σουηδία.

ΤΟ ΙΣΡΑΗΛ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

Οἱ Ἠνωμένες Πολιτεῖες προσκάλεσαν τὸ Ἰσραήλ νὰ λάβῃ μέρος στὴν παγκόσμια ἔκθεση ποὺ θὰ ἐγκαινιασθῆ τὸν προσεχῆ Ἀπρίλιον στὴν Οὐάσιγκτων γιὰ νὰ γιορτασθῆ ἡ 150ῆ ἐπέτειος ἀπ' τὴ μέρα ποὺ ἡ πόλις ἔγινε δημοσπονδιακὴ πρωτεύουσα. Ἡ ἔκθεση θὰ διαρκέσῃ ἑπτὰ μῆνες. Οἱ ὑπηρεσίες πληρο-

φοριῶν τῆς Ἰσραηλιανῆς Κυβερνήσεως ἀνέλαβαν τὴν προετοιμασία τοῦ Ἰσραηλιανοῦ περιπτέρου. Ὅλα τὰ ἐξοδα εἶναι εἰς βάρος τῆς Ἑβραϊκῆς Κοινότητος τῆς Οὐάσιγκτων.

ΤΑ ΕΒΡΑΪΚΑ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Σύμφωνα μὲ μιὰ πρόσφατη ἔρευνα τὰ νέο-Ἑβραϊκὰ διδάσκονται σὲ ὄλο καὶ περισσότερα κολλέγια καὶ πανεπιστήμια τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἀλλὰ τὰ ἀρχαῖα Ἑβραϊκὰ κατέχουν ἀκόμα τὰ πρωτεία. Πάνω σὲ 524 σειρὲς μαθημάτων ἑβραϊκῆς γλώσσας, 414 εἶναι γιὰ τὰ ἀρχαῖα ἑβραϊκὰ, καὶ 110 γιὰ τὰ νέα.

ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ

Λουλούδια στέλνονται δύο φορές τὴν ἑβδομάδα ἀεροπορικῶς στὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες καὶ στὴν Ἑλβετία, καὶ φθάνουν στὸν προορισμὸ τους σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση.

ΔΙΑΜΑΝΤΙΑ

Μιά ἀπ' τίς μεγαλύτερες ἑταιρεῖες τοῦ Βελγίου γιὰ τὰ διαμάντια, θ' ἀνοίξῃ προσεχῶς ἕνα ὑποκατάστημα στὸ Τέλ Ἀβιβ.

Ο ΜΕΝΟΥΧΙΝ

Ὁ διάσημος ἑβραῖος βιολονίστας Ὑεχούντι Μενουχίν θὰ παίξῃ γιὰ πρώτη φορά στὸ Ἰσραήλ τὸν προσεχῆ Ἀπρίλιον.

Ειδήσεις του Κέρεν Καγιέμετ

- Ο διάσημος Έβραιος βιολιστής Γεχούντι Μενούχιν έδωσε τρία ρεσιτάλ στην Άγγλία, που οι εισπράξεις τους θα διατεθούν από το Κέρεν Καγιέμετ για τη δημιουργία ενός «Δάσους Βάιτμαν» στο διάδρομο της Ιερουσαλήμ
- Ένα νέο δίπλωμα, σχεδιασμένο από την κ. Ρούθ Λέβιν, θα χορηγηθεί από σήμερα στα παιδιά που γράφονται στο Σέφερ Άγιέλεντ.
- Τα τελευταία επίκαιρα της «Καρμέλ Ιλιούλ» είναι αφιερωμένα στο έργο της αναδασώσεως του Ισραήλ, που ανέλαβε το Κέρεν Καγιέμετ. Η ταινία είναι ευνοϊκώτατα δεκτή σ' όλους κινηματογράφους της χώρας, όπου παίχθηκε.

***

- Στις 25 Φεβρουαρίου δόθηκε στο Ξενοδοχείο «Σέσιλ» της Κηφισιάς ο πατροπαράδοτος χορός του Πουρέιμ, που σημείωσε εξαιρετική επιτυχία. Τα κοιτιγόν, ή πολύ καλή ορχήστρα και μερικά έκλεκτα νούμερα δημιούργησαν ένα πρωτοφανές κέφι. Ο κόσμος χόρεψε αδιάκοπα μέχρι τις 4 πρωί
- Η επιτροπή του Κέρεν Καγιέμετ απέστειλε έγγραφο στο ΚΙΣ, ζητώντας ένταξη της δράσεως για την έγγραφη

της Τζόιντ στη Χρυσή Βίβλο έκ μέρους όλων των Κοινοτήτων. Στο έγγραφο τονίζεται ότι αποτελεί ζήτημα τιμής για τον Έβραϊσμό της Ελλάδος η εγκαίρη τήρηση της υποσχέσεως που οι αντιπρόσωποι του έδωσαν στον κ. Γκόλντ φαρμπ, επ' ευκαιρία του Συνεδρίου του ΟΠΑΙΕ.

- Η Γενική Συνέλευση του Κέρεν Καγιέμετ ανεβλήθη για τις 16 'Απριλίου.
- Χορός του Πουρέιμ έγινε και στη Λάρισα με μεγάλη επιτυχία, όπως μας πληροφορεί γράμμα της τοπικής επιτροπής του Κέρεν Καγιέμετ.
- Από τις υπόλοιπες πόλεις της επαρχίας πληροφορηθήκαμε ότι στη Χαλκίδα έγινε Γενική Συνέλευση και στη Ζάκυνθο, επ' ευκαιρία άρραβώνων και περιτομών, έγιναν διάφορες εισφορές.

Κοινωνικά

Στις 3 Φεβρουαρίου 1950, πανδρεύθηκε στο Παρίσι η έκλεκτη συνεργάτρια του Κέρεν Καγιέμετ και τέως διευθύντρια των γραφείων του, δ/νις Κλαιρέτ Μοσσέρη με τον κ. Άλβέρτο Καζέ.

Γράμματα στον Διευθυντή

Έν Αθήναις τη 3-2-50

Φίλε κ. Φόρτη.

Αισθάνομαι την ήθικην, υποχρέωσιν να σας γράψω όλίγας λέξεις, για να σας έκφράσω όλην μου την εγνωμοσύνην διά την έξοχον ύλην που μας δίδεται με την «Γκεουλά» σας. Δέν θα εισέλθω εις λεπτομερείας, διότι δέν ξέρω από που ν' άρχίσω. Βαθυτάτην εντύπωσιν μου έκαμε το «Βρέχει στο Ισραήλ» του αγαπητού μου φίλου Γουλιέλμου Φόρτη, ο όποιος τόσο ζωντανά μας παρουσιάζει την θεϊαν άλληλεγγύην των αδελφών μας του Γισοδβ προς τα μικρά μας παιδιά, ώστε η ανάνησιν του μου απέσπασε δάκρυα, άλλ' αυτόν την φοράν δάκρυα χαράς. Η πίστις μου προς το πεπρωμένον του Έθνους μας, βγήκε ενισχυμένη από την μικράν αυτήν αφήγησιν. Πράγματι, φίλε μου Μινικό, το Ισραήλ κατοικείται από μεγάλο Έθνος, με μεγάλη συναίσθηση του πεπρωμένου του, άφου ή καρ-

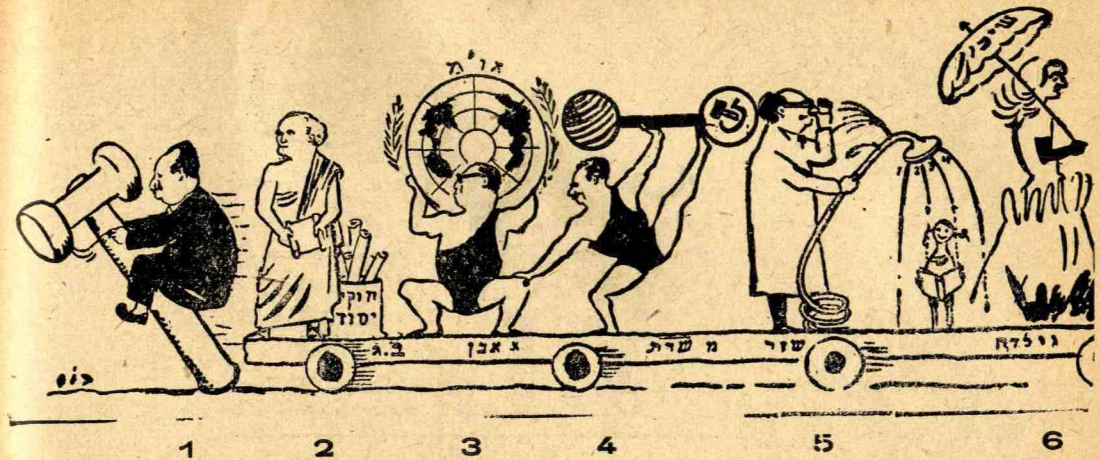
διά του συγκινείται πάντοτε από την δυστυχία του αδελφου του.

Ημείς, οι Έβραίοι της Διασποράς, αισθανόμεθα υπερηφάνειαν για σας, αλλά και τόσον πόνον για τας δοκιμασίας σας, ώστε να πιστεύουμε ότι οτιδήποτε κι' αν κάνουμε για σας (καί, Θεέ μου, τί κάνουμε;) τουτό να είναι ένα άπειροελάχιστο μόριον των δσων έπρεπε να κάνουμε.

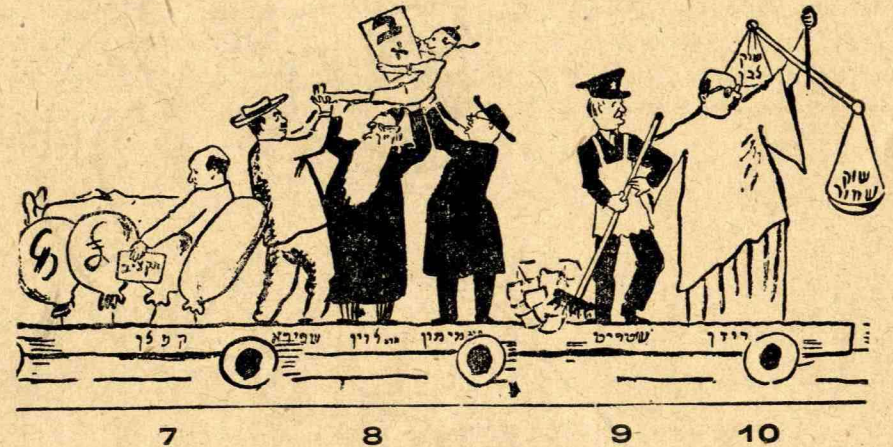
Μ' ένα αδελφικό Σαλόμ
Σ. ΠΕΣΣΑΧ

Πάντα αγαπητή ή φωνή του φίλου Σ. Πέσσαχ, μας ενισχύει αυτή τη φορά στην πεποίθησή μας ότι η αλήθεια, γυμνή, είναι η καλύτερη διαφώτιση: διαν φυσικά, όπως στην περίπτωσή μας, δέν υπάρχει τίποτα που πρέπει να κρυφθεί. Μαζί με τα κατορθώματα του Ισραηλιανού λαού, δείχνουμε και τα βάσανά του, τις δυσκολίες του, την σκληρή όψη του άγωνα του, που προσδίδουν άλλωστε μεγαλύτερη αξία στα κατορθώματα. Είναι στίς δύσκολες στιγμές που φαίνονται οι άρετές ενός έθνους.

ΕΒΡΑΪΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

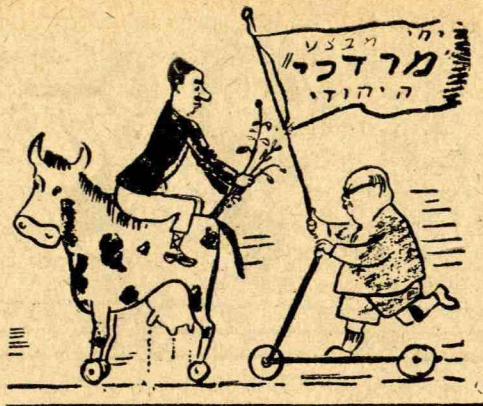

- 1) Ο Σπρίντζακ, πρόεδρος της Κνέσσετ.
- 2) Ο Δαβίδ Μπέν-Γκουριόν, Πρωθυπουργός (τά εβραϊκά γράμματα σημαίνουν: Θεμέλιοι νόμοι. Ο Μπέν-Γκουριόν αντιτίθεται στην άμεση ψήφιση του Συντάγματος και ζητήσει να ψηφισθούν «θεμέλιοι νόμοι».)
- 3) Ο Άμπα Έβεν, αντιπρόσωπος στον Ο.Η.Ε.
- 4) Ο Μοσέ Σαρέτ, ύπουργός των Έξωτερικών, που ακολουθεί μιά πολιτική ισορροπία μεταξύ Άνατολής και Δύσεως.
- 5) Ο Ζάλμαν Σαζάρ, ύπουργός της Παιδείας, εξετάζει ποιό εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να εφαρμογή για τους μικρούς Ύμενίτες (γίνεται μεγάλη συζήτηση στην Κνέσσετ για την εκπαίδευση).
- 6) Η Γκόλντα Μέγερσον, ύπουργός της Έργασίας και Άνοικοδομήσεως κάνει ένα περίπατο με μιά όμβρέλλα, όπου γράφει «σικούν» (σπίκα).

- 7) Ο Έλιέζερ Καπλάν, ύπουργός Οικονομικών, αναπαύεται μεταξύ λιρών και δολλαρίων.
- 8) Οι τρεις θρησκευτικοί ύπουρ οι, Σαπίρα, της Μεταναστεύσεως, Ράμπι Λέβιν, της Κοινωνικής Προνοίας και Ράμπι Φίσιμαν, των Θρησκευμάτων, κρατούν προσεκτικά στα χέρια το μικρό Ύμενίτη, στον όποιον θέλουν να επιβάλλουν το δικό τους όρθόδοξο εκπαιδευτικό σύστημα.
- 9) Ο Μποχώρ Σιτρίτ, ύπουργός Δημ. σίας Τάξεως, σκουπίζει τις άφθονες παραιτήσεις των αστυνομικών.
- 10) Ο Πίνχας Ρόζεν, ύπουργός Δικαιοσύνης, βλέπει με άνησυχία ότι το Σούκ Σαχόρ (μαύρη αγορά) βαραίνει περισσότερο άπ' το Σούκ Σαβάν (λευκή αγορά).

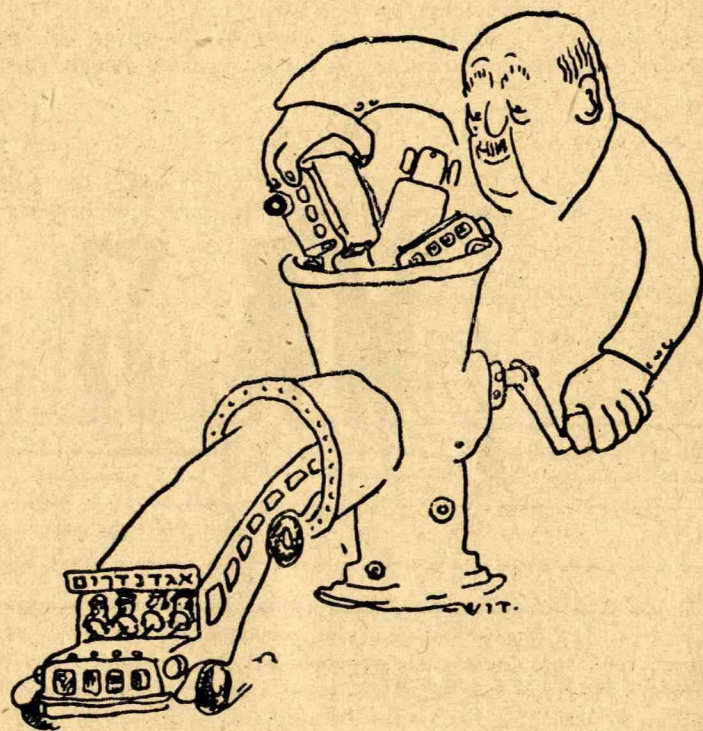
ΕΒΡΑΪΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

11

12

11) 'Ο Ντόβ Ζόζεφ, ύπουργός 'Εφοδιασμού άρμέγει άπ' τήν ούρά, όπου φύττει. 12) 'Ο Λαβιδ Ρεμέζ, ύπουργός Συγκοινωνιών, κάνει δοκιμές για τó νέο κανονισμό τής τροχαίας.

'Ο 'Υπουργός τών Μεταφορών, Ρεμέζ, έτοιμάζει τή συγχώνευση τών συνεταιρισμών λεωφορείων.

ΕΒΡΑΪ'ΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

'Ο Βάϊτμαν και ό Τρούμαν, στην τελευταία συνάντησή τους, παραπονιόντουσαν ό ένας με τόν άλλον για τά βάρη που τούς επιβάλλει τó ψηλό άξίωμα που κατέχουν.

'Εσύ πάλι καλά βολεύεσαι — λέει ό Τρούμαν — ό λαός σου είναι μικρός. Τί νά πώ έγώ που έχω νά κάνω με 150.000.000 ψυχές.

Κάνεις λάθος — του άπαντά ό Βάϊτμαν — είσαι πολύ τυχερότερος άπό μένα. 'Εσύ δέν έχεις νά κάνης παρά με 150.000.000 πολίτες, ένώ έγώ είμαι ό πρόεδρος ένός έκατομμυρίου προέδρων.

* * *

Δύο ανέκδοτα άπό τήν πρόσφατη έπίσκεψη στο 'Ισραήλ, του μεγάλου έβραίου ήθοποιού του κινηματογράφου, 'Εντουαρ Ρόμπινσον.

Σ' ένα χορό που δώσανε οι δημοσιογράφοι του Τέλ - 'Αβιβ, ό Ρόμπινσον άπαντώντας στα ένθουσιώδη χειροκροτήματα του κόσμου, είπε ότι, όταν γυρίζει ένα φίλμ, είναι ύποχρεωμένος νά παίζη πάνω σε μιá έξέδρα, λόγω του μικρού άναστήματός του. Καί προσέθεσε :

— Μολονότι έχω άνάστημα μόνο πέντε πόδια και έξη ίντσες, αυτά που έκανε ό λαός του 'Ισραήλ με κάνουν νά αισθανθώ έξη πόδια και πέντε».

Και τó άλλο. 'Οπουδήποτε πήγαινε, όλοι τόν πολιορκούσαν ζητώντας αυτόγραφα. 'Ετσι μιá μέρα, που έτυχε νά πάη σ' ένα στρατόπεδο άπό 'Υμενίτες, βρέθηκε περικυκλωμένος άπό ένα σωρό παιδιά, που του προσφέρανε τά σχολικά τους τετράδια. 'Ο Ρόμπινσον ήταν φανερά σαστισμένος άπ' αυτήν τήν κατάσταση, αλλά του έξήγησαν ότι τά παιδιά δέν ζητούσαν τó δικό του αυτόγραφο· τουναντίον ήθελαν νά του δείξουν, ότι είχαν μάθει νά γράφουν τó δικό τους όνομα.

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ

'Οριζοντίως: ΧΕΡΤΣΛ, ΑΒ — Καθέτως: ΧΑ'Ι·ΦΑ, ΚΜΑ —
Α'Ι'ΝΣΤΑ'Ι'Ν—ΙΤ, ΑΕΤΕ, —ΦΑ'Ι', Ε'Ι'ΤΑΝ, ΦΕΤ—ΡΝ, ΙΑΤΑ—ΤΣΑ,
ΡΡ, ΑΤ—ΑΝΑ, ΝΟΥΝ—ΤΙ, ΑΟ— ΙΡΑΚ — ΣΤΕΡΝ, ΣΒ — ΛΑ-
ΚΦΑΡ, ΝΙΚΗ — ΜΕ, ΑΣ, ΑΤΕ — ΤΡΟΥΝ — ΙΕ, ΙΑ — ΑΝ, ΑΝΑ-
ΑΤΙΚΒΑ. ΚΤΩ — ΕΤ, ΟΗΕ.

ΜΩΡΙΣ Α. ΙΣΣΑΧΑΡ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Κολοκοτρώνη 25 Τηλ. 34-332

Διευθυντής - 'Υπεύθυνος :

ΕΡΡΙΚΟΣ Κ. ΦΟΡΤΗ. Κατοικία : Πατησίων
160 β - 'Αθήναι.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου :

ΒΙΚΙΩΡ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Κατοικία : Προύσ-
σης 21 - Περιστέρι.

ΤΥΠΟΙΣ : Π. Α. ΔΙΑΛΛΗΣΜΑ

“ ΑΤΛΑΝΤΙΣ „

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΤΑΞΕΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ

Ἐπισημῶς ἀνεγνωρισμένον

Τὸ Μοναδικὸν Ἰσραηλιτικὸν
Ταξιδιωτικὸν Γραφεῖον ἐν Ἑλλάδι
Διευθυντῆς Ἰδιωκτῆτος ΒΙΤΑΛ ΚΟΕΝ
Διὰ τὰ εἰσιτήριά σας Ἀτμοπλοικῶς καὶ
Ἀεροπορικῶς Ἐξωτερικοῦ καὶ Ἐσωτε-
ρικοῦ ὅσος συνιστοῦμεν νὰ προτιμήσῃτε
τὸ ἐν λόγῳ Πρακτερεῖον

Ἐκδίδονται εἰσιτήρια μετὰ τῶν Ἑταιριῶν
Τ.Α.Ε. καὶ ΕΛΛ.Α.Σ. μετὰ τὴν ἐπίσημον τι-
μὴν καὶ ἈΜΕΣΟΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΥΤΗΤΑ.
Ἐξαιρετικαὶ εὐκολίαι διὰ τοὺς Μετανά-
στας καὶ Ἐπισκέπτας διὰ τὸ ἸΣΡΑΗΛ.
Συμβουλευθεῖτε μας διὰ πᾶ-
σαν ταξιδιωτικὴν ὑπόθεσιν

“ ΑΤΛΑΝΤΙΣ „

Γλάστωτος 2 - Τηλ. 30.179

“ ΑΤΘΙΣ „

ΜΟΔΑ - ΤΕΧΝΗ

ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ 30 - ΤΗΛ. 34-462

Κουμπιά - Πλισέδες - Κοσμήμα-
τα - Γιακαδάκια - Ζαμπό - Κεντή-
ματα - Ἀξούρι - Ζῶναι - Ἀγγά-
φες - Νερβούρι κ.λ.π.

Ἔτοιμα καὶ ἐπὶ παραγγελίᾳ

ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ

Συνεχῶς

Νέα καὶ Μοντέρνα Σχέδια

Α.Ε.Ε.Α. ΣΑΠΟΡΤΑ

ΝΑΥΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ

Οἶκος ἰδρυθεὶς ἐν ἔτει 1890,

ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΑΙ: Μέγ. Γιαννου-
λάτου - Τ. Θ. 21 - Τηλ. 45.383
ΥΠΟΚ(ΜΑ ΕΝ ΘΕΣ)ΝΙΚΗ: Κομνη-
νῶν 12 - Τ. Θ. 82 - Τηλ. 32-23

Πράκτορες τῶν:

Kedem Palestine Line Ltd., Haifa.
Zim Palestine Navigation Co. Ltd., Haifa
Israel Shipowners Pool Ltd., Haifa.
Israel America Line Ltd., Haifa.

ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΔΑΥΙΔ Β. ΑΜΑΡΙΛΙΟ

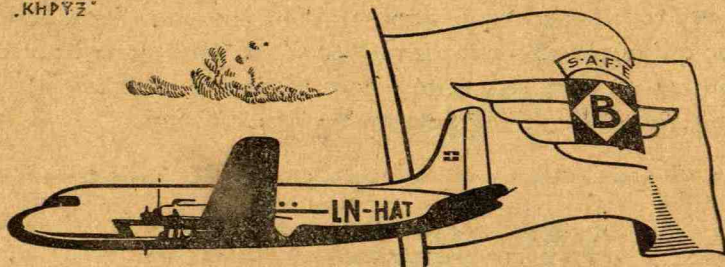
ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ

ΞΗΡΑΣ - ΘΑΛΑΣΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΕΡΟΣ (ΤΑΕ ΕΛΛ.Α.Σ)

Δι' ὄλην τὴν Ἑλλάδα
καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικόν

ΕΚΤΕΛΩΝΙΣΜΟΙ
ΠΑΡΑΛΑΒΑΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΗΡΥΞ'

BRAATHENS S.A.F.E

ΝΟΡΒΗΓΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΤΑΚΤΙΚΑΙ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΔΙΑ ΤΕΤΡΑΚΙΝΗΤΗΡΙΩΝ 44 ΘΕΣΙΩΝ SKYMASTER

Ἐκάστην Κυριακὴν ὥραν 12.30

Δι' ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΝ (Σίδνεϋ) καὶ διὰ Κάϊρον, Ἀβάδαν, Καράτσι,
Βομβάην, Καλκούταν, Μπανγκόκ, Χόγκ - Κόγκ.

Ἐκάστην Δευτέραν ὥραν 11.30

Δι' ΕΥΡΩΠΗΝ (Ρώμην, Γενεύην, Ἀμστερδαμ, Ὁσλο, Παρίσι,
Λονδίνον, Στοκχόλμην).

Εἰσιτήρια καὶ πληροφόριαι εἰς τοὺς Γενικοὺς Πράκτορας

ΑΛΛΑΛΟΥΦ & ΣΙΑ

ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 33 - ΤΗΛ. 27-784